

จะต้องกำหนดให้เป็นวาระสำคัญในการจัดการศึกษาและกำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วน

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบกระจายอำนาจ ประชาธิปไตย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สร้างความสำนึกให้บุคลากรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) องค์กร สถาบัน

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) พระเยซูเจ้า (Jesus Christ) องค์แห่งความรักและการให้อภัยซึ่งนำสันติสุขมาสู่มนุษยชาติ
 - 2) กางเขน (The Cross) สัญลักษณ์แห่งความรักของพระเจ้าต่อมนุษย์ มนุษย์ต่อพระเจ้า (ไม้กางเขน) และความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งสร้าง (ไม้กางเขน)
 - 3) พระนางพรหมจารีย์ หรือแม่พระ (The Virgin Mary) สัญลักษณ์แห่งความอ่อนโยนและความสุภาพอ่อนน้อม ซึ่งเป็นพระมารดาพระเจ้าและมารดาของเราทุกคน
- โรงเรียนคาทอลิกต้องประชาสัมพันธ์หรืออธิบายให้บุคลากร ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจความหมายและยึดเอาไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นรูปธรรม

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องยึดหลักประชาธิปไตย (Democratic) และผสมผสานกับแบบอิสระเสรีนิยม (Laissez-faire) มีความยืดหยุ่น
- 2) ผู้บริหารต้องสร้างผู้ร่วมงานให้เป็นผู้นำ ให้โอกาสผู้ร่วมงานในการพัฒนาตนเอง
- 3) ผู้บริหารต้องเป็นคนมองคนอื่นในแง่ดี
- 4) ผู้บริหารต้องมีมนุษยธรรม ปกครองโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยาน (Witness) เป็นมโนธรรมทางสังคมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและผู้ปกครอง
- 2) บุคลากรทุกคน ต้องมีวัฒนธรรมความเป็นครอบครัวเดียวกัน กล่าวคือ มีความเป็นพี่น้อง มีความเห็นอกเห็นใจ เอื้ออาทร ช่วยเหลือกันและกัน

3) บุคลากรต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านชีวิตจิต และด้านวิชาการ โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศและด้านเทคโนโลยี เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

1) บุคลากรมีจิตคารมรักและรับใช้ (Love and Service)

2) บุคลากรมีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีการอุทิศตน (Commitment)

3) บุคลากรมีจิตคารมงานอภิบาล โดยเฉพาะการดูแลเอาใจใส่นักเรียนที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาเรื่องเพศ (เพศสัมพันธ์) ปัญหาเรื่องความรุนแรง ยาเสพติดอบายมุขและบริโภคนิยม การฆ่าตัวตายมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็ว ไม่สามารถปรับตัวได้ ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องมี ครูด้านจิตวิทยาและด้านอภิบาลเพิ่มขึ้น

4) บุคลากรเลื่อมใสต้องสนใจภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) แต่ละโรงเรียนต้องมีหลักสูตรเด่นเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของตน อาจจะเป็นหลักสูตรทางวิชาการที่ส่งเสริมทักษะและอาชีพ (I.Q.) หรืออาจจะเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมความดี (E.Q., M.Q.) แผนการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย ประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2) การจัดการเรียนการสอนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สอนทางอินเทอร์เน็ต แผนการสอนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องเป็นกิจกรรมส่งเสริมช่วยเหลือรับใช้สังคมจริง ๆ เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นส่วนรวม การสัมผัสชีวิตจริงของสังคม

4) หลักสูตรกลางต้องมี แต่หลักสูตรท้องถิ่น (หลักสูตรเอกลักษณ์ของโรงเรียน) ต้องเป็นอิสระ รวมทั้งการวัด การประเมินผล

5) หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่น ในระดับพื้นฐาน (ภาคบังคับ) ไม่ควรแตกต่างกันมาก แต่จะต่างกันระหว่างสายอาชีพและสามัญ เน้นทักษะเชี่ยวชาญให้เด่น เพื่อสอดคล้องกับความต้องการในอนาคตโดยเน้นให้สามารถเป็นผู้ประกอบการได้

6) หลักสูตรภาษาต่างประเทศต้องเด่น เพราะอนาคตสังคมโลกเป็นสากล (International) ดังนั้นภาษาต่างประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการติดต่อสื่อสาร

7) หลักสูตรด้านสังคม วัฒนธรรมต้องเด่น เพื่อผลิตผู้เรียนสู่สังคมให้อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข เพราะปัญหาในอนาคต ด้านสังคมยิ่งวันยิ่งวิกฤตเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกัน

โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับครูฝ่ายจิตตภาล เน้นแนวหรือฝ่ายจิตวิทยา ต้องอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมและให้โรงเรียนกำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วนในการแก้ปัญหาทางด้านสังคมและศีลธรรม

8) ระดับอาชีพและอุดมศึกษา การส่งเสริมอาชีพทางด้านเกษตรยังมีความจำเป็น ด้านอุตสาหกรรมยังต้องการแรงงานที่มีฝีมือ สามารถเป็นผู้ประกอบการได้

สรุปแล้วหลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิกต้องเน้นมาตรฐานด้านผู้เรียนทั้งด้าน I.Q. และ E.Q.

ด้าน I.Q. เน้นความสามารถในการวิเคราะห์ ทักษะในการแก้ปัญหา ด้านเทคโนโลยี

(Technology) ด้านการสื่อสาร

ด้าน E.Q. เน้นรักตัวเอง รักคนอื่น รักสิ่งสร้าง เสียสละ ช่วยเหลือ แบ่งปัน ซื่อสัตย์ กตัญญู รับผิดชอบ อภัย เมตตาและอดทน

12. บุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องเป็นแบบอย่าง (บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง : Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูโรงเรียนคาทอลิกจะได้ชื่อว่าหรือยอมรับว่าเป็นปราชญ์บุคคล ก็ต่อเมื่อ

- 1) เป็นผู้ที่มีหัวใจเปี่ยมรักต่อทุกคน มีความเมตตาต่อลูกศิษย์
- 2) เป็นผู้ที่มีหัวใจที่เปี่ยมด้วยพลังศรัทธาต่องาน (Commitment)
- 3) เป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) สังคมมนุษย์แต่ละแห่ง เปรียบเสมือนครอบครัวใหญ่ ที่มีพระเป็นเจ้าเป็นพระบิดาที่มีแต่ความรัก ความเมตตาต่อมนุษย์ หากสังคมใดมีหลักธรรมในการบริหารจัดการ สังคมนั้นจะเจริญและมีสันติสุข

2) มนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่ประเสริฐ เป็นฉายาของพระเจ้า (ปฐก.1: 27) มีเกียรติและศักดิ์ศรีเหนือกว่าสิ่งสร้างอื่น ดังนั้น มนุษย์จึงไม่มีสิทธิทำลายชีวิตของตนและของคนอื่น (แนวโน้มอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ)

3) แต่ละศาสนา มีแนวทางปฏิบัติที่จะช่วยให้มนุษย์หลุดพ้น ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกต้องปลูกฝังคุณค่าทางศาสนา (คุณค่าแห่งข่าวดี) ให้แก่นักเรียน เพราะปัจจุบันและอนาคตได้เกิดศาสนาใหม่ คือ วัฒนธรรมนิยม และบริโภคนิยมซึ่งสวนกระแสกับค่านิยมที่ดั้งเดิม ค่านิยมพระวรสารของพระเยซูเจ้า

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) นอกจากเน้นความรัก ความยุติธรรม และการรับใช้แล้ว สิ่งที่โรงเรียนคาทอลิกต้องปลูกฝังและยึดถือเป็นคุณธรรมหลัก รองจากความรักคือ คุณธรรมความซื่อสัตย์ เพราะสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยความไม่ซื่อสัตย์ระหว่างสามีภรรยา ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การคดโกงทุกชนิด

2) ความชอบธรรม (Rightousness) ซึ่งกินความหมายลึกกว่าความยุติธรรม

3) ความเมตตาธรรม (ความรักรวมกับความยุติธรรมและความชอบธรรม) ต้องปฏิบัติชีวิตเหมือนชาวสะมาเรียผู้ใจดี และบิดาที่มีความเมตตา

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) ช่วยกันรักษา อนุรักษ์คุณค่าของเอกลักษณ์ความเป็นไทยและวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย

2) เอกลักษณ์ในการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย สมถะ

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นหลักเมตตาธรรม (Merciness Law) บนพื้นฐานของงานฝ่ายอภิบาล (Pastoral Care)

17. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษย์เป็นสิ่งสร้างที่ประเสริฐ เป็นฉายาของพระเจ้า (ปฐมก.1: 27) มีเกียรติและศักดิ์ศรีเหนือกว่าสิ่งสร้างอื่น มนุษย์จึงไม่มีสิทธิทำลายชีวิตของตนและของคนอื่น (แนวโน้มอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ)

18. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นสถาบันครอบครัวหนึ่ง ที่คนในครอบครัวใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันอยู่ร่วมกัน ดังนั้น ทุกคนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Relation) มีการพึ่งพากันและกัน (Serve and Care) มีการแบ่งปันกันและกัน (Love and Care)

2) โรงเรียนคาทอลิกต้องมีระบบการช่วยเหลือกัน การพึ่งพากันเป็นรูปธรรมทั้งในแง่

เศรษฐกิจ ความเป็นอยู่และชีวิตทั่ว ๆ ไป

3) โรงเรียนคาทอลิกต้องดึงเอาสัญลักษณ์ของไม้กางเขน (The Cross) ออกมาเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนในภาคปฏิบัติให้ได้ โดยเฉพาะลักษณะไม้กางเขนในแนวนอน (ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู ผู้ปกครอง นักเรียน ครูกับครู ครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน โรงเรียนกับชุมชน และทุกคนกับสิ่งสร้างอื่น ๆ)

19. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกเป็นเสมือน “บ้าน” ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกต้องเร่งสร้าง “บ้านแห่งนามธรรม” ให้เป็น “บ้านแห่งรูปธรรม” ให้มากขึ้น กล่าวคือ มีบรรยากาศความเป็นพ่อแม่ลูก ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความรักความอบอุ่น ทุกคนรักโรงเรียนเหมือนกับบ้านของตนเอง ดูแลรักษาให้สะอาด ร่มรื่น และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครูเป็นเหมือนพ่อ แม่ เพื่อน พี่น้อง ไม่มีคำว่าเป็นคนอื่นหรือของคนอื่น แต่เป็นบ้านของพวกเรา ดังนั้น ต้องปลูกฝังจิตสำนึกให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นบ้านของเรา

20. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องรณรงค์ ปลูกจิตสำนึกชุมชนบอย ๆ ต้องกำหนดในหลักสูตรศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีจิตสำนึกที่จะรัก และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ตามพระบัญชาของพระเจ้า ที่มอบให้มนุษย์เป็นนายปกครองดูแลสิ่งสร้างของพระองค์ (ปฐม.1: 26-28) ดังนั้น การศึกษาต้องพัฒนาคนสร้างคนให้มีความสำนึกที่ดีต่อสิ่งสร้างทั้งมวล

21. การนำเทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ในอนาคตอันใกล้นี้ การใช้วิทยาการ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นสิ่งที่จะต้องเป็น ที่แต่ละโรงเรียนคาทอลิกต้องมี ต้องใช้ในการบริหารจัดการ โรงเรียนใดมีความพร้อมในด้านนี้ จะได้เปรียบในเชิงแข่งขันมาก ดังคำกล่าวที่ว่า “ใครเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เร็วกว่าผู้นั้นย่อมเป็นผู้ชนะ” แต่พึงระวังการนำวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทันสมัยเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ จะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลน้อยลงไป ทุกคนจะให้ความสำคัญกับวัตถุ ในที่สุด จะลืม

ความสำคัญ ความสัมพันธ์กับบุคคลซึ่งเป็นหลักสำคัญของการจัดการศึกษา คือการพัฒนาคน
อย่างไรก็ตาม โรงเรียนคาทอลิกต้องลงทุนสร้างองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้น
การบริหารจัดการในทศวรรษหน้าต้องใช้ระบบเครือข่ายให้มาก การเชื่อมโยง การสื่อสาร
ทางเทคโนโลยีมีความจำเป็นอย่างยิ่งขุด

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ภราดา ดร. ประทีป ม. โกมลมาศ

อธิการบดีกิตติมคุณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 10.00 - 11.00 น.

ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาคือ การพัฒนาบุคคลทุกมิติ ตามหลักพระคริสตธรรม (Full Development of Human Person According to Christian Principles) โดยเน้นการรู้จักใช้อิสรภาพส่วนบุคคล (Personal Freedom) อิสรภาพในการเลือก (Personal Choice) เพื่อให้บรรลุถึงวุฒิภาวะเชิงศีลธรรม (Moral Maturity) นั้นหมายความว่า ถ้าเราใดที่เยาวชนไม่มีโอกาสใช้อิสรภาพส่วนบุคคล และอิสรภาพของการเลือก เขาจะไม่มีวันเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและจะไม่มีวันบรรลุถึงวุฒิภาวะเชิงศีลธรรมได้

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ยาวนานไม่รู้จบสิ้น (Unending Process) ของการเติมเต็มและแก้ไข เพราะไม่ได้ทำครั้งเดียวแล้วจบสิ้น

การศึกษาเป็นการพัฒนาที่เน้นเสรีภาพส่วนบุคคล (แต่ต้องเป็นเสรีภาพที่มีความรับผิดชอบ คือต้องเป็นอิสรภาพในการทำความดี ไม่มีใครมีอิสรภาพในการทำชั่ว) ถ้าเขามีอิสรภาพในการเลือก เขาจะเกิดการเรียนรู้

การศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้น ครูต้องทำทุกอย่างเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิก ต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนรู้จักมีความรับผิดชอบส่วนตัวและต่อสังคมตามอายุ และตามวุฒิภาวะของพวกเขา ต้องมีบรรยากาศที่ได้รับแรงบันดาลใจของจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและความรักของพระวรสาร คือความรักที่มีการเสียสละ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเพื่อให้เขาเกิดการเรียนรู้และผู้บริหารต้องรู้ว่ามันอาจจะเกิดความผิดพลาดได้บ้างซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้และแก้ไขในโอกาสต่อไป

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อความจำเป็นของคนยากจน หรือคนที่ไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว หรือผู้ที่ยังไม่ได้รับพระคุณแห่งความเชื่อและต้องร่วมมือกับผู้ปกครองของนักเรียน
- 2) เน้นบทบาทของ 3 ประสานคือ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร)

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบต่อตัวเอง คือมีวินัย (Self Discipline) ซึ่งเกิดจากการได้รับเสรีภาพ
- 2) ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบต่อสังคม
- 3) ผู้เรียนรู้จักพัฒนาปัญญาตามศักยภาพของแต่ละคน

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การให้อิสระภาพส่วนบุคคล อิสระภาพส่วนบุคคลในการเลือก อย่างมีความรับผิดชอบตามวิญญูติและวุฒิภาวะ เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่วุฒิภาวะเชิงศีลธรรม
- 2) เน้นความเป็นคน แต่มีใจปัจเจกนิยม (Individualism)
- 3) ให้ผู้เรียนได้ไปสัมผัสและเรียนรู้ชีวิตจริง (Exposure Emersion) เช่น ให้นักเรียนได้มีโอกาสไปสัมผัสความเป็นอยู่ของผู้ยากไร้ในแหล่งเสื่อมโทรม

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกควรใช้โครงสร้างแนวนราบ (Flat Organization) ให้ทุกคนมีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ (Participatory)

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการสร้างนโยบาย

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความรักต่อกันและกัน หรือกางเขน

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องเข้าใจว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่ยาวนานไม่รู้จบสิ้น (Unending Process)
- 2) ผู้บริหารต้องเข้าใจ และยอมรับถึงความอ่อนแอของผู้เรียน และให้โอกาสเขากลับใจ และอย่าไปคิดว่า กลับใจครั้งเดียวแล้วจะดีเลย “ใครไม่เคยทำบาป ให้ใช้หินขว้างผู้หญิงคนนี้ก่อน”
- 3) ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหาร

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูนอกจากจะสอนด้านวิชาการแล้วครูยังต้องมีหน้าที่อภิบาลด้วย (Pastoral Ministry)

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ควรมีหลักสูตร โรงเรียนซึ่งควรมีวิชาศีลธรรม วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ปัญหาคือ โรงเรียนหลายแห่งยังสร้างหลักสูตรไม่เป็น
- 2) นอกนั้นยังต้องเน้นหลักสูตรที่มีความเป็นสากลให้ด้วย เพราะเราอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ต้องมีความรู้ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์
- 3) ผู้เรียนสำคัญที่สุดเพราะผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตัวเองได้ (Self Discovery) ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่สอง) พ.ศ. 2545 เน้นว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด แต่ไม่ได้ใช้คำว่า Child Centered
- 4) การสอนที่ดีเลิศ คือ การยอมรับว่า การเรียนรู้ของนักเรียนสำคัญกว่าการสอนของครู คือ ครูจะใช้วิธีการสอนแบบใดก็ได้แล้วแต่ ขอให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เป็นใช้ได้ เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Self Discovery) ยิ่งผู้เรียนเรียนรู้มากครูยิ่งจะเก่งมากขึ้น

12. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ระเบียบวินัยมีไว้เพื่อการเติบโตของผู้เรียน “วันสับบาโตมิไว้เพื่อมนุษย์ มิใช่มนุษย์ มีไว้เพื่อวันสับบาโต”
- 2) ระเบียบเป็นเครื่องมือ (Means) มิใช่เป้าหมาย (Goal)

**13. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาด้วยความสมัครใจ

**14. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

มนุษย์เป็นฉายาลักษณะของพระเจ้า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรี

**15. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

- 1) ผู้บริหารต้องมองครูเป็นผู้ร่วมงาน
- 2) ผู้บริหาร ครู นักเรียนต้องมองว่าทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

**16. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล
ในทศวรรษหน้า**

โรงเรียนคาทอลิกต้องมีบรรยากาศที่ได้รับแรงบันดาลใจของจิตตารมณ์แห่งเสรีภาพและ
ความรักของพระวรสาร คือความรักที่มีการเสียสละ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเพื่อให้เขาเกิด
การเรียนรู้

**17. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)
ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า**

โรงเรียนคาทอลิกต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เอื้อต่อการไตร่ตรอง ต้องมีต้นไม้
มีความสะอาด เป็นต้น ในห้องน้ำ

18. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
โรงเรียนต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประเทืองปัญญาแก่ผู้เรียนให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยี
เพื่อการศึกษาค้นคว้าหาความรู้

19. บรรยายภาพของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) บรรยายภาพ ของเสรีภาพและความรัก คือ ถ้าผู้เรียนถูกกดขี่มาก เขาก็จะเจ็บ ไม่พูด แต่ถ้าให้เขามีเสรีภาพเขาจะมีความสุข
- 2) บรรยายภาพของความเอื้ออาทร แบ่งปันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

20. โรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้าต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกัน
- 2) มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3) มีความสะอาด

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของพระสังฆราช ยอแซฟ ประธาน ศรีคารุณศีล

มุขนายกสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2548 เวลา 13.50 - 16.00 น.

บ้านชุมพาบาล สุราษฎร์ธานี

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) การศึกษา (ภาษาละติน Educare, Educere แปลว่านำออกมา) คือ การช่วยเหลือบรรดานักเรียนและเยาวชนเพื่อดึงเอาศักยภาพในตัวของเขาออกมา เพื่อให้เขาสามารถเจริญชีวิตตามที่พระเจ้าได้สร้างให้เขาเป็น เราเชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีลักษณะส่วนตัว มีหน้าที่ (พันธกิจ) ที่เขาจะต้องทำในสังคม ซึ่งการศึกษาจะช่วยให้เขาค้นพบตัวเองว่าเขามีศักยภาพและพัฒนาศักยภาพนั้นต่อไป เพื่อสามารถทำหน้าที่ในส่วนที่เขารับผิดชอบ เพื่อให้เขาสามารถเจริญชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) การศึกษาคาทอลิกเป็นพันธกิจที่ศักดิ์สิทธิ์ เหมือนกับงานประกาศ พระวรสาร เป็นงานปั้นคน อบรมคน เพื่อให้เขาไปถึงเป้าหมาย (ไปถึงซึ่งความรอด) ซึ่งเป็นพันธกิจที่พระบิดาส่งพระเยซูเจ้ามาไถ่กู้มนุษยชาติ

3) การจัดการศึกษาเป็นการมีส่วนร่วมในพันธกิจของพระเยซูเจ้าเช่นเดียวกัน เราจึงต้องทำการศึกษาด้วยความเต็มใจ อุทิศตน ทำด้วยใจรักและพยายามแสวงหาทุกวิถีทางเพื่อให้การศึกษาของเราบรรลุถึงเป้าหมายอันศักดิ์สิทธิ์ คือ สร้างคนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ของชาติและเป็นพลเมืองที่ดีของสวรรค์ด้วย

4) การศึกษาคือการพัฒนาคนทุกมิติ

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจในการสานต่อการพัฒนานักเรียน (ผู้เรียน ต่อจากครอบครัว ต่อจากพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยการเสริมเติมแต่งสิ่งที่ขาด เป็นต้น ในเรื่องของการพัฒนาด้านอารมณ์ (E.Q.) และด้านศีลธรรม (M.Q.)

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิกแล้วต้องเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม ของชาติ และเป็นพลเมืองที่ดีของสวรรค์ด้วย
- 2) ผู้เรียนที่มีฐานะดี รู้จักแบ่งปันเอื้ออาทรคนจนและอบรมคนจนให้สามารถอยู่กับคนรวยได้

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) นักการศึกษาจะต้องเข้าใจว่า มนุษย์มีแก่นของความเป็นคน มีธาตุแท้ที่อยู่ซึ่งเป็นส่วนที่ดี ต้องรู้ก่อนว่า คน ๆ นี้ (ผู้เรียน) เป็นใคร เขามีลักษณะเด่นอย่างไร เขาเกิดมาเพื่อทำอะไรในสังคมนี้ เขาควรจะอยู่ในสังคมแบบไหน และเขามีความเชื่อลึก ๆ อะไรในตัวเขา เช่น ความเชื่อในพระเจ้า ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อในบรรพบุรุษ เป็นต้น เมื่อเข้าใจทั้งหมดแล้ว จะต้องจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างไร
- 2) เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ครอบครัวก่อนเป็นอันดับแรก เพราะถ้านักเรียนมาจากครอบครัวที่อบอุ่น มีความเชื่อในศาสนา มีอุดมการณ์ที่ดี นักเรียนเหล่านี้ก็จะมีภูมิคุ้มกันจากครอบครัว เวลาที่เขาประสบปัญหา เขาสามารถพูดกับพ่อกับแม่ มีคนให้กำลังใจ
- 3) จัดให้มีแผนงานประจำปีในด้านต่าง ๆ

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกควรมีโครงสร้างการบริหารแบบแนวราบ (Flat Organization)

6. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

- 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม เน้นการกระจายอำนาจ (Decentralize) โดยมีการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบ (Job Description) อย่างชัดเจนเพื่อทำให้งานดำเนินไปอย่างรวดเร็ว
- 2) ผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ต้องออกไปติดตามดูแล ไปเยี่ยมเยียนไปให้กำลังใจบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในสนาม
- 3) ในการวางแผนควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีแผนงานที่ละเอียดชัดเจนจะช่วยให้การปฏิบัติงานง่ายและมีผลสัมฤทธิ์สูง

7. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า

- 1) รูปแบบการแต่งกายและชีวิตความเป็นอยู่ของผู้บริหารที่เป็นนักบวช เป็นพระสงฆ์
- 2) ไม้กางเขน รูปพระ มีวัดในโรงเรียนคาทอลิก
- 3) มีการเปิดเพลงศักดิ์สิทธิ์ เช่น เพลงแม่พระ เป็นต้น
- 4) ข้อความที่ติดตามต้นไม้ เป็นข้อความจากพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นพระวาจาพระเจ้า เช่น

หนังสือสุภาษิต หนังสือปรีชาญาณ

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและชี้ให้ผู้ตามทราบ เพื่อจะได้รวมพลังกันมุ่งไปสู่เป้าหมายนั้นให้ได้
- 2) มีความสามารถในการทำงานแบบเครือข่าย (Networking) ทั้งในและนอกองค์กร ทำงานเป็นทีม (Teamwork) มีการประชุม พุดคุยปรึกษาหารือกันเพื่อวางแผน
- 3) มีความสามารถใช้เทคโนโลยี (Technology) สมัยใหม่ เพื่อสืบค้นข้อมูลหรือเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
- 4) มีความเชื่อ (Conviction) ในสิ่งที่เขากำลังจะบรรลุ ในสิ่งที่เขากำลังนำไปซึ่งได้จากการที่เขามีประสบการณ์ คิดไตร่ตรองจากเลือดเนื้อของตนเอง
- 5) ผู้บริหารต้องมีทัศนคติบอกกล่าว ทุกคนเป็นผู้ร่วมงาน ทุกคนมีความสำคัญ มีคุณค่าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันของเรา
- 6) ผู้บริหารให้ความเคารพผู้ร่วมงานมีการประชุมปรึกษาหารือกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักการศึกษา โรงเรียน เพราะบุคคลเหล่านี้รู้หลายสิ่งหลายอย่างที่ผู้บริหารและครูมองไม่เห็น
- 7) ผู้บริหารดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสตเจ้าอย่างแท้จริง

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องมีจิตวิญญาณครู ต้องติดตามเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ มิใช่ครูสมัครเล่น
- 2) ครูต้องเป็นครูมืออาชีพที่แท้จริง เป็นครูเพราะใจรัก เป็นครูเพราะคิดว่าตนเองเกิดมาเพื่อเป็นครู การเป็นครูจึงเป็นกระแสเรียก (Vocation)
- 3) ครูต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาที่เขาสอน
- 4) ครูต้องมีความสามารถในการถ่ายทอด มีทักษะการสอน

5) ครูต้องเป็นนักอบรม เป็นนักการศึกษา นักป็นนักเรียนตามหลักการที่ควรจะเป็นครูต้องได้รับการฟื้นฟูจิตใจอย่างต่อเนื่อง

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) จัดการเรียนการสอน โดยมีกิจกรรมเสริม
- 2) มีการสอนคำสอนอย่างจริงจัง
- 3) มีการฟื้นฟูจิตใจผู้เรียน โดยให้มีโอกาสไปฟังเทศน์ฟังธรรม ทั้งพุทธและคริสต์
- 4) มีชุมชนต่าง ๆ โดยมีครูที่เลี้ยงเป็นที่ปรึกษาของชุมชน ที่สำคัญคือ ทำให้ชุมชนนั้น ๆ มีลักษณะในเชิงอบรมด้านจริยธรรมสอดแทรกอยู่เสมอ

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป็นคนที่มอบคุณธรรม มีชีวิตที่ดีเป็นแบบอย่าง ตัวอย่างในโรงเรียนชาเลเซียนที่เสนอ นักบุญดอมินิก ซาวีโอ และ เลอราวิญญา เป็นแบบอย่างให้เยาวชนได้ศึกษาและปฏิบัติตาม

12. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โดยนโยบายต้องเปิดให้ทุกคนให้เข้ามาศึกษาในโรงเรียนคาทอลิกของเราและควรมีทุนสำหรับนักเรียนยากจน แต่ในการปฏิบัติ ให้นักเรียนรวยกับนักเรียนยากจนเรียนร่วมกัน นักเรียนจนจะอยู่ลำบากเพราะเกิดการเปรียบเทียบ แม้โรงเรียนจะจัดให้มีทุนการศึกษานักเรียนยากจนแต่ก็ไม่มีใครกล้ามารับทุนเพราะอาย ฉะนั้นในภาคปฏิบัติจึงยังมีช่องว่างอยู่

มีโรงเรียนบางแห่งนำนักเรียนที่มีฐานะไปสัมผัสชีวิตจริง (Exposure Emersion) นักเรียนได้เห็นคนขอทาน คนติดเชื้เอดส์ เห็นนักเรียนที่อยู่ในสถานพินิจ ได้ไปบำเพ็ญประโยชน์ตอนปิดเทอม เป็นการสร้างนักเรียนเหล่านี้ให้เกิดความตระหนัก ที่มีความความเอื้ออาทร แบ่งปันให้กับคนที่ไม่มี

การอบรมในโรงเรียนของเราควรมีการอบรมให้คนรวย รู้จักแบ่งปันเอื้ออาทรคนจน และอบรมคนจนให้สามารถอยู่ร่วมกับคนรวยได้

13. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เพลงประจำโรงเรียนนั้นต้องให้นักเรียนร้องให้ได้ เพราะฉะนั้น ควรนำมาร้องบ่อย ๆ งาน คริสต์มาส จลองนักบุญคอปินิก ฯลฯ วันกัตญูญ การชุมนุมศิษย์เก่า ควรส่งเสริมสิ่งที่สำคัญในการฉลองเหล่านี้เป็นโอกาสเพื่อสอดแทรกคุณค่าทางศีลธรรม

14. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนควรมีสมาคมคู่มือนักเรียน ซึ่งบรรจุระเบียบปฏิบัติที่นักเรียนต้องถือ เป็นเหมือนกติกาที่ต้องประกาศให้ทราบตอนต้นปีการศึกษา ไม่จำเป็นต้องมีมากข้อ

15. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนควรส่งเสริมการปฏิบัติศาสนกิจโดยจัดพิธีกรรมให้ทั้งนักเรียนคริสต์ พุทธได้มีโอกาสนในการปฏิบัติศาสนกิจของเขา
- 2) เน้นการเรียนรู้ศาสนาของกันและกัน (ศาสนสัมพันธ์) จะทำให้เกิดความสมานฉันท์ ไม่มีการลบหลู่ดูหมิ่นกันและกัน

16. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

สอนนักเรียนให้เคารพคุณค่าของความเป็นคน จะทำลายหรือละเมิดมิได้

17. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

สอนนักเรียนให้อยู่ร่วมกันและทำงานกันได้โดยสันติ สอนนักเรียนให้รู้จักให้ โดยไม่หวังผลตอบแทน สอนคุณค่าของความซื่อสัตย์สุจริต

18. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นตัวอย่างที่ดีตามค่านิยมพระวรสาร โดยเฉพาะผู้บริหารที่เป็นนักบวช ต้องเป็นประจักษ์พยาน ต้องปฏิบัติตนให้คนอื่นเห็นว่า เราเป็นผู้ติดตามพระเยซูคริสต์จริง ๆ

ด้วยวิธีการปฏิบัติ การพูดจา การดำเนินงานต้องเต็มไปด้วยความรัก ความเอื้ออาทร การให้อภัย ภาพลักษณ์ตรงนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ และต้องถ่ายทอดสิ่งดี ๆ เหล่านี้ไปยังครู และให้มีการอบรมด้วย จิตตารมณ์แบบเดียวกันนี้อย่างต่อเนื่อง (Ongoing Formation)

19. โรงเรียนคาทอลิกเป็นสนามแพร่ธรรม

สภาพแวดล้อม: จัดให้มีปายนิเทศที่มีคำสอน คำจากพระคัมภีร์ให้นักเรียนได้อ่าน

การอบรม: โอวาทตอนเช้า (Home Room) เพื่ออบรมศีลธรรม การฉลองในโอกาสต่าง ๆ ใช้เพื่ออบรมคุณค่าทางศีลธรรม

20. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัว เพราะครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของสังคม
- 2) โรงเรียนควรเชิญผู้แทนชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
- 3) โรงเรียนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ชุมชนจะเป็นหูเป็นตาให้กับโรงเรียน
- 4) โรงเรียนมีส่วนรับใช้ชุมชน

21. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การสร้างภูมิคุ้มกันต้องสร้างอยู่ที่ใจ ความรับผิดชอบส่วนตัว ต้องสอนให้นักเรียนรู้ว่า เครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้ มีทั้งดีและไม่ดี อาจจะเข้าถึงข้อมูลที่ดีก็ได้และไม่ดีก็ได้ นักเรียนอยากรู้ อยากเห็นและไม่สามารถบังคับตัวเองได้
- 2) ถ้าเป็นไปได้ ควรมีการป้องกันไม่ให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลที่เป็นโทษ จะเป็นการดีกว่า

22. จุดอ่อนที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไขด่วน

- 1) เน้นวิชาการมากเกินไป จนบางครั้งลืมเรื่องศีลธรรม จริยธรรม
- 2) การรับเงินเพื่อเป็นเงื่อนไขรับนักเรียนเข้าเรียน (แป๊ะเจี๊ยะ)

23. บรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) ต้องเป็นบรรยากาศของการเป็นบ้าน แปลว่า เป็นสถานที่ต้อนรับ ให้ความอบอุ่น ผู้บริหาร ครู ผู้หลักผู้ใหญ่อยู่กับนักเรียนทุกแห่ง เป็นบรรยากาศของความเป็นบ้าน
- 2) ต้องเป็นบรรยากาศของวัด หมายถึง บรรยากาศของศีลธรรม การมีสมาธิ มีห้องพระ

มีห้องจริยธรรม ให้มีบรรยากาศของความสงบ ระลึกถึงพระเจ้า การดักบาตร การเข้าวัด มีมิสซา มีการตระเตรียมอย่างดี วัดคือ มิตีทางด้านจิตใจที่ขาดไม่ได้

3) ต้องเป็นบรรยากาศของการเป็นโรงเรียน คือ เป็นสถานที่พัฒนาวิชาความรู้ ความสามารถ ทำให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้โดยการจัดให้มีเครื่องมือ จัดค่ายภาษา ค่ายวิทยาศาสตร์ ค่ายจริยธรรม มีกิจกรรม

4) ต้องเป็นบรรยากาศของสนาม คือ บรรยากาศที่นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์เล่นกีฬา มีอิสระ มีกิจกรรมกลุ่ม ชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมนักพูด ชมรมดนตรี เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษา

24. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิกที่ทำให้ผู้ปกครองไว้วางใจ

- 1) วิชาการที่แข็ง ผู้เรียนสามารถไปเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้
- 2) การให้การอบรมด้านศีลธรรม จริยธรรม
- 3) ความปลอดภัยของผู้เรียน
- 4) ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกภายนอกได้อย่างมีความสุข
- 5) มั่นใจในผู้บริหารที่เป็นพระสงฆ์ นักบวช

25. การทำให้โรงเรียนคาทอลิกเป็นสนามประกาศข่าวดี

- 1) สังฆมณฑลต้องกำหนดเป็นนโยบาย เน้นว่าโรงเรียนเป็นสนามประกาศข่าวดี
- 2) มีแผนงาน โครงการ และนำแผนงานนั้นไปสู่การปฏิบัติ
- 3) มีการประเมิน มีตัวชี้วัดว่าโรงเรียนมีการประกาศข่าวดีอย่างแท้จริง

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ อาจารย์พงษ์ ตนานนท์
อดีตอาจารย์ใหญ่โรงเรียนปรินส์รอยแยล เชียงใหม่
เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 13.00 - 14.30 น.
ณ สภาคริสตจักรในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า

การศึกษาคือ การพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้มีคุณลักษณะที่ดี (Characters) มีคุณธรรมและมีสติปัญญา

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า

1) ผู้เรียนมีจิตบริการ (Service Mind) คือ ต้องมี 5 คำนี้อยู่ในชีวิตของผู้เรียน ได้แก่ รัก (To Love), เอื้ออาทร (To Care), แบ่งปัน (To Share), ช่วยเหลือ (To Help) และอุทิศตน (To Sacrifice) โดยเน้นการอุทิศตนเพราะนี่คือชีวิตของพระเจ้า

2) ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรม

3) มีความห่วงใยต่อสังคม

3. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
สร้างเครือข่ายกับศิษย์เก่า ซึ่งจะช่วยเหลือโรงเรียนได้มาก

4. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า

ผู้นำต้องสามารถนำครูได้ แต่ต้องนำโดยไม่ต้องนำคือต้องพัฒนาลูกน้องขึ้นมาเป็นผู้นำ

1) ผู้นำต้องซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม

- 2) ผู้นำต้องเรียบง่าย คิดคิน
- 3) ผู้นำต้องมีโอกาสพูดคุยกับผู้ร่วมงาน
- 4) ผู้นำต้องสร้างให้บุคลากรทำงานร่วมกัน (ไม่มีพรรคไม่มีพวก)
- 5) ผู้นำต้องให้ความสนใจใส่สวัสดิการของครู โดยมองไปถึงชีวิตหลังเกษียณอายุด้วย

6. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูต้องให้ความสนใจใส่ผู้เรียนอย่างจริงจัง

7. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารควรมีชั่วโมงสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนโดยมีจริยธรรมคริสต์ (Christian Ethics) อยู่เบื้องหลัง
- 2) มีการสอนคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 3) นักเรียนทุกคนควรจะได้เข้าโบสถ์ ฟังพระวาจาพระเจ้าอย่างต่อเนื่อง
- 4) ครูต้องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอนในวิชาการอื่น ๆ ด้วย

8. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พระเจ้าเป็นองค์สรณะของมนุษย์ทุกคน พระองค์เป็นที่พึ่งของเราได้ตลอดเวลา

9. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง
ถ้าสามารถให้นักเรียนเข้าร่วมพิธีมิสซาได้บ้างก็สมควรจะทำ อย่างน้อยที่สุดก็เป็นการให้
ประสบการณ์

10. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

มนุษย์เป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า

พระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ให้ดูแลและรักษาทุกอย่างที่พระองค์ทรงสร้างมา

**11. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

ผู้บริหารควรจะได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้ร่วมงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ร่วมงานรู้สึกว่ามีส่วนร่วม

**12. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล
ในทศวรรษหน้า**

เป็นสถานที่ผู้เรียน ๆ อย่างมีความสุข

13. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
ถ้าเป็นโรงเรียนใหญ่ ต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน
แต่ต้องไม่เป็นทาสของเทคโนโลยีและต้องมีเครือข่ายเพื่อให้เกิดความประหยัด

14. จุดแข็ง (จุดเด่น) ของโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันและในทศวรรษหน้า

การให้โอกาสคนที่ด้อยโอกาส คนพิการได้มีโอกาสทางการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก

**15. จุดอ่อน (จุดที่ต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วน) ของโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันเพื่อ
ทศวรรษหน้า**

เน้นวิชาการมาก จนลืมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

มุ่งเรื่องรายได้ (ตัวเงิน) มากเกินไป

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของพระสังฆราช ยอากิม เพาว์ มณีทรัพย์

มุขนายกสังฆมณฑลนครราชสีมา

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 07.45-09.45 น.

ณ สำนักมิสซังโรมันคาทอลิกนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การศึกษาคือ พัฒนาคนทุกมิติ (Holistic Method) เน้นคุณธรรม จริยธรรม ใช้ชีวิตเพื่อสังคม
แบบพระเยซูเจ้า ตามคำนิยมพระวรสารคือ รักและเมตตาต่อกันและกัน

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถาบันสร้างคนให้เป็นผู้รับใช้ด้วยคุณธรรม ความรักตามภาพลักษณ์ ของพระคริสตเจ้า

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า โรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจต้องสร้างวัฒนธรรมแห่งชีวิต วัฒนธรรมแห่งความรัก ไม่ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความตาย พัฒนาชีวิตในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนเกิดมาและจนตายและไม่สนับสนุนอะไรไม่ว่าที่ทำลายหรือทำร้ายชีวิต ไม่ว่าด้วยวิธีใดใด

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนเป็นคนอุทิศตนเพื่อคนอื่น เสียสละแม้กระทั่งชีวิตเพื่ออุดมการณ์
- 2) ผู้เรียนเป็นคนมีความอ่อนโยน มีเมตตา
- 3) ผู้เรียนกล้าต่อต้านความอยุติธรรม ความชั่ว

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) พัฒนาชีวิตฝ่ายจิตโดยใช้เวลาในการอบรมมากขึ้นทั้งผู้บริหาร ครู และ นักเรียน
- 2) พัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้รู้จักรักและรับใช้ครอบครัว และสังคม
- 3) พัฒนาสังคมในโรงเรียนให้มีระเบียบวินัย มีความรักสามัคคีซื่อสัตย์สุจริต

- 4) ให้ผู้เรียนได้ไปสัมผัสชีวิตจริงของคนยากจน คนพิการ คนเป็นโรคเรื้อรัง

6. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ยึดนโยบายคาทอลิกและนโยบายการศึกษาสากล คือ เน้นความรักและเมตตา เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว
- 2) สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน (เอกภาพ) ให้เกิดขึ้นในระหว่างบุคลากรและนักเรียนตามแบบอย่างที่เราคริสตเจ้าได้เสด็จมาเพื่อทุกคน ทุกชาติ ทุกภาษา
- 3) เคารพศักดิ์ศรี ถือว่าครูเป็นผู้ร่วมงานมิใช่ลูกจ้าง

7. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกต้องมีรูปแม่พระ มีการสวดภาวนาขอพระเจ้าคุ้มครอง มีระเบียบวินัย เน้นศีลธรรม ไม่ให้นักเรียนออกนอกทาง มีความเมตตา ยุติธรรมไม่ใช้ความรุนแรง ปลุกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง ไม่เน้นวัตถุนิยม
- 2) เน้นสัญลักษณ์ความรัก การให้อภัยและสันติ
- 3) มีไม้กางเขนติดตามห้องต่าง ๆ และตั้งที่โต๊ะหมู่บูชาในศาสนพิธีหรือ เวลาประชุม

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นประชาธิปไตยนิยม (Democratic) การตัดสินใจเกิดจากเสียงส่วนใหญ่

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องเป็นเสมือนพ่อและแม่ของนักเรียน ถือว่าพระเจ้ามอบนักเรียนให้ผู้บริหารและครูดูแลเสมือนลูกของตนเอง
- 2) ครูต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู
- 3) ครูต้องเป็น “ผู้ให้” “ผู้เสียสละ” และ “ผู้เป็นแบบอย่างชีวิต”

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) หลักสูตรต้องเน้นความรู้และคุณธรรม เน้นให้ความเคารพผู้อาวุโส ปลุกฝังให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะสิ่งดีและไม่ดี
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะด้านดนตรีและศิลปะ
- 3) ส่งเสริมกิจกรรมรยาทางอันดีงาม
- 4) ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม สร้างบรรยากาศของความร่วมมือ
- 5) ส่งเสริม “กิจกรรม” และ “การปฏิบัติ” “ประสบการณ์” มากกว่าเน้นทฤษฎีหรืออุดมการณ์

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

นำตัวอย่างของ “ครูดีเด่น” ในรอบปีมาชี้ให้เห็น

12. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความรักที่แท้มิใช่ด้วยใจเท่านั้น แต่ต้องออกมาถึง “การปฏิบัติ” แสดง “เมตตาธรรม” ปฏิบัติเมตตาจิต ออกไปช่วยเหลือ

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความรักและความยุติธรรม รักพระเจ้าและเพื่อนมนุษย์ พระบัญญัติ 10 ประการ คีรี 5 เสริมสร้างชีวิตมีเมตตา

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สร้างบรรยากาศ “ความเป็นมิตร” “ความเอื้ออาทร” “ความเคารพซึ่งกันและกัน” “เคารพสิทธิของกันและกัน”

15. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

คงเป็นระเบียบปฏิบัติเดิม ๆ หยิบยกข้อที่ส่งเสริมการ “ปฏิบัติดี” ต่อผู้อื่นเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นและส่วนรวม

16. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

พิธีกรรมเป็นการแสดงออกของศาสนาต้องนำมาเพื่อขัดเกลาผู้เรียนให้เป็นคนดี ส่งเสริมให้ทุกศาสนิกชนปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาของตนอย่างต่อเนื่อง เน้นการสร้างศาสนสัมพันธ์

17. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

มนุษย์เป็นสิ่งสร้างของพระเจ้า แต่ละคนจึงต้องเคารพศักดิ์ศรีของกันและกัน อย่างจริงใจ

18. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล

ในทศวรรษหน้า

“คนไทยใจดี มีเมตตา ยิ้มแย้ม ช่วยเหลือเอื้ออาทรผู้มีทุกข์”

19. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล

ในทศวรรษหน้า

เน้นคุณธรรมนำปัญญา ต้องไม่เน้นผลประโยชน์ทางธุรกิจแต่ฝ่ายเดียว

20. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาด ความร่มรื่นภายในบริเวณโรงเรียน ความสะอาดในห้องเรียน ไม่ทำลายต้นไม้และดอกไม้ภายในโรงเรียน
- 2) สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนคาทอลิกต้องสะอาด สงบ

21. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์

อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

- 2) ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักเลือกสิ่งดี มีคุณค่า และอะไรเป็นอันตราย

22. จุดอ่อนที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไข

- 1) ตามกระแสมากเกินไปจนลืมเป้าหมายการศึกษาคาทอลิกที่แท้จริง
- 2) ผู้บริหารไม่เป็นแบบอย่างที่ดี

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของซิสเตอร์ฟรังซิส ชีรานนท์
อธิการินีเจ้าคณะแขวงคณะเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร
เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 13.30-14.30 น.
ณ โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาหมายถึงกระบวนการที่

- 1) ค้นคว้าหาความรู้ ความจริงและสัจธรรมของชีวิต ที่พระเจ้าได้ซ่อนไว้ในธรรมชาติในมนุษย์ในเหตุการณ์ต่าง ๆ
- 2) แสวงหาความรู้ และความจริง อันจะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมแห่งตน
- 3) ส่งเสริมคุณธรรมและวัฒนธรรมเพื่อเชิดชูศาสนา
- 4) สร้างเสริมความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด สถานศึกษา ชุมชน (สถานปฏิบัติการต่าง ๆ) เชื่อมโยงศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาชาวบ้าน ลงสู่ชีวิตปฏิบัติ
- 5) นำความรู้มาฝึกฝนจนเกิดทักษะเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และพัฒนาในการปรับตนเองให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นสถาบันที่ส่งเสริมการค้นคว้า การวิจัยเพื่อการค้นพบกับความจริงและสัจธรรมของพระเจ้าจะได้ก่อให้เกิดประโยชน์กับมนุษยชาติในทุก ๆ ด้าน
- 2) เป็นสถาบันแบบอย่างด้านคุณธรรม จริยธรรมตามคำสอนของพระเยซูเจ้า
- 3) เป็นผู้นำในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์อย่างมีศักดิ์ศรี ตามพระฉายาลักษณ์ของพระเจ้า รักษาศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์และเป็นคนเพื่อคนอื่น
- 4) เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง รัก อาหาร มุ่งสู่ความเป็นเลิศของความเป็นมนุษย์ตามหลักคริสตศาสนา

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ฝึกฝนอบรมบ่มนิสัยให้บุคลากรและผู้เรียน เป็นผู้มีความรู้ดี มีคุณธรรม จริยธรรม

มีจรรยาบรรณทางสังคมกับความเป็นคนไทย สามารถดำเนินชีวิตเป็นคนดี เป็นตัวอย่างที่ดีของสังคมในด้านต่าง ๆ อาทิ ความยุติธรรม ความรัก การให้อภัย ความสงบสันติ การเสียสละตนเพื่อส่วนรวม และการรู้จักในหน้าที่แห่งตน

- 2) สร้างและรักษาคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- 3) สร้างวัฒนธรรมแห่งสันติ
- 4) สร้างคุณค่าให้แก่ผู้ด้อยโอกาส ด้วยวิธีการที่หลากหลาย
- 5) ส่งเสริมและอบรมให้เข้าใจและเคารพในสิทธิมนุษยชน

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การพัฒนาคนทั้งครบให้สมกับเป็นบุตรพระเจ้า คือ เป็นคนที่มีคุณค่า ค้นพบสัจธรรมคือองค์พระผู้เป็นเจ้าเอง

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) จัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทัศนคติและค่านิยมตามแบบคาทอลิก (ค่านิยมพระคริสตธรรม)
- 2) ปรับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและแผนพัฒนาโรงเรียน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาที่ตั้งไว้
- 3) จัดทำแผนการประเมิน การกำกับ ติดตาม
- 4) สร้างความตระหนัก
- 5) สร้างแม่แบบ
- 6) จัดกิจกรรมส่งเสริม
- 7) สนับสนุนให้องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมและมีบทบาทมากขึ้น

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างการบริหารเป็นในแนวระนาบ (Flat Organization)

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ใช้การบริหารในลักษณะการกระจายอำนาจ กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนและมีระบบ
- 2) มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ มีการทำงานเป็นทีมโดยยึดนโยบายของต้นสังกัดเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
- 3) มีการตรวจสอบและถ่วงดุล
- 4) ใช้จิตตารมณ์ของคาทอลิกเป็นกรอบในการบริหาร

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มีภาวะผู้นำที่มีจิตตารมณ์และบุคลิกลักษณะตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า
- 2) มีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการ โดยมีพื้นฐานทางความเชื่อคาทอลิกที่มั่นคง กล่าวคือกล้าตัดสินใจทันเหตุการณ์ ในแสงสว่างของพระจิตเจ้า มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและลึก
- 3) เป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะที่สมดุล ใจกว้าง มีความคิดกว้างไกล รู้ดี รู้จริง รู้แจ้ง
- 4) เป็นคนช่างสังเกต รอบคอบ มีใจเมตตา เอื้ออาทร มีความจริงใจและยุติธรรม
- 5) ตั้งมั่นบนพื้นฐานแห่งความจริง พร้อมทั้งจะเผชิญความจริง กล้าที่จะรับผิดชอบและพร้อมที่จะให้อภัย มีหัวใจของการให้และการยอมรับ
- 6) มีการประสานงานและมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานศึกษาและชุมชน

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นคาทอลิกที่มีความเชื่อ ศรัทธา รักเมตตาอย่างแท้จริง รู้จักอุทิศตน
- 2) พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ มีความรู้ดี หลากหลาย กว้างไกล
- 3) มีความสามารถในการทำแผนงาน โครงการ
- 4) มีความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย อย่างมีเทคนิคสอดคล้องกับ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน
- 5) มีความสามารถในการโน้มน้า กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากศึกษาค้นคว้า ใฝ่เรียนใฝ่รู้
- 6) วางตัวเป็นแบบอย่างที่ดี มีจริยวัตรทั้งดงามทั้งกายและใจ มีความรับผิดชอบ การปฏิบัติงาน

- 7) รู้จักกันคว่ำ จัดเก็บข้อมูล และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์
- 8) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ร่วมมือทำงานกับเพื่อนครูและชุมชน
- 9) เป็นพหุสูตร คือ มีความรอบรู้ในด้านวิชาการ และการนำไปใช้ในชีวิต ใฝ่หาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง
- 10) เป็นเพื่อนร่วมทางกับนักเรียน มิใช่เป็นใหญ่กว่านักเรียน

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาของชาติและของคาทอลิก
- 2) ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
- 3) เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพ
- 4) หลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชน หลักสูตรด้านเพศศึกษาในทัศนะของคาทอลิก (ควรเพิ่มเติมและจัดให้มีนอกเหนือจากหลักสูตรของรัฐ)

11. การจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ใช้รูปแบบของการบูรณาการ
- 2) ใช้เทคนิคการนำเสนอให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย สร้างสรรค์
- 3) ใช้กระบวนการต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้

12. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้มีความเด่นในด้านคุณธรรม และสามารถนำผู้อื่นและผู้ที่ถูกขูดรีดเพื่อผู้อื่น
- 2) เยาวชนที่มีความเด่น มีความสามารถและมีสถานะผู้นำ ไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน จะได้รับการยกย่องเป็นบุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง เนื่องจากในโลกปัจจุบันนักเรียนมีแนวโน้มที่จะพึ่งเพื่อนมากกว่าครูหรือพ่อแม่
- 3) ครูที่เป็นครูด้วยหัวใจ ถวายทอดคุณธรรม ค่านิยมพระคริสตธรรมความรู้ด้วยความรักเสียสละ เพื่อเห็นแก่นักเรียนและผู้ปกครอง
- 4) พนักงาน การุณ ที่ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ มีความรักและบริการแก่ทุกคนโดยไม่เลือกหน้า

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การเคารพในชีวิตและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะในฐานะการเป็นบุตรพระเจ้า ดังนั้นการปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคนที่เข้ามาเรียนต้องไม่มีความเหลื่อมล้ำกัน
- 2) ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติในด้านการรู้จักรัก เมตตา ให้อภัย ยุติธรรม ซื่อตรง ไม่เอาเปรียบ เคารพ รู้จักเสียสละ จริงใจต่อผู้อื่นและอุทิศตน (กานียมพระคริสตธรรม)
- 3) ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) การตรงต่อเวลา ระเบียบวินัย มารยาท การรู้จักรับผิดชอบ

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) วัฒนธรรมแห่งสันติภาพ ความอยู่เย็นเป็นสุข
- 2) การสวดภาวนาตอนเช้าหน้าเสาธงและหลังเลิกเรียน
- 3) นักเรียนทำความเคารพรุ่นพี่ทุกเช้า ตามแบบมารยาทไทย
- 4) ก่อนและหลังที่นักเรียนไปแข่งขัน หรือทำกิจกรรมนอกโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนไปอธิษฐานที่รูปแม่พระหรือพระเยซูเจ้า
- 5) จัดกิจกรรมไปศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือจัดกิจกรรมที่เป็นประเพณีท้องถิ่นและประเพณีคาทอลิกในโรงเรียน เช่น ลอยกระทง วิถีไทยของแต่ละภาค วันฉลองแม่พระ วันแห่ศีลมหาสนิท วันคริสต์มาส การขอขมาวันสิ้นปีเก่าและการอวยพรผู้ใหญ่ในวันปีใหม่ เป็นต้น
- 6) นักเรียนร่วมขอพรพระและขอบพระคุณพระ ในมิสซาในโอกาสเปิด-ปิดปีการศึกษา
- 7) ใช้เพลงวัดในการฝึกโยคะหรือการฝึกสมาธินักเรียน

15. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจและทำกิจกรรมในโรงเรียนตามศาสนาที่ตนนับถือและให้มีการเคารพให้เกียรติศาสนาอื่น เช่น การทำบุญตามวัด การตักบาตรในวันเข้าพรรษา การรู้จักฟังเทศน์ การละหมาด

16. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก ควรมีมุมมองต่อเพื่อนมนุษย์ในลักษณะที่เห็นเขาเป็นบุตร
พระเจ้าเดียวกันที่ตนมีหน้าที่ในการต่องานสร้างของพระเจ้า ด้วยการตกแต่ง ปรับเปลี่ยน ยกสภาพ
ชีวิตของเพื่อนมนุษย์ ได้มีชีวิตที่สมกับเป็นบุตรของพระองค์

17. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

สมาชิกทุกคนในโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์ในลักษณะการเป็นพี่น้องกัน ช่วยกัน
สร้างวัฒนธรรมแห่งสันติในโรงเรียนและสังคมรอบข้าง ให้เกิดการแบ่งปัน ให้เกิดสันติ การเสวนา
การฟังกันด้วยความเข้าใจ การเคารพกัน ฯลฯ

18. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นโรงเรียนที่มีเอกลักษณ์ของความรัก ตามพระคริสตธรรมอย่างแท้จริง
- 2) สร้างประชาธิปไตยเต็มรูปแบบ คือ มีความเคารพในสิทธิมนุษยย์และศักดิ์ศรีของเขา
- 3) ให้โอกาสทุกคนได้เข้ามาเรียน
- 4) มีการบริหาร อบรมตามจิตตารมณ์พระคริสตธรรม
- 5) ผลิตนักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม มีศีลธรรมจรรยา รักษ์และห่วงหาเหวอนความเป็นไทย
- 6) ผลิตนักเรียนที่มีความสามารถประกอบอาชีพสุจริตและช่วยพัฒนาสังคม เอื้อเพื่อต่อ
ผู้ด้อยโอกาสในทุกรูปแบบ
- 7) ผลิตนักเรียนที่รู้จักใช้ รักษา เพิ่มพูนทรัพยากรธรรมชาติ ที่พระประทานเพื่อนมนุษย์ทุกคน

19. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) อาคารเรียนและอาคารบริการสะอาด น่าอยู่ มีระเบียบเพียงพอและถูกสุขลักษณะ
- 2) มีศูนย์พัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อการค้นคว้า
- 3) บรรยากาศที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ที่สร้างความรู้สึกลึกซึ้งผ่อนคลาย
- 4) สร้างบรรยากาศที่ให้อิสระ สบายใจ มีความสุข
- 5) มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชนรอบโรงเรียน และหน่วยงานต่าง ๆ

ทั้งภาครัฐและเอกชน

- 6) ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- 7) ให้มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมและปัญหาสังคมที่เป็นสิ่งแวดล้อม
- 8) มีบรรยากาศคาทอลิกที่สัมผัสได้

20. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารและครูใช้เทคโนโลยี เพื่อใช้ในระบบบริหารจัดการงานสารสนเทศของโรงเรียน ประมวลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และงานประชาสัมพันธ์ ให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเพื่อนำมาพัฒนาตนเองและนักเรียน
- 2) นักเรียนใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าและนักเรียนนำเสนอผลงานของตน ใช้เพื่อพัฒนาทักษะจะได้ใช้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้ ทั้งหมดนี้ต้องรู้จักใช้อย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ดูความจำเป็นและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านความรู้ วัฒนธรรม การประกาศข่าวดี ส่งเสริมศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์

21. จุดที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไขด่วน

- 1) สิ่งที่ขัดต่อเป้าหมายการจัดการศึกษาคาทอลิก (แต่ละโรงเรียนจะต่างกัน)
- 2) พัฒนาคูให้มีจิตคารมณคาทอลิกอย่างจริงจัง
- 3) การแข่งขันกันเพื่อความเป็นเลิศด้านวิชาการ จึงทำให้ขาดความเอื้อเฟื้อแบ่งปันกัน

22. โรงเรียนคาทอลิกควรมีบรรยากาศอย่างไรจึงจะเป็นสถาบันที่พัฒนาให้คนเป็นมนุษย์ในองค์รวม (Holistic)

- 1) บรรยากาศที่นักเรียนสามารถมีอิสระ มีสันติสุขในจิตใจ มีความรักเมตตา เอื้ออาทร และการให้อภัย ความอ่อนน้อม
- 2) บรรยากาศที่มีความคิดทางวิชาการ ทางคุณธรรมและจริยธรรม รับผิดชอบต่อส่วนรวม
- 3) บรรยากาศที่ทุกคนกล้าคิดนอกกรอบ
- 4) บรรยากาศที่พอเพียง (คือ ถอดวัตถุ ความฟุ้งเฟ้อ) และเพิ่มคุณธรรม ความมีน้ำใจลงไป

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ บาทหลวง ดร.มนัส สุกฤษณ์

เจ้าอาวาสวัดปู่เป่

เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2548 เวลา 17.40-19.30 น.

ณ โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา ปากช่อง นครราชสีมา

เจ้าของโรงเรียนคาทอลิกที่แท้จริงคือพระเยซูคริสตเจ้า องค์แห่งความรัก พระองค์ต้องการให้เรารักกันและกัน ฉะนั้นโรงเรียนคาทอลิกจึงมีไว้เพื่อทำให้ความรักเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตามนโยบายของพระเยซูเจ้า

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ตามปรัชญาคริสต์ถือว่า การศึกษาคาทอลิก (Catholic Education) เป็นการสร้างและหยิบยื่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ในทุก ๆ มิติให้กับทุกคนในโรงเรียน โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ที่จะสร้างและหยิบยื่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ให้กับทุกคน เพราะพระเยซูเจ้ามาในโลกนี้เพื่อไถ่บาป (ตัดความไม่รักออกไป- ความไม่เป็นมนุษย์) และหยิบยื่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ (ความรัก ความเสียสละ การให้ชีวิต) ให้กับทุกคน ฉะนั้นเมื่อพระศาสนจักร (สังฆมณฑล) สร้างสถาบันนี้ (โรงเรียนคาทอลิก) ขึ้นมา ก็เพื่อเป็นเครื่องมือในการหยิบยื่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ให้กับทุกคนในโรงเรียน

การศึกษา (Education, Educare) จึงหมายถึง การดึงออกจาก ในที่นี้หมายถึง การดึงออกจากความไม่เป็นมนุษย์ไปสู่ความเป็นมนุษย์ ดึงออกจากความโง่ไปสู่ความฉลาด หรือในความหมายคาทอลิกหมายถึง การดึงออกจากบาปไปสู่การเป็นลูกของพระเจ้า

การศึกษาคาทอลิกในใจความที่ควรจะเป็น จึงเป็นการสร้างและหยิบยื่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ให้กับทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนของเรา

แต่ในความเป็นจริง โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถาบัน (Institution) ซึ่งกินพื้นที่และเวลา (Space & Time) จึงมีการวิวัฒนาการไปตามบริบทต่าง ๆ (Contexts) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม เทคโนโลยี (Technology) ธรรมชาติ เป็นต้น โรงเรียนคาทอลิกจึงถูกจำกัดด้วยบริบทเหล่านี้โรงเรียนจึงต้องปรับตัวตามบริบทต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียนคาทอลิกของเราจึงเป็นสถาบันที่ช่วยโปรโมทระบบทุนนิยม (ความเห็นแก่ตัว การกอบโกย) ได้อย่างดี เพราะฉะนั้นโรงเรียนคาทอลิกนอกจากจะต้องรักษาอุดมการณ์ (สร้างและหยิบยื่นคุณค่าของ

ความเป็นมนุษย์ให้กับทุกคน) แล้ว โรงเรียนคาทอลิกของเรา ยังปรับตามบริบทต่าง ๆ ด้วย ฉะนั้น จึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารว่า จะมีจิตสำนึกมากน้อยเพียงใดที่จะยืนหยัดตามอุดมการณ์ที่พระเยซูเจ้า ให้แก่เรา หรือต้องปรับตัวตามบริบทต่าง ๆ เพราะเราเป็นสถาบัน (Institution) เพื่อจะอยู่รอดได้ ซึ่งเป็นทวิบาล (Dilemma) ที่ผู้บริหารจะต้องนำพาสถาบันไปตามอุดมการณ์ในขณะเดียวกันก็ปกป้อง ให้แปดเปื้อนจากบริบทให้น้อยที่สุด

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกต้องยึดคำสอนของพระเยซูเจ้าไว้ให้มั่นคง
- 2) โรงเรียนคาทอลิกต้องหลีกเลี่ยงการเป็น โครงสร้างใหญ่ (Mega Structure) เพราะ ธรรมชาติของโครงสร้างใหญ่นั้น จะหันมารับใช้ตนเองและนำองค์กรอื่น ๆ มารับใช้ตนเองด้วย เป้าหมาย (Ends) จะกลับกลายมาเป็นเครื่องมือ (Means) ซึ่งขัดแย้งกับนโยบายของพระเยซูเจ้า ซึ่งเป็นเจ้าของโรงเรียนคาทอลิก ที่ต้องการให้โรงเรียนคาทอลิกสร้างและหยิบนั่นคุณค่าความเป็น มนุษย์ให้กับทุกคน ทุกองค์กร ฉะนั้น โรงเรียนคาทอลิกควรเป็นโรงเรียนขนาดเล็กและปานกลาง เพื่อจะสามารถรับใช้กลุ่มเป้าหมายระดับรากหญ้าเหมือนในอดีตที่ผ่านมาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะ มากได้

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกมีพันธกิจในการสร้างผู้ให้การอบรม (Formators) เพื่อให้ครูคาทอลิกที่เรา รับมา จะมีความรู้ มีทักษะ มีอุดมการณ์ในการสร้างและหยิบนั่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ทั้งใน องค์กรของคาทอลิกและองค์กรของรัฐ

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

ในอุดมการณ์ เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกคือ สร้างผลิตภาพ (Output- Outcome) คือ ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีภาพลักษณ์ของการเป็นบุตรของพระเจ้า สร้างและหยิบนั่นคุณค่า ของความเป็นมนุษย์เหมือนที่พระเยซูเจ้าทรงเป็นแบบอย่างให้แก่เรา

แต่ในความเป็นจริงขณะนี้ โรงเรียนคาทอลิกกำลังวิ่งตามกระแส ตามนโยบายของรัฐจึง สร้างผลิตภาพออกไปปรับใช้ระบบทุนนิยมแบบโลกาภิวัตน์ โรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นได้แค่ ฐานการผลิตรายได้ (Income) เป็นฐานเศรษฐกิจให้กับสังฆมณฑลเพื่อให้สังฆมณฑลทำงานศาสนา ต่อไปได้

สรุปแล้ว ณ ปัจจุบันนี้โรงเรียนคาทอลิกทำหน้าที่ได้เพียงแค่เป็นฐานผลิตรายได้ แต่ไม่ได้ผลิตและหยิบยื่นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ให้กับทุกคน นี่เป็นสิ่งที่ท้าทายผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกในปัจจุบันและในอนาคต

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ยุทธศาสตร์การสร้างความรัก
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างบุคลากร และส่งบุคลากรคาทอลิกเหล่านี้ ไปเป็นเกลือทองแผ่นดินในองค์การของรัฐ (สังฆมณฑลไม่ต้องสร้างโรงเรียน)

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ใช้โครงสร้างแนวนอน (Flat Organization) ซึ่งเป็นฐานสำคัญที่ทำให้เราเกิดความรักความสัมพันธ์ระหว่างคนในองค์การคาทอลิก

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ทำงานเป็นทีม ถือว่าเราเป็นอวัยวะของกันและกัน
- 2) ผู้บริหารต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานแบบแนวนอน (Horizontal) ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงผู้บริหารได้ตลอดเวลา

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พระศาสนจักรในประเทศไทย มีโรงเรียนคาทอลิกในความรับผิดชอบมากกว่า 300 โรงเรียน แต่เราไม่มีสถาบันฝึกผู้บริหาร (Educator, Manager, Administrators) ที่ใส่ใจติดตามผลความเป็นคาทอลิก ความรัก ความเสียสละ มันเป็นการท้าทายที่ยิ่งใหญ่ต่อสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยว่าเราจะใช้สถาบันการศึกษาคาทอลิกที่มีอยู่นี้ ฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกได้อย่างไร

ฝ่ายการศึกษาของแต่ละสังฆมณฑล ควรจะเป็นฝ่ายริเริ่มจัดหลักสูตรสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาคาทอลิก (ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยฯ) อาจจะภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง เพื่อรับจิตตารมณ์และสร้างมาตรฐานตัวชี้วัด เพื่อจะดูว่าผู้บริหารคนใด (Inputs) สามารถสร้างผลิตภาพ (Outputs-

Outcomes) ตามนโยบายของพระเยซูเจ้า ก็ให้บริหารโรงเรียนต่อไป แต่ถ้าผู้บริหารคนใดที่เน้นแต่ทุนนิยมก็จะไม่ให้ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารต่อไป

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูต้องเลียนแบบพระเยซูเจ้า ผู้เป็นอาจารย์ที่สร้างความสัมพันธ์แบบแนวนอนกับศิษย์ ทำให้การสอนเกิดผลอย่างแท้จริง ครูและศิษย์ต้องเป็นอวัยวะของกันและกัน

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรเป็นชุดหนึ่งของเนื้อหา ที่ถูกออกแบบเพื่อสร้างนักเรียน นักศึกษาให้มีคุณลักษณะตามที่ประเทศชาติและท้องถิ่นต้องการ หลักสูตรการศึกษาไทยในปัจจุบัน เป็นการปูพื้นฐานตามระบบทุนนิยม (ที่เน้นการแข่งขัน การกอบโกยและรับใช้ชนชั้นนำ) ซึ่งโรงเรียนคาทอลิกของเราก็กำลังวิ่งตามกระแสดังกล่าว

หลักสูตรของโรงเรียนคาทอลิก ต้องเน้นคุณค่าตามคำสอนของพระเยซูเจ้า ซึ่งสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแก่พสกนิกรของพระองค์

11. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิก ต้องเน้นการสอนผู้เรียนให้นับถือศาสนาอยู่ในระดับคุณค่า มิใช่อยู่ในระดับพิธีกรรม

12. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิก เป็นเครื่องมือของการแพร่ธรรม เพื่อสร้างอาณาจักรของพระเจ้าตามคำบัญชาของพระเยซูเจ้า ซึ่งจะเป็นไปได้ ต้องปรับเปลี่ยนแบบถอยร่นถอยโคน

13. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เทคโนโลยี ถูกผลิตและพัฒนาขึ้นมา ตามตรรกะของระบบทุนซึ่งเน้นประสิทธิภาพ (Minimum investment Maximum Profit) แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ใช้ และมันสามารถถูกใช้เป็น สัญลักษณ์ทางสังคมได้ ที่สำคัญคือโรงเรียนคาทอลิกต้องใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (Appropriate) เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพโดยต้องตอบคำถามให้ได้ก่อนว่า เราใช้เทคโนโลยีเพื่ออะไรและเพื่อใคร

14. จุดอ่อนที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไขด่วน

การจัดการศึกษาที่รับใช้ระบบทุนนิยม

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.เมธี ปิณฑนันทน์
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
กรรมการคุรุสภาและกรรมการบริหารสภาคณบดีครูศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย
เมื่อวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 11.00-13.00 น.
ณ ตึก C ชั้น 8 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ หัวหมาก

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป้าหมายสูงสุดของชีวิตมนุษย์ (The End of Life) คือ ความสุข (Happiness) มนุษย์แสวงหาความสุขด้วยวิถีทาง (Means) ที่แตกต่างกัน การศึกษาเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ทำให้มนุษย์มีวิถีชีวิตที่นำชีวิตให้มีความสุข ระบบการศึกษาคาทอลิกต้องให้การศึกษอบรมให้ผู้เรียนตระหนักว่าจะต้องใช้วิถีชีวิตที่ดีมีคุณธรรม เพื่อนำตนไปสู่ผลอันปลายทางคือความสุข การศึกษาคาทอลิกต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ พร้อมทั้งสร้างอาชีพให้ผู้เรียน ชุมชน สังคม เพื่อให้เขาสามารถพึ่งตนเอง มีเศรษฐกิจเพียงพอที่จะดำเนินชีวิตอยู่ได้

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกคือ โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นโรงเรียนของชุมชน บริการการศึกษาให้ทุกคน ทุกฐานะ ทุกศาสนาสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิกได้

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกคือ การให้การศึกษอบรมผู้เรียน โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ เปิดโอกาสให้นักเรียนยากจน นักเรียนเกร ผู้ด้อยโอกาสให้ได้เข้ามารับการศึกษอบรมบนพื้นฐานของความรักตามจิตตารมณ์แบบคาทอลิก โดยเน้นที่ให้การศึกษายาวนาน ที่เป็นสัตบุรุษของวัดและชุมชนในเขตพื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยทุกคนมีสิทธิและต้องได้เรียน พร้อมทั้งสร้างอาชีพให้กับชุมชน ให้สามารถมีอาชีพและมีรายได้ สามารถดำรงชีพได้อย่างเพียงพอ

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกคือ พัฒนาผู้เรียนคาทอลิกและ
ผู้เรียนทั่วไป ให้เป็นผู้สร้างสรรค์สังคมให้มีแต่ความรัก สันติ เป็นคนมีระเบียบวินัย มีทักษะด้าน
การใช้ภาษาอังกฤษ มีภูมิคุ้มกันและอดทนต่อแรงเสียดทานที่เลวร้ายจากสิ่งแวดล้อมภายนอก
ตลอดจนให้รู้จักความพอดีและรู้จักพอในทุกสิ่ง

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ยุทธศาสตร์ (Strategy) หรือวิธีการจัดการศึกษาของ โรงเรียน ต้องใช้วิธีการบูรณาการ
(Integration) ที่แนบเนียน นุ่มนวลในการแทรกคำสอนตามจิตตารมณ์พระวรสารในเนื้อหาทาง
วิชาการ โดยเน้นการทำงานเป็นทีม และใช้นวัตกรรมพร้อมทั้งเทคโนโลยี เข้ามาเป็นเครื่องมือใน
การจัดการศึกษา เชิญบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถมาพัฒนาบุคลากรภายในให้มีคุณภาพ
ตลอดจนพยายามแสวงหาทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในชุมชน ที่เรียกว่า “ภูมิปัญญา
ท้องถิ่น” (Local Wisdom) มาเป็นประ โยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มาก

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

ควรพิจารณาใช้โครงสร้างการบริหาร โรงเรียนให้เหมาะสมกับขนาดของ โรงเรียน
ซึ่งปัจจุบัน เน้นการบริหารแบบที่เป็นแนวนอนหรือแนวราบ (Horizontal Structure) มากกว่า
โครงสร้างแบบแนวตั้ง (Hierarchical Structure) โดยการมอบหมายคณะทำงานเป็นชุด ๆ
เมื่องานเสร็จก็สลายไปทำงานในคณะทำงานชุดอื่น ไม่ต้องมีตำแหน่งมากมายในโรงเรียน

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

รูปแบบการบริหารโรงเรียนคาทอลิกต้องบริหารโดยคณะกรรมการ ทำงานเป็นทีม
กระจายอำนาจ โดยระดมทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นสัตบุรุษของเราและบุคคลภายนอก ผู้มีความรู้
ความสามารถ ผู้มีปัจจัยมาสนับสนุนโรงเรียน ควรมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยเฉพาะ
และต้องเปิดโลกทัศน์บุคลากร ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ให้กว้างขวางมากขึ้น และเปิดการใช้
ประโยชน์โรงเรียนเพื่อกิจกรรมของชุมชน บุคคลและหน่วยราชการให้มากขึ้น

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เอกลักษณ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกคือ การสร้างบรรยากาศแห่งความรัก สันติ เน้นทักษะด้านภาษาอังกฤษ เน้นความเป็นคนมีระเบียบวินัยและเน้นนวัตกรรม เทคโนโลยี ให้มากขึ้น

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) การบริหารควร ใช้แบบประชาธิปไตย กระจายอำนาจ ทำงานเป็นทีม เพื่อจะทำให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์ ยอยากจะทำงาน และควรใช้ทีมผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกด้วย

ภาวะผู้นำที่เน้นการเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ให้มีความสามารถจัดทำแผน กลยุทธ์ของโรงเรียน (Strategical Plan) และปรับปรุงแผนเป็นประจำโดยใช้การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และสิ่งคุกคาม (SWOT Analysis) เป็นแนวทางในการพัฒนา

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก

สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สถาบันการศึกษาคาทอลิกควรจะได้รับบุคลากรที่เป็นคาทอลิกเป็นอันดับแรก หรือถ้าเป็น คิษย์เก่ายังจะเป็นผลดี เพราะบุคคลดังกล่าวเข้าใจวัฒนธรรมองค์การของคาทอลิก และน่าจะมี ความรักดีต่อโรงเรียนมากกว่า ฉะนั้น โรงเรียนแต่ละแห่งจำเป็นต้องจัดทำฐานข้อมูล (Database) ของสัคบุรุษและศิษย์เก่าไว้ เพื่อจะได้เชิญบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาร่วมกันพัฒนาโรงเรียน ของเราได้ และควรให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) ด้วย

ครูต้องมีทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) ต่อผู้เรียน ต่อเพื่อนครู ต่อผู้บริหารและต่อ โรงเรียน

ครูต้องจัดทำแผนการสอนอย่างดีและเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างดี ใ้ใจผู้เรียนและทำ ให้นักเรียนเกิดความสนใจ และต้องจัดหานวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอนเสมอ รวมทั้งให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน สามารถแทรกคำสอน จิตตารมณ์พระวรสารลงไปสู่ การจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ มีความซื่อสัตย์ เข้าสอนตรงเวลา ทุ่มเทให้กับการสอนอย่าง เต็มที่ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับนักเรียนไม่ว่าศาสนาใด

ครูยุคโลกาภิวัตน์จะต้องเดินทางร่วมไปกับนักเรียนในการช่วยแนะนำ ให้แก่ผู้เรียน ให้รู้จักแยกแยะ เลือกเชื่อ เลือกกระทำสิ่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง ครอบครัว สังคมและ ประเทศชาติ ครูจึงเป็นทั้งเพื่อน (Partner) และผู้ชี้แนะให้คำสอน (Coach) ของนักเรียน

ครูต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อ เตรียมการสอน แสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง มิฉะนั้น ครูจะรู้่น้อยกว่านักเรียน และ ถ้าสอนผิดจะทำให้ผู้เรียนเสื่อมศรัทธาต่อครูด้วย

ครูต้องมีวุฒิภาวะในการควบคุมตัวเอง (ไม่ใช่อารมณ์) และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกคือ ครูและ นักเรียนที่ทำชื่อเสียงให้กับ โรงเรียน บุคคลที่มีความซื่อสัตย์ ต่อผู้และยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง โดยไม่กลัวสูญเสียตำแหน่งหน้าที่และผลประโยชน์ตามที่ได้รับการเรียนการสอนใน โรงเรียนคาทอลิก บุคคลที่เป็นบุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างเช่นนี้จะต้องทำการประชาสัมพันธ์ ในโรงเรียน (Internal Public Relation) ให้ทุกคนได้ทราบ เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับคนอื่น พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ สังคมภายนอกได้ทราบ ได้รู้จักบุคคลเหล่านี้

12. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกนั้นโรงเรียนคาทอลิก ต้องเน้นเรื่องความซื่อสัตย์โดยครูต้องเป็นตัวอย่างในเรื่องของศีลธรรม จริยธรรม ครูต้องตรงเวลา ในการสอน การที่ครูไม่ตรงเวลาแสดงว่าครูทุจริตเวลา วิชาชีพ นักเรียน เพื่อนร่วมงานและต่อสังคม เป็นตัวอย่างไม่ดีให้กับนักเรียน ครูต้องมีจรรยาบรรณต่อตนเอง

13. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ไม่ควรกำหนดขึ้นโดยผู้บริหาร โรงเรียนเท่านั้น ควรมีทุกภาคส่วน ร่วมกำหนดและให้มีความยืดหยุ่นได้ตามสมควร

14. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิก ต้องออกแบบให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ และมีการบูรณาการให้สามารถสอดแทรกจิตตารมณ์พระวรสารเข้าไปสู่การเรียนรู้ทางวิชาการอย่างแนบเนียนและนุ่มนวล

สร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับโรงเรียนแต่ละแห่งโดยการเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน และควรมีคณะกรรมการหลักสูตรของแต่ละสาระการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการเน้นเป็นพิเศษ เช่น คณะกรรมการสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

สร้างหลักสูตรพัฒนาอาชีพแก่ชุมชน นั่นคือ โรงเรียนคาทอลิกควรให้บริการชุมชน อาจจะโดยใช้สถานที่ของโรงเรียนในการฝึกอาชีพ และสร้างอาชีพให้กับชุมชนด้วย

ในการจัดการเรียนการสอน ควรให้ผู้เรียนได้ไปทัศนศึกษานอกสถานที่ ได้สัมผัสของจริง มีข้อเสนอแนะในห้องสี่เหลี่ยม นักเรียนจะได้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลยิ่งขึ้น เน้นให้นักเรียนเตรียมตัวเรียน (เรียนด้วยตัวเอง) ก่อนที่จะเข้าห้องเรียนและเน้นให้นักเรียนที่เก่งช่วยนักเรียนที่ไม่เก่งด้วย

ต้องปรับวิธีการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นไปตามธรรมชาติของพัฒนาการของมนุษย์คือ ต้องเริ่มจากการพูด เพราะคนเกิดมาจะต้องฝึกทักษะการพูดก่อนเป็นอันดับแรก ส่วนทักษะอื่น ๆ จะตามมาและเน้นการใช้ในชีวิตจริง

ต้องสร้างทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน ต่อเพื่อน ต่อครู จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว ทั้งหมดนี้มีพื้นฐานมาจากความรักที่ครูมีต่อนักเรียนไม่ว่าผู้เรียนจะเป็นใครก็ตาม

15. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ผู้บริหาร ครู และนักเรียนต้องมีทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) ต่อนักเรียนผู้อื่นและต่อโรงเรียนเพื่อจะได้มีชีวิตอยู่ในโรงเรียนและสังคมได้อย่างมีความสุข

16. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่บ่มเพาะนักเรียนให้เป็นผู้สร้างสังคม ให้มีความรักและสันติ
ไม่มีการแบ่งแยก

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่สร้างผู้เรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความทักษะทางภาษาอังกฤษ
คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์

โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่พัฒนาความเป็นมนุษย์ (Humanbeing) ผู้เรียนตามหลักการของ
UNESCO ที่เน้นหลัก 4 ของการเรียนรู้ (Pillars of Learning) คือ สอนให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่ดี
ของสังคม มีความรู้ (Learning to be) สอนผู้เรียนให้ทำเป็นประกอบอาชีพอย่างสุจริต (Learning to
Do) สอนผู้เรียนให้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Learning to Learn) เรียนรู้ที่จะอยู่
กับคนอื่นอย่างสันติ (Learning to Live Together)

17. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า ต้องสร้างความสัมพันธ์กับวัดและ
ชุมชนเป็นอย่างดี อาจจะโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอก (ชุมชน) มาร่วมพัฒนาโรงเรียนคาทอลิก
ชุมชนสามารถเข้ามาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของโรงเรียนในการพัฒนาอาชีพได้

โรงเรียนควรสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพแก่ชุมชนด้วย ให้บริการชุมชน อาจจะโดย
การใช้สถานที่ของโรงเรียนในการฝึกอาชีพ และสร้างอาชีพให้กับชุมชนด้วย ซึ่งขณะนี้มีบางแห่ง
ได้ทำบ้างแล้ว แต่ยังมีน้อยมากและช้ามาก

18. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูต้องสามารถใช้เทคโนโลยี ใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อเตรียมการจัดการ
เรียนการสอน แสวงหาความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องสอนให้รู้จักค้นคว้าข้อมูล
ข่าวสารจากเทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ตดังกล่าว พร้อมทั้งอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด
วิเคราะห์แยกแยะข่าวสารข้อมูลว่าอะไรดี ไม่ดีที่ไหลบ่าเข้ามาทางเทคโนโลยี ที่เรียกว่า ทางด่วน
ข้อมูล (Information Super Highway)

โรงเรียนคาทอลิกควรร่วมมือกัน ในการจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Learning)
ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เช่น ด้านภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ รักษา
ความเป็นหนึ่งในด้านการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เนื้อหาการสัมมนาพระคาร์ดินัล ไมเกิ้ล มีชัย กิจบุญชู

มุขนายกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ

เมื่อวันศุกร์ที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 15.00-17.00 น.

ณ สำนักมิสซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

คำว่า “การศึกษา” (Education) มาจากคำภาษาละติน Educatio, Educere (E = From = จาก) (Ducere = To Lead = นำหรือดึง) คือ การดึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมาจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ฉะนั้นเมื่อนำคำว่า Educere มาใช้กับการศึกษา (Education) จึงหมายความว่า เรา (ครู-โรงเรียน) ช่วยนักเรียนดึงความสามารถด้านสติปัญญาและจิตใจที่โดยธรรมชาติมีอยู่แล้วในตัว of นักเรียนออกมา

ในด้านสติปัญญา เป็นการที่โรงเรียนช่วยดึงความสามารถของผู้เรียนออกมาเพื่อให้เขารู้ว่าเขาสามารถที่จะรู้ เรียนรู้ตัวเอง รู้คนอื่น รู้สิ่งภายนอกและ โรงเรียนช่วยต่อยอดให้ผู้เรียน รู้มากขึ้น

ในด้านจิตใจ เป็นการที่โรงเรียนช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ว่าเขามีนิสัยอย่างไร ถ้าเขามีนิสัยดีอยู่แล้วก็ต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้าเขามีนิสัยไม่ดีก็ต้องอบรมบ่มเพาะเป็นต้น ด้านศีลธรรม จริยธรรม ให้เขาแก้ไขปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น สำหรับโรงเรียนคาทอลิกต้องเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นพิเศษ

“การศึกษา” (Education) จึงมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “การพัฒนา” (Development) คือเป็นการเปิดมิติใหม่ เปิดชีวิตใหม่ให้ผู้เรียนโดยอาศัยวิธีการต่าง ๆ (Means) เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ

สรุปแล้ว พระศาสนจักรถือว่าการให้การศึกษาเป็นพันธกิจที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งขององค์การคาทอลิก เป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการพัฒนามนุษย์ในทุกมิติเพราะพระศาสนจักรถือว่ามนุษย์เป็นประชากรของพระเจ้า (People of God) เป็นผู้ประเสริฐที่พระเจ้าสร้างสรรค์ขึ้นมาเป็นพิเศษ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของพระวรสารหรือข่าวดี ทำให้มนุษย์เป็นลูกของพระองค์ เป็นพี่น้องกันในพระอาณาจักรของพระเจ้า อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความเมตตา เอื้ออาทร ยุติธรรมและการให้อภัย

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า คือ โรงเรียนคาทอลิกเป็นองค์การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐ เป็นคนใหม่ เป็นอาดัมใหม่ มีศักดิ์ศรี

มีสติปัญญา เป็นผู้รอบรู้ มีเสรีภาพ มีคุณธรรม สำคัญกว่าคนเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน
รวมกันเป็นชุมชนที่เต็มไปด้วยความรัก ความเมตตา เอื้ออาทร ยุติธรรมและการให้อภัย

พื้นที่อุดมสมบูรณ์ช่วยให้ต้นไม้้งอกงาม เจริญเติบโตและผลิดอกออกผลได้เต็มที่ฉันใด
โรงเรียนคาทอลิกก็ต้องเป็นสถานที่ซึ่งนักเรียนได้รับการดูแล การหล่อเลี้ยงและการอบรมบ่มนิสัย
พร้อมทั้งเสริมสร้างพัฒนาการเรียนรู้และการสอนวิชาการให้นักเรียนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่และ
เป็นคนดีของสังคม

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้าคือ พัฒนา
มนุษย์ในทุกมิติเพราะพระศาสนจักรถือว่ามนุษย์เป็นประชากรของพระเจ้า (People of God)
เป็นผู้ประเสริฐที่พระเจ้าสร้างสรรคขึ้นมาเป็นพิเศษ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพบนพื้นฐานของ
พระวรสารหรือข่าวดี ทำให้มนุษย์เป็นลูกของพระองค์ เป็นพี่น้องกันในพระอาณาจักรของพระเจ้า
อยู่ร่วมกันด้วยความรัก เมตตา และยุติธรรม ทั้งนี้ พันธกิจของโรงเรียนต้องดำเนินไปบนพื้นฐาน
ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่สอง) พ.ศ. 2545 ด้วย

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

นอกจากพัฒนานักเรียนทุกคนในทุกมิติ ปลุกฝังค่านิยมด้านจิตใจให้มีจริยธรรมและ
คุณธรรม ปลุกฝังให้เป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย ส่งเสริมด้านวิชาการและการปฏิบัติ
โดยมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ
ในอนาคตแล้ว ต้องสร้างบรรยากาศของโรงเรียนคาทอลิกให้เป็นบรรยากาศที่แท้จริงของการเป็น
ครอบครัวเพราะมีสายใยผูกพันจากการที่ทุกคนเป็นลูกของพระเจ้า มีความรักและความเอื้ออาทร
ต่อกัน

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนต้องสร้างกระบวนการ (Process) ให้โรงเรียนก้าวไปสู่ เป้าหมาย (Goal) พันธกิจ
(Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) และปรัชญา (Philosophy) ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก
ที่กำหนดไว้ให้ได้

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล

ในทศวรรษหน้า

ในการบริหารองค์การ ต้องมี 3 ประการสำคัญ คือ

- 1) ต้องมีเอกภาพ (Unity) ทั้งในสังฆมณฑลและใน โรงเรียน โดยต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ (Rules)
- 2) ต้องมีการแบ่งงาน (Division of Work) คือ แบ่งงานให้แต่ละคนรับผิดชอบ (ต้องมีเจ้าภาพ)
- 3) ผู้บริหารสูงสุดต้องรู้งาน ประสานงาน ติดตาม ประเมินผลงานให้ส่วนต่าง ๆ ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

เนื่องจากสภาพของแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน จึงควรให้โรงเรียนมีธรรมเนียมการศึกษาของตน คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่สอง) พุทธศักราช 2545 แต่ต้องยึดนโยบายของสังฆมณฑลเป็นหลักด้วย

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ในการบริหารนั้นต้องมีทั้งเอกภาพ (Unity) และมีการแบ่งงานกันทำ (Division of Work) โดยผู้บริหารสูงสุด ต้องรู้งาน ประสานงาน ติดตามและประเมินผลงาน ให้ส่วนต่าง ๆ ดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นรูปแบบการบริหารจึงต้องมีทั้งการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ (Unity) ความรับผิดชอบ (Responsibility) มีการประสานงาน (Coordination) และการประเมินผล (Evaluation) เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

จะใช้สัญลักษณ์อะไรไม่สำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญคือจะทำอย่างไร ให้ครู นักเรียนและบุคคลภายนอกที่เข้ามาในโรงเรียนคาทอลิกรู้สึกว่าการนี้คือ โรงเรียนคาทอลิก โดยสร้างบรรยากาศ จิตตารมณ์คาทอลิกให้เป็นທີ່ประจักษ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียน เช่น อาจจะมีการภาวนาตามศาสนา มีเครื่องหมายกางเขนติดอยู่ทุกห้อง หรือโรงเรียนที่สร้างอุทิศเป็นเกียรติแด่แม่พระ ก็อาจจะมีสัญลักษณ์ของแม่พระก็ได้

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นผู้มีวิสัยภาวะและมีความรับผิดชอบโดยมีพื้นฐานอยู่บนจิตตารมณ์ตามคำสอนของพระศาสนจักร คือ มีความรัก ความเมตตาเอื้ออาทร ความยุติธรรม

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

บุคลากรครูโรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นผู้มีจิตสำนึกของความหมายของคำว่า “ครู” อย่างแท้จริง ครูคือ บุคคลที่สำนึกว่าตนมีกระแสเรียก (Vocation) จากพระเจ้า ให้มีพันธกิจ (Mission) แห่งความเป็นครู มีความรับผิดชอบ มีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการให้การศึกษาอบรมนักเรียนเสมือนหนึ่งว่าตนเป็นบิดามารดาของนักเรียน เพราะครูได้รับความไว้วางใจจากบิดามารดาของนักเรียนให้ดูแลลูกของพวกเขา

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

บุคคลที่โรงเรียนควรยกเป็นตัวอย่างนั้นมีไม่น้อย ในภาพรวมคือ องค์พระศาสดาของทุกศาสนา สำหรับโรงเรียนคาทอลิกเรายึดองค์พระเยซูเจ้าเป็นบรมครู หรือมนุษย์คนใดคนหนึ่งที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นนักบุญและเป็นองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน เช่น พระแม่มาเรีย เป็นต้น แต่ก็ไม้อยากจะเจาะจงว่าเป็นใครคนใดคนหนึ่ง

12. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า ยึดมั่นบนพื้นฐานของความเชื่อ ความศรัทธาของพระศาสนา

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้ามีบรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) โดยยึดมั่นอยู่บนพื้นฐานคุณธรรมสากล ตามพระธรรมคำสอนของพระศาสนา โดยเน้นเป็นพิเศษในเรื่องความรัก เมตตาธรรม ความเอื้ออาทร การให้อภัยและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) สำหรับชาวคาทอลิกคือการถือพระบัญญัติ 10 ประการ
นั่นเอง

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้าส่งเสริมสนับสนุนประเพณีและ
วัฒนธรรมอันดีงามของสังคม โรงเรียนต้องแนะนำให้ผู้เรียนรู้จักคุณค่าของขนบธรรมเนียม
ประเพณีดังกล่าว ในขณะเดียวกัน โรงเรียนต้องชี้แนะให้นักเรียนสามารถแยกแยะว่าอะไร
เหมาะสมและอะไรไม่เหมาะสมด้วย

15. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้านั้น
เราจะจัดการบริหารโรงเรียนคาทอลิกตามหลักวิชาการ อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
ยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเติบโตขึ้นเหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม
เพื่อให้พวกเขาพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพต่อไป

16. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
คือเราจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจพระธรรมคำสอน พิธีกรรมของทางศาสนาที่นักเรียนนับถือและ
ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำพระธรรมคำสอนนั้นไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง
ศาสนิกชนของทุกศาสนาและส่งเสริมคุณค่าแห่งศาสนสัมพันธ์

17. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities)
ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้านั้น โรงเรียนต้องจัดหลักสูตรให้เหมาะสม
เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้พัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในอนาคตได้อย่างเหมาะสม โดยต้องมีหลักสูตรแกนกลางเป็น
มาตรฐาน (Standard) ของประเทศก่อน ส่วนหลักสูตรท้องถิ่น เป็นต้น เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น

(Local Wisdom) นั้นเป็นส่วนประกอบและต้องคัดเลือกสิ่งที่มีประโยชน์และจะมีความยั่งยืนในอนาคตอย่างแท้จริง และเมื่อเรายอมรับว่าผู้เรียนมีศักยภาพ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Child-Centered) นั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องตระหนักว่า มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ประเสริฐเพราะพระเจ้าทรงสร้างสรรค์ขึ้นมาให้เป็นประชากรของพระองค์ เราจึงต้องส่งเสริมเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ให้สูงส่งยิ่งขึ้น โรงเรียนต้องอบรมผู้เรียนให้ตระหนักว่าความประเสริฐของมนุษย์นั้นมีให้อยู่ที่ “การมี” แต่อยู่ที่ “การเป็น” ฉะนั้น ความสูงส่งของมนุษย์จึงอยู่ที่การมีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ มีให้อยู่ที่การมีทรัพย์สินสมบัติข้าวของเงินทองมากมาย

โรงเรียนต้องอบรมสั่งสอนผู้เรียนให้รู้ว่าเราเป็นประชากรของพระเจ้า พยายามเป็นคนดีมีศีลธรรม โดยสังขรณ์แล้วถือว่ามนุษย์เป็นพี่น้องกันจึงต้องมีความรัก ความเมตตา ความเอื้ออาทรให้อภัย โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ด้อยโอกาสมากกว่าเรา

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกเราถือว่าโรงเรียนเปรียบเสมือนเป็นครอบครัว อันประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้เรียนและในเวลาเดียวกัน โรงเรียนก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้ปกครองจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทอย่างใกล้ชิดกับโรงเรียน โรงเรียนจึงต้องสร้างบรรยากาศของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีกับสังคม (สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน)

20. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกเราถือว่าโรงเรียนเปรียบเสมือนเป็นครอบครัวอันประกอบด้วยผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้เรียน มีพระแม่มาเรียเป็นมารดาของพวกเราทุกคน ในขณะเดียวกันโรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นทั้งเกลือ แสงสว่างและเป็นมโนธรรมให้กับสังคมด้วย

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)

ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผู้ปกครองจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทอย่างใกล้ชิดกับโรงเรียน โรงเรียนจึงต้องสร้างบรรยากาศของความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีกับสังคม (สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน) ในขณะเดียวกัน โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นทั้งเกลือ แสงสว่างและเป็นมโนธรรมให้กับสังคมด้วย

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้าต้องใช้วิทยาการและเทคโนโลยีมาเป็นอุปกรณ์ในการพัฒนาผู้เรียนไปตามกาลสมัย (Sign of the Time)

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของพระสังฆราช ยอร์ช ยอด พิมพิสาร

มุนายกสังฆมณฑลอุดรธานี

เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2549 เวลา 16.00 - 16.40 น.

ณ โกลเด้นแลนด์รีสอร์ท นครราชสีมา

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาคือ การพัฒนามนุษย์ทั้งครบ (Holistic) ตามหลักพระวรสารอย่างจริงจัง เพราะในปัจจุบันมีการเร่งพัฒนาเทคนิคการสอน และอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย ซึ่งก็มีความสำคัญและควรกระทำ แต่ก็ไม่ควรลืมปรัชญาหลัก คือ การพัฒนาคนทั้งตามแนวพระวรสาร ทั้งยังเน้นวัฒนธรรมกับความเชื่อ และความเชื่อกับชีวิตต่อไปอย่างเข้มข้นในทศวรรษหน้า

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ควรมีการทบทวนและปรับปรุงเป็นระยะ ๆ เพราะสภาพความเป็นอยู่ในสังคมไทยเรากำลังก้าวกระโดดอย่างรวดเร็ว สิ่งใดที่ยังบกพร่องควรต่อเติม แต่ควรเน้นพื้นฐานความเป็นเลิศตามหลักคริสตธรรม

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ในทศวรรษหน้าควรมุ่งมั่นที่จะสร้างการศึกษาคาทอลิกดังต่อไปนี้

- 1) ยอยากให้เสริมคำว่า “ก้าวหน้า” เป็น “บุคคลก้าวหน้าด้วยการเรียนรู้คุณธรรม”
- 2) สร้างความร่วมมือระหว่างบ้านวัดโรงเรียน (บวร)

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ทศวรรษหน้า

- 1) พัฒนาผู้เรียนทุกคนในทุกมิติ คือ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์
- 2) ปลูกฝังค่านิยมด้านจิตใจให้มีจริยธรรมและคุณธรรม มีความเคารพซึ่งกันและกัน ไม่มัวเมาในเรื่องยาเสพติด เรื่องผิดศีลธรรมทางเพศ
- 3) ปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ
- 4) พัฒนาผู้เรียนให้สามารถควบคุมตัวได้ สามารถควบคุมความโกรธของตนเองได้

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นยุทธศาสตร์ของการประสานความร่วมมือ ในด้านการศึกษาระหว่างสังฆมณฑลต่าง ๆ กับคณะนักบวชที่ทำงานในโรงเรียนรวมทั้งโรงเรียนของฆราวาสคาทอลิกด้วย
- 2) เน้นความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและสารสนเทศ จะช่วยให้โรงเรียนคาทอลิกอยู่ในระดับแนวหน้า
- 3) ผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นพระสงฆ์หรือนักบวช ต้องคลุกคลีใกล้ชิดกับนักเรียนมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับพระสงฆ์และนักบวช และกล้าเข้ามาปรึกษาเมื่อมีปัญหา ทั้งยังเป็นการเตรียมพวกเขาให้ก้าวไปสู่สังคมภายนอกขอบรั้วโรงเรียน
- 4) เปิดกว้างโดยควรมีกล่องรับข้อคำถาม (Question Box) เพื่อเป็นช่องทางให้นักเรียนสามารถถามข้อสงสัยเกี่ยวกับศาสนาหรือเรื่องอื่น ๆ และมีผู้รู้ให้คำตอบที่ถูกต้องด้วย

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างการบริหารแบบปัจจุบันนี้ (Tall Organization) ยังคงใช้ได้อยู่ แต่ควรมีการปรึกษาหารือกันบ่อย ๆ เมื่อถึงเวลาจะได้ปรับให้ทันกับความต้องการและกฎเกณฑ์ของรัฐซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ควรเน้นรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อว่าบุคลากรทั้งหลายโดยเฉพาะครูจะมีความรู้สึกว่าเป็นโรงเรียนเป็นของเขา และเขามีส่วนร่วมรับผิดชอบในคุณภาพของการศึกษาในโรงเรียน

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า

พระเยซูเจ้า กางเขน พระนางมารีย์พรหมจารี เป็นสัญลักษณ์ที่ยังคงต้องเก็บรักษาไว้ต่อไป เพราะเป็นพื้นฐานของความเป็นคาทอลิกของเรา แต่จะเน้นสัญลักษณ์ไหน มากน้อยเพียงใดก็สุดแล้วแต่จิตตารมณ์ของคณะ (นักบวช) แต่ละคณะ และแนวนโยบายของแต่ละสังฆมณฑลไปจนถึงบริบทสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องยึดแนวทางแบบประชาธิปไตยนิยม (Democratic Way) เป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดในการบริหารโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า
- 2) ผู้บริหารต้องมีความโปร่งใส เป็นต้นในเรื่องเงินทอง
- 3) ผู้บริหารต้องสื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รู้ถึงนโยบายของสังฆมณฑลเกี่ยวกับโรงเรียนคาทอลิก
- 4) ผู้บริหารต้องเน้นให้ผู้เกี่ยวข้องได้รู้ว่ามีพิธีมิสซาบูชาขอบพระคุณแล้วคาทอลิกยังมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น งานสงเคราะห์และกิจกรรมตลาดสำหรับคนยากจน เป็นต้น

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) บุคลากรของโรงเรียนสามารถเสวนากันอย่างเปิดเผยจริงใจและสร้างสรรค์
- 2) ครูให้ความสนใจใส่ดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 3) ครูไม่เพียงแต่เป็นผู้สอนภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นที่ปรึกษาประจำห้องเรียนด้วย ครูต้องเป็นผู้แนะนำ แนะนำผู้เรียนในการแก้ปัญหาในชีวิตของเขาได้ด้วย

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) หลักสูตรเป็นผลงานร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนในเรื่องที่นักเรียนควรจะเรียน
- 2) การจัดการเรียนการสอนต้องประกอบไปด้วย กลุ่มกิจกรรมที่มีลักษณะกว้างและครอบคลุมพัฒนาการต่าง ๆ ของชีวิตทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ และสังคม
- 3) แก่นแท้ของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนจะต้องสะท้อนและส่งเสริมการยอมรับพันธะหน้าที่อย่างน้อย 3 ประการ คือ
 - 3.1 ยืนยันความดีพื้นฐานของนักเรียน
 - 3.2 การให้การศึกษายอมรับแก่คนทั่วไปให้มีชีวิตอย่างรับผิดชอบ โดยอาศัยความช่วยเหลือของพระเจ้า
 - 3.3 การให้ความเชื่อมั่นและหล่อหลอมประชาชนทั่วไปให้ดำเนินชีวิตสมกับคุณค่าของตัวเองและความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์เพราะมนุษย์เป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์

4) การสอนควรเน้นให้มากในเรื่องศีลธรรม จริยธรรม เพราะสังคมเราทุกวันนี้มีปัญหาและต้องการสิ่งนี้มาก พ่อแม่ผู้ปกครองก็กังวลใจในเรื่องนี้ เช่น เรื่องยาเสพติด การเสียดวงก่อนวัยอันควร ผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับครูและผู้ปกครองว่าโรงเรียนคาทอลิกเรามีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้

12. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกแต่ละแห่ง ควรแสวงหาครูตัวอย่าง และควรมีการมอบรางวัลพิเศษให้ และพยายามแสวงหาแบบอย่างครูดีเด่น ก็คือครูที่มีความยุติธรรมและความรักต่อทุกคน ห่มเทเสียดวงเพื่อโรงเรียน อบรมสั่งสอนศิษย์ทุกคนโดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ให้แบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ สามารถครองตน ครองคนและครองงานได้เป็นอย่างดี

อยากให้โรงเรียนคาทอลิกทุกโรงเรียนในประเทศไทยสรรหาครูดีเด่นและประกาศเป็นครูโรงเรียนคาทอลิกดีเด่นระดับประเทศอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี ซึ่งจะเป็นขวัญและกำลังใจให้ครูได้แข่งขันกันประกอบคุณความดีในหน้าที่ครูที่ดีให้มากยิ่งขึ้น

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) พระเจ้าทรงเป็นองค์ความจริงแท้สูงสุด
- 2) มนุษย์เป็นสุดยอดของสิ่งสร้างของพระเจ้า มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

กระบวนทัศน์ทางความคิดแบบคาทอลิกเป็นมุมมองแบบพลวัตแห่งการปฏิบัติที่ยึดคุณธรรม ความรัก ความยุติธรรมและการรับใช้แบบพระคริสต์เป็นหลักในกระบวนการปรับเปลี่ยนโลก

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี นับว่าเป็นสิ่งที่พึงกระทำเป็นอย่างยิ่งแต่ในทศวรรษหน้าอาจจะต้องใช้ความพยายามและวิธีการที่เหมาะสมกับสังคมที่จะได้รับอิทธิพลจากโลกาภิวัตน์มากขึ้น ควรเน้นคุณค่าของเอกลักษณ์ความเป็นโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย และปลูกฝังความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณีให้นักเรียนของเรา

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า ต้องเน้นที่การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) คือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Virtue) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หลักความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)

17. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

การเข้าร่วมในพิธีกรรมทางศาสนาของครูและนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก ควรคำนึงถึงเสรีภาพในการนับถือศาสนา โดยเฉพาะสำหรับครูและนักเรียนที่มีใจคาทอลิก แต่ควรเปิดกว้างต้อนรับพวกเขาเข้าร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ของเราด้วยความจริงใจ พิธีกรรมของเราในปัจจุบันเป็นภาษาซึ่งเขาสามารถเข้าใจได้ ซึ่งไม่เหมือนในสมัยก่อนพระสังคายนาวาติกันที่ 2 แต่ควรเปิดใจกว้างให้นักเรียนที่นับถือพุทธศาสนา มีโอกาสได้ไปร่วมในพิธีที่สำคัญ ๆ ทางศาสนาของเขาด้วย

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ในข้อนี้อยากเพิ่มข้อคิดจากบรมจารย์ท่านหนึ่งที่เคยกล่าวไว้ว่า “นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเกรงเหลือขอเพียงใด ขอให้เราซึ่งเป็นครูอย่ามองดูว่า เขาเป็นนักเรียนที่หมดหวังแล้ว (Hopeless) เพราะนักเรียนทุกคนมีความดีเป็นพื้นฐานในตัวเขา ขอให้เราพยายามแสวงหาความดีนั้นและชี้ให้นักเรียนได้เห็น พร้อมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจแก่เขา และนั่นจะเป็นจุดเริ่มต้นและจุดหันเหของนักเรียนที่มีปัญหา” ขอฝากข้อคิดนี้ไว้สำหรับโรงเรียนคาทอลิกทั้งในปัจจุบันและทศวรรษหน้า

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

1) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจำนวนมาก เกิดขึ้นระหว่างผู้ใหญ่นักเรียนนอกห้องเรียน เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มโอกาสของการแสดงความห่วงใย และแสดงความสนใจส่วนตัวออกมา การทำร่วมกันในแบบขององค์ประชุมระหว่างครูก็มีความสำคัญเช่นกัน ครูอาจารย์ของโรงเรียนคาทอลิกใช้เวลาอยู่ด้วยกันทั้งในและนอกโรงเรียน การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันเหล่านี้ จะเป็นจุดประสาน การแก้ปัญหาของโรงเรียนและมีส่วนช่วยสร้างความสมานฉันท์ระหว่างผู้ใหญ่นักเรียน

2) ความเป็นคาทอลิก คือ การท้าทายให้คาทอลิกกลับเป็นหมู่คณะที่เป็นกลุ่มคนซึ่งเปิดรับทุกคนด้วยอัธยาศัยไมตรีและใจกว้าง อันเป็นข้อผูกพันที่ต้องแผ่อยู่ทั่วการศึกษาคาทอลิก

20. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เรื่องนี้ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รับบรรยากาศของครอบครัว ซึ่งยังวันยังมีน้อยลงในครอบครัวปัจจุบัน ซึ่งเพียงแต่มุ่งหน้าทำมาหากินและบรรยากาศแบบนี้ควรจะเพิ่มขึ้นแทนที่จะลดน้อยลงในทศวรรษหน้า
- 2) โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นสถานที่ที่ให้การต้อนรับและเปิดสำหรับทุกคนและอบรมสั่งสอนว่ามนุษย์ทุกคนเป็นเพื่อนบ้านพี่น้องกันอย่างไม่มีขอบเขต
- 3) โรงเรียนคาทอลิกควรมีการสร้างบรรยากาศแบบคาทอลิกโดยการจัดให้มีกิจกรรม โดยเฉพาะวันฉลองที่สำคัญ ๆ ว่ามีอะไรบ้างและมีความหมายอย่างไร แต่ไม่บังคับให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เรื่องความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมนี้ ยิ่งวันยิ่งจะมีความสำคัญมากขึ้น มีหลายโรงเรียนได้ทำโครงการนำร่อง แต่ดูเหมือนว่าโรงเรียนคาทอลิกหลายแห่งยังให้ความสนใจในเรื่องนี้น้อยมาก จึงเห็นว่าเป็นเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้นในทศวรรษหน้าและควรมีการแบ่งปันประสบการณ์กับโรงเรียนคาทอลิกด้วยกันให้มากขึ้นเพื่อช่วยกระตุ้นจิตสำนึกในเรื่องนี้

22. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การใช้เทคโนโลยีทันสมัยในทศวรรษหน้าจะมีความต้องการและเป็นที่น่าสนใจมากขึ้น โรงเรียนคาทอลิกจึงควรเน้นความสำคัญในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง

23. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) การมีพระสงฆ์นักบวชเป็นผู้บริหาร
- 2) การมีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 3) การเอาใจใส่อบรมเรื่องศีลธรรมจริยธรรมและควรสื่อสารให้ผู้ปกครองได้ทราบด้วยว่านี่เป็นนโยบายของโรงเรียนคาทอลิก

4) การเน้นความรู้คู่คุณธรรมและวัฒนธรรมด้วย

24. จุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิกที่ต้องแก้ไขด่วน

- 1) พระสงฆ์ นักบวชและครูในโรงเรียนคาทอลิกปฏิบัติตัวไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ตนสอน
- 2) ครูกล่าวประณามนักเรียนที่ทำผิดต่อหน้าสาธารณชน (ควรเรียกไปพูดคุยส่วนตัว)
- 3) ผู้บริหารแสดงความโกรธและพูดจาไม่เรียบร้อย ทำให้ภาพพจน์ของ โรงเรียนคาทอลิก

เสียไป

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ นายแพทย์ ยุทธ์ ติลาวิวัฒน์
 แพทย์โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล
 อดีตนายกสมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนมาแตร์ เดอี วิทยาลัย
 เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 09.00 - 11.00 น.
 ณ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การศึกษาคือการพัฒนาคนให้มีความรู้และมีความเป็นมนุษย์ (คุณธรรม จริยธรรม วิถีคิด) ซึ่งต้องไปด้วยกันทั้งสองด้าน ทำให้ผู้เรียนมีชีวิตที่ดีและนำพาโลกให้เจริญก้าวหน้า

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติของผู้ดี ถ้าเป็นผู้ชายต้องเป็นสุภาพบุรุษ ถ้าเป็นผู้หญิงก็ต้องเป็นสุภาพสตรี คือรู้หน้าที่ของตน และรับผิดชอบหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่
- 2) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตัวเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ
- 3) ผู้เรียนมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา

3. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) สรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพมาร่วมงาน
- 2) สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากเรียน

4. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์

- 2) ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้อง
- 3) ผู้บริหารต้องมีความเมตตา ให้โอกาสคนที่ทำผิดได้กลับตัวกลับใจ
- 4) ผู้บริหารต้องปกครองทั้งด้วยพระเดชและพระคุณ เพราะบุคลากรแตกต่างกัน

6. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องมีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง
- 2) ครูต้องให้การศึกษากับนักเรียนอย่างไม่รู้เบื่อหน่าย
- 3) ครูต้องเป็นพ่อพิมพ์ แม่พิมพ์ของนักเรียน
- 4) ครูต้องมีกลเม็ดในการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียน
- 5) ครูต้องใช้ทั้งพระเดชและพระคุณในการสอนนักเรียน
- 6) ครูต้องสอนวิธีการ (Means) ที่หลากหลายในการแสวงหาความรู้
- 7) ครูต้องพยายามสร้างความอยากรู้ของนักเรียน

7. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) หลักสูตรที่ดีต้องบอกว่า เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับแล้ว มาตรฐานขั้นต่ำ (Minimum) ผู้เรียนต้องรู้อะไร และ ควรรู้อะไร (ซึ่งในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกัน)
- 2) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องไม่มีช่องว่าง (Gap) ในการเตรียมผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (เพราะในปัจจุบันมีช่องว่าง จึงทำให้ผู้เรียนต้องไปเรียนกวดวิชา)
- 3) หลักสูตรท้องถิ่นมีความจำเป็นสำหรับโรงเรียนเป็นต้น โรงเรียนในต่างจังหวัดเพราะเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็สามารถกลับมาประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้
- 4) ต้องใช้วิธีการ (Means) ที่หลากหลายในการสอนเพราะผู้เรียนมีความแตกต่างกัน

8. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การสวดมนต์ต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติในชีวิตจริง เช่น สวดมนต์ขอให้ตนมีความขยัน เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จ

**9. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

มนุษย์มีศักดิ์ศรี จึงต้องไม่ถูกใช้ให้เป็นหมาก (เครื่องมือ) ของใคร

**10. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า**

ต้องใช้ทั้งพระเดชและพระคุณ

**11. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment)
ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า**

- 1) ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความสามารถอย่างต่อเนื่องเพราะสังคมเราอยู่ได้มิใช่ด้วยกฎหมาย หรือพระราชบัญญัติ แต่อยู่ได้ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร
- 2) โรงเรียนกับชุมชนจะต้องเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับแก่กันและกัน (Give and Take)

12. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้เรียน เพื่อให้สามารถต่อสู้กับสิ่งไม่ดีที่มาพร้อมกับเทคโนโลยี (มาร)
เพื่อจะใช้เทคโนโลยีในการหาความรู้ (Know how)

13. จุดแข็ง (จุดเด่น) ของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า
การสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของซิสเตอร์ รวงกาญจนา ชินะผา

เจ้าคณะอัครมุขมณฑลแห่งประเทศไทย

เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 10.20 - 11.30 น.

ณ บ้านพักของครอบครัว ลาตพร้าว ซอย2 กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาคาทอลิก เป็นการอบรมสั่งสอนให้คนมีใจเปิดกว้าง มองให้เห็นการทำงานของพระจิตเจ้า และยอมรับการทรงนำของพระจิต ซึ่งดำเนินไปเพื่อความดีงามของมนุษย์ทุกคน การศึกษาคือ การอบรมเสริมคนทั้งครบ ให้เป็นคนที่ดีบโดพัฒนาทุกส่วนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม

การอบรมศึกษา ต้องก่อให้เกิดบรรยากาศที่หล่อหลอมให้มีสติ รู้ตัว รู้จักไตร่ตรอง แยกแยะ กลับปฏิบัติตามปัญญาที่เห็นแจ้ง

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนมีความสุขกับความพอดีที่พอเพียง
- 2) ผู้เรียนต้องรู้เท่าทันโลก รู้จักแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ในสังคมว่าอะไรดี อะไรไม่ดี
- 3) ผู้เรียนต้องมีตาที่จะมองเห็นความต้องการของคนอื่น มีใจและกายที่พร้อมช่วยคนรอบข้าง

3. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชน

4. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) กางเขน
- 2) ความเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ
- 3) ผู้คนที่มีความใจเปิดกว้างต้อนรับทุกคน

5. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เดินตามแบบอย่างของพระคริสต์ โดยการนำของพระจิต มีเวลาที่จะฟังเสียงของพระจิต และยอมรับพร้อมทั้งนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 2) ฟังผู้ร่วมงาน แยกแยะและตัดสินใจร่วมกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- 3) เปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นสะท้อนกลับมายังผู้บริหาร พุดคุยกันในกลุ่มเล็ก ๆ บ่อย ๆ

6. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ใส่ใจห่วงใย อยากให้ผู้เรียนได้ดี เข้มแข็งมั่นคง ร่วมคิดร่วมทำ

7. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นการเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ในบางกรณีควรจะแยกนักเรียนพิเศษออกมาโดยมีครูดูแลนักเรียนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ
- 2) ช่วงโมงแรกต้องเน้นศาสนาและจริยธรรม ต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้ว่า ชีวิตมีมิติของพระ (สิ่งศักดิ์สิทธิ์)
- 3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนออกไปสัมผัสผู้คนในแวดวงต่าง ๆ ให้ได้รับรู้ว่าคนในสังคมมีความหลากหลาย
- 4) เน้นให้นักเรียนรู้จักปรับใช้ ช่วยเหลือกันในสังคมโรงเรียนก่อน แล้วจึงขยายผลสู่ชุมชน
- 5) เน้นให้นักเรียนร่วมกิจกรรม มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้

8. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) พระผู้ยิ่งใหญ่ทรงใส่ใจในความเป็นส่วนตัวของแต่ละคน การศึกษาจึงสะท้อนภาพลักษณ์ดังกล่าว ด้วยวิสัยทัศน์ที่เปิดกว้าง และพันธกิจที่ใส่ใจเอกลักษณ์ของแต่ละคน
- 2) พระเจ้าทรงรักมนุษย์ทุกคน ไม่ว่ามนุษย์จะเป็นคนบาปมากมายเพียงใดก็ตาม ทรงให้โอกาสกลับตัวกลับใจอยู่เสมอ
- 3) ธรรมชาติสะท้อนให้เห็นความรักของพระเจ้าได้อย่างชัดเจน ยิ่งเรามีบรรยากาศ

ธรรมชาติแท้ ๆ มากเท่าไรในโรงเรียน นักเรียนยังจะได้สัมผัสกับความรักของพระเจ้าได้มากขึ้นเท่านั้น

9. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศาสนิกชนที่ดี มีคุณธรรม โดยการเรียนรู้ปฏิบัติศาสนกิจและประกอบพิธีกรรมตามธรรมเนียมประเพณีของศาสนาตนอย่างอิสระ

10. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกันในความเป็นคน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน นักการภารโรง

11. มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ทุกคนในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ต่อกันบนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีของกันและกัน

12. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) บรรดาकाขของโรงเรียนคาทอลิก ต้องเน้นวิถีชีวิตของพระเยซูเจ้า เพราะพระเยซูเจ้ามาเพื่อบอกเราว่า มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน คนทุกคนมีความเป็นคนเท่าเทียมกัน
- 2) โรงเรียนเป็นที่ที่่จะสืบทอดเจตนารมณ์พระวรสาร ด้วยการฝึกปฏิบัติในชีวิตจริง

13. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) สร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง อาจจะ โดยจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง โดยแยกไปตามระดับชั้นต่าง ๆ หรือในลักษณะคุณแม่อสา ผู้ปกครองเครือข่าย
- 2) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นเรื่องที่สำคัญ โรงเรียนต้องเปิดประตูให้ชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์ได้ ให้ชุมชนใช้พื้นที่ของโรงเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- 3) ธรรมชาติสะท้อนให้เห็นความรักของพระเจ้าได้อย่างชัดเจน ยิ่งเรามีธรรมชาติแท้ ๆ มากเท่าไร นักเรียนยังจะได้สัมผัสกับความรักของพระเจ้าได้มากขึ้นเท่านั้น

14. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องใช้เทคโนโลยี โดยไม่ใช่ว่าของมัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ทุกคนจึงต้องรู้เท่าทันและต้องรู้จักพอในระดับหนึ่ง ไม่ใช่หลับหูหลับตาวิ่งตามเทคโนโลยีทุกฝั้ว

15. จุดที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไขด่วน

ต้องเปิดกว้างมากขึ้น เน้นความเป็นสากล แก้ไขความไม่เท่าเทียมกันในโรงเรียนโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ทุกคนมีส่วนร่วม เน้นเมตตา รักตามพระวรสาร พรหมวิหาร 4 มรรค 8 เป็นต้น

16. จุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) หลักธรรมที่เรายึดมั่นและดำเนินกิจกรรมในโรงเรียนที่ก่อให้เกิดความเคารพในศักดิ์ศรีของกันและกัน
- 2) การสื่อสารสัมพันธ์กันระหว่างชีวิตต่อชีวิต
- 3) การติดตามดูแลเอาใจใส่ของผู้บริหารและครูต่อผู้เรียน

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ศาสตราจารย์ ระพี สาคริก

อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 08.30-10.00 น.

ณ บ้านระพี สาคริก กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การจัดการศึกษาต้องทำให้คนกลับไปสู่รากเหง้า การจัดการศึกษาต้องพัฒนาจิตใจของคนผู้เรียนให้เข้มแข็ง คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน

การศึกษาไม่เฉพาะการได้รับความรู้ทักษะจากมหาวิทยาลัย โรงเรียนเท่านั้น มนุษย์ได้รับการศึกษาจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

การจัดการศึกษามันอยู่ที่ตัวของเราเอง (จิตใจ) ต้องไม่ประมาท ยิ่งสูงยิ่งเจริญก้าวหน้า คนยังล้มตัว

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาความเป็นผู้นำ เป็นคนอดทนเข้มแข็ง
- 2) คนที่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นคนที่เขาสนใจตนเอง

3. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เราเอาชนะจิตใจตนเองให้ได้ก่อน เราจึงจะเปลี่ยนคนอื่นได้
- 2) เขวachsenคืออดีต หมายถึง เราต้องมองนักเรียนเป็นอดีตของเรา เราควรจะเป็นต้นแบบให้เขาอย่างไร

4. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องพยายามปล่อยวาง เอาชนะใจตนเองให้ได้ (ยิ่งสูงยิ่งลึก)
- 2) ผู้บริหารต้องไม่ล้มตัว ต้องประเมินทบทวนตัวเองและปรับปรุงตัวเองอยู่ตลอดเวลา
- 3) ผู้บริหารต้องซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น

- 4) ผู้บริหารต้องใช้อำนาจเมื่อจำเป็นเท่านั้น
- 5) ผู้บริหารต้องสร้างศรัทธา เอาชนะคนอื่นด้วยความดี
- 6) ผู้บริหารต้องเคารพครูแล้วเขาจะทำหน้าที่ของเขาอย่างเต็มที่

5. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องเน้นการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน
- 2) ครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน
- 3) ครูต้องไม่มองว่านี่ลูกเขา นี่ลูกเรา แต่มองว่าผู้เรียนเป็นลูกของเราเหมือนกัน
- 4) ครูมีจิตใจเพื่อแม่ ปลอ่ยวางจึงจะเป็นคนมีความสุข
- 5) ครูต้องคิดว่านักเรียนสำคัญกว่าเรา เราจึงต้องทำแต่สิ่งดี ๆ ให้นักเรียนได้เลียนแบบ
- 6) ครูต้องซื่อสัตย์ เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ ต้องพอเพียงในตัวเอง

6. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นด้านศิลปะ เน้นพัฒนาด้านจิตใจด้วย เราต้องค้นหาสิ่งที่อยู่ในจิตใจของเรา
- 2) วิธีการสอนสำคัญมากกว่าหลักสูตร

7. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ จึงต้องเรียนรู้ที่จะอยู่กับธรรมชาติ
- 2) มนุษย์แต่ละคนมีคุณค่าในตัวของเขาแต่ละคน
- 3) โลกเราพอเจริญก้าวหน้ามาก ๆ เราก็ลืมรากเหง้า ลืมโคน (ที่เคยเป็นพี่น้องกัน) ที่สุดท้ายก็ไปติดที่ปลายและกลับมาทะเลาะกัน
- 4) วิชาสถิตินำเอาปัจจัยต่าง ๆ จากธรรมชาติมาประกอบการวิเคราะห์อนาคตและสมมติมาจากธรรมชาติ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย ทำให้คนมองทะลุสูตรลงไปทำให้เข้าใจง่าย เช่น N-1 คือ ถ้าคนเราทะเลาะกันอย่างน้อยมันต้องเหลือ 1 คือ ไม่ได้ตายหมด

8. มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) มนุษย์ต้องมีจิตใจเพื่อแผ่ เคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่นด้วย
- 2) มนุษย์เมื่ออยู่ด้วยกันเราต้องอดทนกันและกัน

9. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เราต้องเรียนที่จะอยู่กับธรรมชาติอย่าไปฝืนธรรมชาติ เพราะคนเราเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติ
- 2) สิ่งแวดล้อมแรกที่เราต้องสัมผัสคือ คน เราต้องอดทนกันและกัน
- 3) พระพุทธเจ้า พระเยซูเจ้า พระอัลเลาะห์เจ้า เता คือ ธรรมชาติ (Nature) และมีหนังสือ Beyond Violence (ภาวะหลุดพ้น) มนุษย์เจริญก้าวหน้าไปไกลจนลืมรากเหง้าของตน (หวนกลับมาไม่ได้ รากหายไป) รากเหง้าตรงนี้แหละที่เรียกว่า วัฒนธรรม
- 4) มนุษย์ได้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติมากมายและที่อุดมมันสะท้อนกลับมาทำร้ายชีวิตมนุษย์ เช่น น้ำท่วม แผ่นดินไหว มนุษย์เข้าไปติดกับการจัดการมากเกินไป แล้วเรากลับมาธรรมชาติที่อยู่ในใจตนเอง ทำให้เรากลับมาหาตัวเอง ธรรมชาติของคนต้องไปโลกาภิวัตน์อยู่แล้ว

10. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
คนปัจจุบันนิยมเทคโนโลยีขั้นสูงมากเกินไป ซึ่งเป็นการไปคว้าเอาของของคนอื่นมาจริง ๆ แล้วเราควรจะเริ่มจากรากเหง้าของเราเอง เพราะจะทำให้เราสูญเสียอะไรมากมาย
มนุษย์ผลิตสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นมามากมายและมนุษย์ก็ไปติดอยู่ตรงนั้น คนที่ผลิตคอมพิวเตอร์ออกมา ก็พยายามหากลยุทธ์การขายเพื่อผลิตสินค้าให้ขายได้เรื่อย ๆ สิ่งเหล่านี้เมื่อใช้แล้วก็ติดเลิกยาก

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ บาทหลวง ดร. ลือชัย จันทร์ไพบูลย์

อดีตผู้จัดการ ครูใหญ่โรงเรียนคาราคาสโตรบริหารธุรกิจ

เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 10.00 - 12.00 น.

ณ ศูนย์สังฆมณฑลจันทบุรี

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

การศึกษา คือ การพัฒนาคนทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม อารมณ์

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) พัฒนาจิตวิญญาณของนักเรียนและเยาวชน
- 2) การให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนที่ด้อยโอกาส คนยากจน คนที่อยู่ชายขอบสังคม

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ให้มีองค์กรหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลการศึกษาคาทอลิกในภาพรวม เน้นทั้งในด้านวิชาการ และคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น สภาการศึกษาคาทอลิกฯ ภายใต้อาสนวิหารสังฆมณฑลแห่งประเทศไทย
- 2) เน้นยุทธศาสตร์การร่วมมือ และสร้างเครือข่ายระหว่างกัน

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นโครงสร้างแบบราบ (Flat Organization) ที่ไม่ซับซ้อน

6. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management)

7. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องไม่ล้มรากเหง้าและวัฒนธรรมองค์กร
- 2) ผู้บริหารต้องมีทักษะทางการบริหาร ควรได้รับการฝึกฝนมาเพื่อเป็นผู้บริหาร
- 3) ผู้บริหารต้องให้ปรัชญาการศึกษาคาทอลิก เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาคาทอลิก
- 4) ผู้บริหารต้องสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน
- 5) ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านการอภิบาล (Pastoral Leadership) ผู้นำแห่งการรับใช้

ผู้นำจิตวิญญาณ

8. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างจริงจัง
- 2) ครูต้องเป็นเสมือนพ่อแม่ของผู้เรียน
- 3) ครูต้องเป็นอนุสาวรีย์ของโรงเรียน
- 4) ครูต้องให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมองค์กร
- 5) ครูต้องเข้าใจจิตตารมณ์แบบคาทอลิก

9. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องให้การพัฒนาที่สมดุลระหว่างจิตใจกับสติปัญญา คือ ทั้งคุณธรรมและสติปัญญา
- 2) ต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการข่าวดีของพระคริสตเจ้า (หลักธรรม) เข้าไปในทุกวิชา เพื่อปลูกฝังความยุติธรรม ความรักและการให้อภัย เป็นต้น
- 3) ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ไม่ให้ผู้เรียนคนใดถูกกลืน หรือไม่ได้รับความเอาใจใส่ ต้องเลียนแบบพระเยซูเจ้าที่ไม่ล้มคนยากจน คนด้อยโอกาส
- 4) ต้องมีหลักสูตรท้องถิ่นที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนรักและดูแลท้องถิ่นของตน

10. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ยุติธรรม รักและให้อภัย

11. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ควรเน้นคุณค่าและความหมายของขนบธรรมเนียมประเพณี มากกว่าการจัดกิจกรรมภายนอก เช่น เทศกาลคริสต์มาสเป็นเทศกาลแห่งการให้แก่ผู้อื่น วันพ่อ วันแม่เป็นเทศกาลแห่งการแสดงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เป็นต้น

12. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนคาทอลิก ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อความคิดสร้างสรรค์ และให้โอกาสคนที่ทำผิดได้กลับใจ ไม่ยึดกฎเกณฑ์แบบเคร่งครัดเหมือนพวกฟาริสี

13. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ให้อิสระแก่นักเรียนทุกคน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างศาสนา เน้นการสร้างศาสนสัมพันธ์ระหว่างผู้นับถือศาสนาต่างกันเพื่อจะได้อยู่ด้วยกันอย่างสันติ
- 2) ให้นำหลักธรรมของศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

14. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษย์มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ดังนั้น โรงเรียนคาทอลิกควรให้ความเสมอภาคแก่นักเรียนทุกคนที่ต้องการเรียนในโรงเรียนคาทอลิก แม้นักเรียนที่นิสัยไม่ดี เราก็ควรจะให้โอกาสเขาได้รับการศึกษาอบรมให้เป็นคนดี

15. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องเอาใจใส่นักเรียน ทั้งในและนอกห้องเรียน ติดตามลูกศิษย์ที่ออกนอกทางเหมือนพระเยซูเจ้าที่ตามหาแกะที่พลัดหลง

2) ครูต้องประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ครอบครัว ในการพัฒนาผู้เรียนเพราะโลกในอนาคตปัญหาของนักเรียนจะมีมากขึ้น

16. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศเปิดรับทุกคน โดยไม่เลือกชั้นวรรณะ
- 2) เป็นบ้านหลังที่สองแห่งการอบรมเอาใจใส่ โดยมีพระแม่มาเรียเป็นมารดาของทุกคน
- 3) เป็นครอบครัวของผู้บริหาร ครู นักเรียน ฉะนั้นทุกคนจึงเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ทุกคนจึงต้องสร้างบรรยากาศแห่งความรัก ให้อภัย ขจัดความขัดแย้ง

17. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนต้องปลูกฝังให้ทุกคนเห็นคุณค่าของชุมชนและท้องถิ่น หลักสูตรในท้องถิ่นจึงต้องเป็นหลักสูตรของชุมชนที่อยู่ล้อมรอบสถานศึกษาหรือชุมชนใกล้เคียง

18. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ (มนุษย์เป็นนายเหนือเทคโนโลยี) ช่วยให้ผู้มนุษย์ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 2) นำเทคโนโลยีมาใช้ตามศักยภาพของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างสมดุลทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม
- 3) นำเทคโนโลยีมาช่วยผู้เรียนและครูให้สามารถเรียนรู้และค้นคว้าได้มากขึ้น

19. จุดอ่อนที่ต้องแก้ไขด่วน

- 1) โรงเรียนบางโรงเรียนละเลยบริบทของตนเองและชุมชน
- 2) ผู้บริหารไม่ได้รับการฝึกฝนให้มีความรู้และทักษะในการบริหารโรงเรียนอย่างแท้จริง
- 3) โรงเรียนคาทอลิกยังไม่ได้ร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างแท้จริง

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.วไล ฌ ป้อมเพชร
อดีตผู้เชี่ยวชาญการศึกษาเพื่อสันติภาพ องค์การยูเนสโก
เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2548

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษายังควรเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ตามหลักของพระวรสาร แต่ควรเน้นสิ่งต่อไปนี้

- 1) ให้มนุษย์มีมนุษยธรรม ซึ่งน่าจะกว้างกว่าให้เป็นมนุษย์ที่ดีพร้อม (คำว่า Perfect Man น่าจะเลิกใช้ได้ ควรให้มนุษย์กลายเป็น Human Beings แทนการเป็น Man)
- 2) การศึกษาต้องเป็นเครื่องมือของสันติภาพ (Instrument for Peace) ทั้งขณะนี้ และโดยเฉพาะทศวรรษหน้า มนุษย์ต้องหาทางอยู่ร่วมกันอย่างสันติจึงจะอยู่รอดได้
- 3) เพื่อให้เกิดสันติภาพ มนุษย์ต้องเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชน การศึกษาจึงต้องช่วยเสริมสร้างการเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชน
- 4) การศึกษาต้องช่วยปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนและเยาวชนตระหนักในความเป็นหนึ่งเดียวกันของมนุษยทุกชาติ เชื้อชาติและศาสนาต้องให้ตระหนักว่า มนุษย์ทั้งหลายเป็นพี่น้องกัน (ล้วนเป็นลูกของพระบิดาองค์เดียวกัน) และควรปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้อง
- 5) “คุณค่าของความเป็นมนุษย์” ควรมีการอธิบายให้ชัดเจน คือ จะต้องเน้นให้เห็นคุณค่าของมนุษยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เน้นแก่คนพวกเดียวกัน ศาสนาเดียวกัน เชื้อชาติ ชาติเดียวกัน แต่ต้องเห็นคนทุกคนเป็นคนเช่นเดียวกับตนเอง
- 6) ปรัชญาการศึกษาคาทอลิกในทศวรรษหน้า ควรเน้นสร้างคนให้มีความสุขเพราะมนุษย์ต้องรู้จักความสุข เพื่อจะได้สรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า ข้อความที่ว่า “คุณธรรมนำความรู้สู่ความสุข” จึงน่าจะเหมาะสม ทุกวันนี้ นักเรียนและเยาวชนมีความสุขน้อยลงและหาความสุขจากธรรมชาติไม่เป็น จึงทำลายผู้อื่นและตนเอง การศึกษาในอนาคตต้องทำให้คนมีความสุขที่แท้จริงให้ได้

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ต้องตอบให้ได้ว่าเรียนรู้เพื่ออะไร

- 1) เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข (Learn to Live Together in Peace and Harmony)
- 2) เพื่อช่วยให้เพื่อนมนุษย์พ้นจากความทุกข์และให้มีความสุข

3) เพื่อช่วยสร้างโลกนี้ให้ดีขึ้นสำหรับทุกคน (A Better World for All) ไม่ใช่เพื่อตนเอง และพรรคพวกของตน

4) เพื่อให้มีทักษะชีวิต (Life Skill) ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง เพื่อช่วยผู้อื่น (ตัวอย่าง นักเรียนชาวอังกฤษ 10 ขวบ เรียนเรื่องสึนามิ และสามารถนำมาใช้กับชีวิตจริงเมื่อเกิดสึนามิ สามารถบอกเหตุและช่วยให้คนที่ถูกระลอกเป็นร้อยราย)

5) เพื่อดำเนินตามพระบาทของพระเยซูคริสต์ คือ ต้องนึกถึงเพื่อนมนุษย์มากกว่าตนเอง ดังนั้นความรัก ความอาทร การแบ่งปันและการปฏิบัติดีนพื่อนก็จะเป้นภาพชัดเจนขึ้น

6) วิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกน่าจะเป็นการสร้างวิถีชีวิต (หรือวัฒนธรรม) แห่ง ความยุติธรรม สมานฉันท์ ความเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของมนุษย์อื่นจะนำไปสู่สันติภาพ

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) สร้างบุคคลที่ปรารถนาจะเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อจะสามารถช่วยตนเองและผู้อื่นให้มีชีวิตที่ดีขึ้น มีอิสระหลุดพ้นจากความโลภและความชั่วอื่น ๆ เพื่อพบความสุขที่แท้จริง

2) ให้โอกาสผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส ควรมีโครงการ โรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง (School Twinning) อย่างเป็นรูปธรรม มีการแบ่งปัน (Sharing) กันอย่างจริงจัง ส่งเสริมความรักและความอาทรต่อกัน

3) ส่งเสริมบรรยากาศการเสวนาระหว่างศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจ ยอมรับ “ความไม่เหมือน” ของกันและกันและกระตุ้นให้เกิด “ความเคารพ” และเห็นคุณค่าของ “ความต่างกัน” ซึ่งจะนำไปสู่สันติสุข

4) เน้นการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติการเคารพให้ได้ ไม่ใช่ด้วยกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือสังคมสงเคราะห์เท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติด้วยความเข้าใจอย่างแท้จริงในความยุติธรรมและสันติ ด้วยการแบ่งปันไม่เพียงแต่วัตถุปัจจัย แต่แบ่งปันด้วยชีวิต เพราะตระหนักในความเป็นพี่น้องกันของมวลมนุษย์

5) สร้างพระอาณาจักรพระเจ้า (Kingdom of God) หมายถึง ความรัก ความเมตตา การแบ่งปัน ความยุติธรรมในสังคม และความสมานฉันท์อันเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่สันติสุขของมวลมนุษย์

6) สร้างนักเรียนให้เป็นเยาวชนและเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุข มีมนุษยธรรม มีความรู้ความสามารถ อยู่ในสังคมได้อย่างดีและมีคุณค่า สามารถช่วยเหลือผู้อื่น และช่วยสังคมให้พัฒนาไปในทางที่ดีมีประโยชน์ต่อส่วนรวม

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนเป็นคนที่สมบูรณ์ มีมนุษยธรรมและรับใช้เพื่อนมนุษย์ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า
- 2) ผู้เรียนมีค่านิยมที่เป็นสากล เช่น การเคารพศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชน สันติภาพ ความยุติธรรมในสังคม ความสันโดษ ความสมานฉันท์ ความรับผิดชอบเพื่อส่วนรวม
- 3) ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีของโลก (Citizen of the World) ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโลก
- 4) ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะชีวิต มีความห่วงใย สนใจเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม บรรดาที่จะเป็นคนมีงาน มีอาชีพที่ดีที่พอใจและที่มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สังคมที่ยุติธรรม และสันติสุขด้วย อย่างน้อย การเรียนรู้วิชาการจะต้องประกอบด้วย 3 C คือ Concept หมายถึง ความรู้ Concern หมายถึง ค่านิยม ทศนคติ และ Contribution หมายถึง ทักษะและการปฏิบัติจริง
- 5) ผู้เรียนเป็นคนที่สมบูรณ์ มีมนุษยธรรมและนำสังคม เปลี่ยนสังคมให้ดีขึ้นมากกว่าการรับใช้สังคมในด้านการเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การจูงใจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมได้แก่ ผู้เรียน ครู ผู้ปกครองและชุมชน
- 2) การพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการศึกษาในอนาคต บุคลากรต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม คุณธรรม

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหาร คงจะเป็นไปแทบจะไม่ได้ แต่ถึงจะเป็นไปไม่ได้ก็ไม่ควรวิตก แต่ควรเน้นเปลี่ยนแปลงที่ความคิด การสร้างสรรค์ซึ่งให้เกิดจากล่างสู่บน (Bottom-up) แทนที่จะจากบนสู่ล่าง (Top-Down)

ขอยกตัวอย่างดังต่อไปนี้คือ แทนที่กฎระเบียบของสถาบันการศึกษาจะมาจากกรรมการฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑล หรือผู้จัดการหรือครูใหญ่ น่าจะให้เริ่มจากนักเรียน ครูไปสู่ครูใหญ่

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ลักษณะรูปแบบการบริหารแบบรวบอำนาจ ชัดเจนมากในโรงเรียนคาทอลิกและมากกว่าในโรงเรียนรัฐบาลต่าง ๆ ที่เคยพบมา トラบโดที่ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกยังเป็นพระสงฆ์และนักบวชอยู่ การเปลี่ยนแปลงไปเป็นการบริหารแบบจากล่างสู่บน (Bottom-up) คงจะยากในอนาคต โรงเรียนคาทอลิกควรส่งเสริมฆราวาสที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจในปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ผู้ที่มีใจกว้าง สุจริต ยุติธรรม รักและเคารพผู้อื่นให้ขึ้นมาเป็นผู้บริหาร และต้องมีการบริหารแบบฟังความคิดเห็นของนักเรียน ครู และบุคลากรเพื่อนำมาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต หรือวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับโลกในทศวรรษหน้า เท่าที่สังเกตดูจะเห็นว่า ศาสนจักรในประเทศไทยยังไม่ไว้วางใจฆราวาส โดยเฉพาะฆราวาสผู้หญิงเท่าที่ควร การมองผู้หญิงยังเป็นแบบ “แม่พระ” “ผู้อ่อนโยน” ยังไม่ใช่ผู้หญิงที่เข้มแข็ง ที่สามารถเสียสละทำงานมากเท่ากับผู้ชาย ฆราวาสหญิงจึงมีโอกาสน้อย

การบริหารจัดการน่าจะเริ่มด้วยเมตตาธรรม (ไม่ใช่นิติธรรม) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนของโรงเรียน การยึดความเห็นส่วนใหญ่อย่างมีเหตุผล ไม่มีการเลือกปฏิบัติ แต่ให้เน้นความเสมอภาคและที่สำคัญที่สุดคือ ความรับผิดชอบ

ในอนาคตการบริหารโรงเรียนน่าจะเป็นกลุ่มผู้บริหารที่ปรึกษาหารือกัน ฟังความคิดเห็นจากผู้น้อยทุกคน ให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ช่วยกันคิดหาวิธีดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนอย่างเต็มที่

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกในอนาคตจะเป็นอย่างไรก็ได้ แต่ต้องมีความหมายที่เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้ ประทับใจ กระตุ้นให้อยากปฏิบัติและมีความหมายอย่างลึกซึ้งต่อผู้ปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น สัญลักษณ์ของโรงเรียนมาแตร์เดอี วิทยาลัย คือ เครื่องหมาย เซอร์วิแอม (Serviam) ที่นักเรียนมาแตร์เดอี วิทยาลัยทุกคน ตั้งแต่อดีต (60-70 ปีที่แล้ว) จนถึงปัจจุบัน และคงจะอยู่ต่อไปถึงอนาคตอันยาวนาน เข้าใจและชื่นชอบในความหมายและลงมือปฏิบัติด้วยความภาคภูมิใจ นักเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย ทั้งในอดีตและปัจจุบันรู้ว่า ตนมีหน้าที่รับใช้เพื่อนมนุษย์และสังคม เพราะสัญลักษณ์ Serviam หมายความว่า “ข้าพเจ้าจะรับใช้”

ถ้าสัญลักษณ์พระเยซูเจ้า คือ ความรักและการให้อภัย โรงเรียนที่ถือสัญลักษณ์ดังกล่าว จะต้องสร้างวิถีชีวิตของโรงเรียนให้เป็นความรักและการให้อภัย ให้มีการปฏิบัติต่อกันอย่างเป็น

รูปธรรม ให้ฝังอยู่ในจิตใจของครูและนักเรียนและเมื่อจบไปแล้ว ก็ดำเนินชีวิตแบบพระเยซูเจ้า คือ มีความรักและรู้จักให้อภัยผู้อื่น

ไม่ว่าทางไหนก็เป็นสัญลักษณ์ที่ชัดเจน หมายถึงความรักอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้า รักจนสละแม้แต่ชีวิต และอาศัยความรักดังกล่าว มนุษย์ต้องรักกันและกันในลักษณะเดียวกันกับความรักของพระเจ้า

สำหรับพระแม่มารีย์ ก็เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความรักบริสุทธิ์แบบแม่กับลูกตลอดจนความอ่อนโยน แต่ในอนาคต พระแม่มารีย์ควรจะเป็นสัญลักษณ์ของความดีงามและความเสียสละ และที่สำคัญที่สุดคือศักดิ์ศรีของสตรี ความเข้มแข็ง อดทนและเป็นพลังที่สนับสนุนผู้อื่น

สัญลักษณ์ในอนาคตจะต้องจูงใจนักเรียนและเยาวชนให้เกิดความประทับใจ เชื่อมมั่นเห็นคุณค่าและมุ่งมั่นอยากปฏิบัติเพื่อเชิดชูสัญลักษณ์นั้น ๆ สัญลักษณ์ที่แสดงถึงความรัก ความยุติธรรม สันติภาพ และความสมานฉันท์น่าจะมีความสำคัญสำหรับอนาคต

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

- 1) รักและยุติธรรม
- 2) สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย เน้นการทำงานเป็นทีมผู้บริหาร

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก

สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องมีความรัก ความเมตตาต่อศิษย์ ดังเช่น ครูบ้านนอกคนหนึ่งเขียนข้อความต่อไปนี้ไว้บนโต๊ะทำงานเพื่อเตือนตนเอง “ลูกใครไม่สำคัญ ศิษย์ของฉันทันทีคือลูก หัวใจที่พันผูกจะสอนลูกเป็นคนดี”
- 2) เช่นเดียวกับนักเรียนอายุ 10 ขวบคนหนึ่งเขียนไว้ว่า “ครูที่ดีเป็นเสมือนฝนที่พรมลงมาบนต้นข้าวในท้องนา” แสดงถึงความรัก ความเมตตาทำให้ชีวิตแก่นักเรียน
- 3) ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสาระวิชาที่ตนสอน และใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้น กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้น ต้องแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา
- 4) ครูต้องมีกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน จะทำให้นักเรียนอยากเรียน
- 5) ครูต้องเป็นผู้นำนักเรียนในทุก ๆ ทาง จึงจะสามารถช่วยพัฒนานักเรียนได้ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ (สติปัญญา) อารมณ์ สังคม

6) ครูต้องมีความเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของนักเรียน ของเพื่อนครูและเพื่อนมนุษย์ โดยส่วนรวม ต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสาระการเรียนรู้และมีกระบวนการในการถ่ายทอดอย่าง ถูกต้อง ครบครัน ต้องเป็นผู้ที่จูงใจนักเรียนให้อยากทำความดี ทำความถูกต้อง เคารพผู้อื่น รับผิดชอบต่อผู้อื่น

7) ครูที่มีความสามารถในการกระตุ้นให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล เพราะครูที่ดีจะต้อง ถ่ายทอดความรู้ได้ ให้นักเรียนสนใจใคร่เรียนรู้ ควบคู่ไปกับให้นักเรียนสนใจใคร่เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์แบบในด้านมนุษยธรรม

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ใช้หลักสูตรกลาง แต่ต้องเติมหลักสูตรของสถานศึกษาด้วย

12. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

บุคลากรที่มีความสามารถในการกระตุ้นให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล เพราะครูที่ดี จะต้องถ่ายทอดความรู้ได้ ให้นักเรียนสนใจใคร่เรียนรู้ ควบคู่ไปกับให้นักเรียนสนใจใคร่เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์แบบในด้านมนุษยธรรม

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

นอกจากเรื่องศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชนแล้ว ความเชื่อที่ควรจะเน้นในทศวรรษหน้า น่าจะ เป็นเรื่องพระอาณาจักรพระเจ้า (Kingdom of God) ที่โรงเรียนคาทอลิกทั้งหลายจะต้องร่วมมือกัน สร้างให้เกิดขึ้นในโลก ซึ่งหมายถึง ความรัก ความเมตตา การแบ่งปัน ความยุติธรรมในสังคมและ ความสมานฉันท์อันเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่สันติสุขของมวลมนุษย์

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ความรัก ความยุติธรรมและการรับใช้ตามแบบอย่างของพระเยซูคริสตเจ้า
 - 2) การเคารพต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์ และศักดิ์ศรีและสิทธิของนักเรียนเป็นสำคัญ
- รวมทั้งให้ความยุติธรรมต่อนักเรียนทุกคนเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงฐานะทางสังคม ศาสนา เชื้อชาติ เพศ เป็นต้น

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) การเคารพประเพณีของท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตและภาษาของผู้คนในท้องถิ่นเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องเน้นในทศวรรษหน้า

2) การเรียนรู้ เข้าใจ เคารพและชื่นชมขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นต่าง ๆ และของชนชาติไทย เพื่อให้เกิดการหวงแหนและรักษาไว้ ในขณะเดียวกัน ต้องเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีของประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่น ๆ เพื่อชื่นชมในความแตกต่างและเห็นคุณค่าของเขาดด้วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจ การเคารพต่อกันและกันอันจะนำไปสู่สันติภาพ

3) ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นและของชาติที่ดั้งเดิมและเหมาะสมก็ควรรักษาไว้ แต่ที่ไม่เหมาะสมก็ต้องยกเลิกไป จะต้องนำค่านิยมใหม่ที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคมมาให้ความสำคัญ

4) ที่สำคัญคือ สถานศึกษาจะต้องเปิดโลกทัศน์ของนักเรียนและเยาวชนให้กว้างขึ้น ให้ใจกว้างยอมรับความแตกต่างและเห็นคุณค่าของความหลากหลายเพื่อให้คนในอนาคตจะไม่ใจแคบ ชื่นชมเฉพาะของตน ไม่ยอมรับความแตกต่าง

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เรื่องกฎระเบียบของโรงเรียนหรือคุณธรรมค่านิยมที่พึงปฏิบัติในโรงเรียน ก็น่าจะให้มีการเสนอโดยนักเรียนก่อน แล้วมาถึงครู แล้วจึงขึ้นไปถึงผู้บริหารระดับสูง ในลักษณะเช่นนี้ คุณธรรมและค่านิยมจะได้รับการปฏิบัติเพราะผู้ปฏิบัติตกลงใจเลือกเอง ผิดกับคุณธรรมและค่านิยมที่ถูกกำหนดมาจากเบื้องบน

ส่วนการปฏิบัติตัวของครู ถูกกำหนดโดยนักเรียน เมื่อครูปฏิบัติตัวดีตามความคิดของนักเรียน นักเรียนก็จะเรียนจากตัวอย่างที่ดีของครูและปฏิบัติตาม ในทำนองเดียวกันการปฏิบัติตัวของครูและผู้บริหารก็จะเหมาะสมและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

17. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

ให้เน้นที่สาระและความหมายของพิธีกรรมมากกว่าบรรยากาศภายนอก

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

มนุษย์เป็นลูกของพระเจ้า ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียม จึงต้องเคารพซึ่งกันและกัน การศึกษา จึงต้องช่วยเสริมสร้างการเคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิมนุษยชน

“คุณค่าของความเป็นมนุษย์” ควรมีการอธิบายให้ชัดเจน ก็จะต้องเน้นให้เห็นคุณค่าของ มนุษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เห็นแก่คนพวกเดียวกัน ศาสนาเดียวกัน เชื้อชาติ ชาติเดียวกัน แต่ ต้องเห็นคนทุกคนเป็นคนเช่นเดียวกับตนเอง

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

แต่ละคนต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติให้ได้ ไม่ใช่ด้วย กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือสังคมสงเคราะห์เท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติด้วยความเข้าใจอย่างแท้จริง ในความยุติธรรมและสันติ ด้วยการแบ่งปันไม่เพียงแต่วัตถุปัจจัย แต่แบ่งปันด้วยชีวิต เพราะ ตระหนักในความเป็นพี่น้องกันของมวลมนุษย

20. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล

ในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนคาทอลิกเป็น บ้าน-โรงเรียน
- 2) โรงเรียนคาทอลิกเป็นสถานศึกษาที่เปิดโลกทัศน์ของนักเรียนและเยาวชนให้กว้างขึ้น ให้ใจกว้าง ยอมรับความแตกต่าง และเห็นคุณค่าของความหลากหลาย เพื่อให้คนในอนาคต จะไม่ ใจแคบ ชื่นชมเฉพาะของตน ไม่ยอมรับความแตกต่าง

21. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มนุษย์ต้องเป็น “นาย” เทคโนโลยี ไม่ใช่เป็น “ทาส”

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ ดร.วัลลภ สุวรรณดี
รองผู้ว่ากรุงเทพมหานคร ฝ่ายวิชาการ
เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 เวลา 08.20-09.00 น.
ณ ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่สอง) พ.ศ. 2545 และต้องให้ท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาเพราะการศึกษาของประเทศต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เป็นตัวตั้ง ตัวอย่างปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสิ่งสะท้อนประการหนึ่งว่าการจัดการศึกษาในอดีตที่ผ่านมาไม่ได้ตอบสนองความต้องการของพี่น้องประชาชน ทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกทั้งประชาชนและรัฐบาล ฉะนั้นการจัดการศึกษาต้องยึดตัวกฎหมายที่ยืนอยู่บนหลักการ และต้องจัดการศึกษาในลักษณะที่ทุกคนเข้าถึง รัฐมีหน้าที่ต้องส่งสัญญาณให้ถูกต้องและชัดเจนกับสังคมเกี่ยวกับการศึกษา มีใจจดอย่างไรรู้ได้แต่ต้องเน้นเรื่องคุณภาพตามความต้องการของประเทศ

การศึกษาต้องมุ่งการพัฒนา โดยต้องสำรวจดูว่าประชาชน ประเทศต้องการอะไรและจัดการศึกษาให้สอดคล้อง การศึกษาต้องชี้นำสังคมด้วย การศึกษาต้องเน้นคุณภาพมิใช่การศึกษาเพื่อการศึกษา

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ต้องจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เตรียมคนสำหรับอนาคต ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้เพื่อชีวิตมิใช่เรียนเนื้อหาสาระ

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การจัดการศึกษาต้องผลิตคนที่มีคุณภาพ มีฝีมือ (เป็นต้นอาชีพศึกษา) มีความรับผิดชอบ ต่อสังคม ผู้สำเร็จการศึกษานอกจากมีความเก่งแล้วต้องมีความแกร่ง สามารถรับแรงเสียดทานจากปัญหาต่าง ๆ ได้ เป็นคนสู้ชีวิต ต้องแกร่งในความเป็นคนไทย (คิดอย่างคนไทย ประพฤติอย่าง

คนไทย มีแนวทางในการรับการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์บนพื้นฐานความเป็นคนไทย ไม่ฟุ้งเฟ้อ) ภูมิใจที่เกิดมาเป็นคนไทย ดำเนินชีวิตตามระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ไม่อ่อนไหว ต่อค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

มีรูปแบบ มีหลักการอย่างชัดเจน มีการร่วมมือกัน ผสมผสานแนวคิด สร้างเครือข่าย ระหว่างกัน

การศึกษาต้องมุ่งที่การพัฒนาโดยต้องสำรวจดูว่าประชาชน ประเทศต้องการอะไรและ จัดการศึกษาให้สอดคล้อง การศึกษาต้องขึ้นาสังคมด้วย การศึกษาต้องเน้นคุณภาพมิใช่การศึกษา เพื่อการศึกษา

5. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ผู้บริหารต้องเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) จาก ผู้ปกครอง สถานประกอบการ ชุมชน เน้นการทำงานเป็นทีม

6. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

ผู้บริหารต้องมีความกล้าที่จะดำเนินการบนพื้นฐานแห่งความถูกต้อง มีความเป็นผู้นำ พร้อมทั้งจะนำองค์พหุทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชนไปในแนวทาง เดียวกัน ทนต่อการเปลี่ยนแปลง วิเคราะห์สถานการณ์ได้

ผู้บริหารสถานศึกษามีใช้ผู้สอนหนังสือแต่เป็นผู้จัดการการศึกษา

7. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด

สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ครูมิใช่ผู้สอนหนังสือแต่เป็นผู้จัดการศึกษา ครูมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitators) ครูต้องเตรียม ค้นคว้า มีแหล่งการเรียนรู้ เป็นผู้กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ ครูต้องสังเกตพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้นอกห้องเรียน

8. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรไม่ควรจะแน่นด้วยเนื้อหาสาระมากเกินไป เพราะผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้มิใช่เฉพาะในห้องเรียนแต่จากกิจกรรมและการเรียนรู้จากสิ่งนอกห้องเรียนด้วย นักเรียนสามารถใช้เวลาที่เหลือเพื่อการเรียนรู้ด้วย เน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ใช่เน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ ไม่เน้นการทำรายงานเล่มหนาๆ รายงานดีไม่จำเป็นต้องหนา อาจจะมีเพียงหน้าเดียวก็พอ

9. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สังคมมีหน้าที่ให้นักเรียนต้องรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี

10. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

สังคมไทยเป็นสังคมสัญลักษณ์ (Symbolic) เป็นสังคมที่มีความเชื่อ มีสถาบันพระมหากษัตริย์ที่เป็นพลังที่รวมทุกคนเข้าด้วยกัน (Uniting Force) โลกต้องมีการถ่วงดุลระหว่างความเชื่อกับเทคโนโลยี การมีพิธีกรรมหรืองานพิธีในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ดี

11. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องบริหารจัดการด้วยจิตวิญญาณ ใจที่ทุ่มเทให้กับพระเจ้า ทุ่มให้กับความดีและอุทิศตนให้กับผู้เรียนอย่างเต็มที่

12. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ต้องนำเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการศึกษา ครูและนักเรียนต้องสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อแสวงหาความรู้ในโลกกว้าง

13. จุดแข็งของโรงเรียนคาทอลิก

โรงเรียนคาทอลิกได้สร้างความแข็งแกร่งทางด้านวินัยและวิชาการ เป็นต้นภาษาอังกฤษทำให้ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจ และผู้บริหารมีการอุทิศตัว (Devotion) อย่างเต็มที่

14. จุดอ่อนของโรงเรียนคาทอลิก

ปัจจุบันการบริหารโรงเรียนคาทอลิกอย่างที่สังคมไทยบริหารกัน ซึ่งทำให้ภาษาอังกฤษอ่อนลงไปบ้าง และสิ่งที่ต้องรู้พื้นคือ จิตวิญญาณที่จะทุ่มให้กับพระเจ้า (Spiritual Mind) ทุ่มให้กับความดี

ควรเปิดโอกาสให้ศาสนิกชนทุกศาสนาได้เข้ารับการศึกษอบรรณในโรงเรียนคาทอลิก

15. สิ่งฝากถึงผู้บริหารการศึกษาคาทอลิก

รู้ลึกซึ้งซึ่ง ขอบคุณผู้บริหารการศึกษาคาทอลิกที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทย มาอย่างคึกคัก เป็นแบบอย่างในทุกสังคมต้องทำตาม เพราะได้พัฒนาสังคมทุกด้าน ทั้งคนพิการ คนโรคเรื้อน และได้ผลิตทรัพยากรมนุษย์ออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติได้อย่างดีเยี่ยม ขอชื่นชมและขอเป็นกำลังใจ อย่าได้ท้อถอยแม้ นโยบายของรัฐจะมากกระทบบ้าง

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ บาทหลวง ดร.วิทยา คูวิรัตน์

อธิการบดีวิทยาลัยแสงธรรม สามพราน นครปฐม

เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2548

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษา (คาทอลิก) เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาบุคคลในทุกมิติของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งมิติทางด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้มนุษย์ทุกคนก้าวไปสู่ความดีตามหลักธรรมของศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามหลักพระคริสตธรรม

ปัจจัยที่ยังคงเน้นย้ำอยู่เสมอ และจะคงอยู่ตลอดไปคือพระศาสนจักรคาทอลิกถือว่าไม่มีสถาบันใดที่สามารถทำหน้าที่แทนสถาบันการศึกษาได้

สถาบันการศึกษาคาทอลิก มุ่งพัฒนาบุคคลในทุกมิติของชีวิต เพราะถือว่าคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ย่อมผสมกลมกลืนและก้าวไปสู่องค์พระเยซูคริสต์เจ้า ผู้ทรงเป็นมนุษย์ที่ตีพร้อม (ครบครัน)

หน้าที่ของสถาบันการศึกษาคาทอลิกคือ การนำเอาวัฒนธรรมผสมผสานกับความเชื่อ ความศรัทธาของบุคคล เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข โดยมีหลักคุณธรรมหรือหลักศาสนา เป็นที่ยึดเหนี่ยวอย่างแท้จริง

แต่ที่สำคัญกว่านั้น ในหลักธรรมความเชื่อ ความศรัทธา รวมทั้งวัฒนธรรมจะต้องผสมผสานจนกลายเป็นชีวิตของบุคคลคนนั้น โดยทางการแสดงออก การประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

การศึกษาคาทอลิก จะต้องช่วยให้บุคคลรู้จักตนเองได้อย่างชัดเจนและถูกต้องมากขึ้น รู้เท่าทันโลก เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโลกปัจจุบันและสิ่งที่สำคัญคือ ให้บุคคลสามารถยืนหยัดอยู่ได้ด้วยคุณธรรม จริยธรรมประจำใจ จนกลายเป็นการแสดงออกในชีวิตอย่างชัดเจน คือ อยู่ในโลก แต่มิได้เป็นของโลกหรือติดกับโลก ไม่ว่าจะเป็นโลกวัตถุนิยม บริโภคนิยม ทุนนิยม หรือชื่อเสียงเกียรติยศ แต่จะต้องเป็นโลกของการแสวงหาสันติสุขและสันติภาพในชีวิต ในจิตใจของมวลมนุษย์ทั้งหลาย

2. วิสัยทัศน์ (Vision) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นสถาบันที่เน้นการสร้างสันติสุขสันติภาพให้เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลเป็นอันดับแรก
- 2) พัฒนาชีวิตของผู้เรียนไปสู่คุณธรรมที่เด่นชัด แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

3. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) การนำคุณค่าพระวรสาร (หลักธรรมของพระเยซูคริสต์) ไปยังผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้เรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกระดับของสถานศึกษา ให้เข้าใจถึงคุณค่าพระวรสารอย่างแท้จริง
- 2) สร้างบุคคลแห่งคุณธรรม โดยจัดการศึกษาอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างชัดเจน โดยเริ่มต้นจากการมีระเบียบวินัยในตนเอง ปลุกฝังให้คิด พูด ทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้อง
- 3) เสริมสร้างความรู้ กระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ มีกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้สอนและผู้เรียนนั้นเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน
- 4) ให้โอกาสกับทุกคนไว้ ผู้ด้อยโอกาสได้เข้ารับการศึกษามาที่จะสามารถจัดให้ได้อย่างมีคุณภาพ
- 5) สร้างชุมชนที่มีความรัก ความเอื้ออาทรต่อกัน เสริมสร้างชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษาให้เป็นชุมชนของการเรียนรู้ในทุกรูปแบบ
- 6) อภิบาลดูแลเอาใจใส่คุณภาพชีวิตของครอบครัว โดยเน้นบ้าน วัด สถานศึกษาเป็นหลัก ในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง พัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ
- 7) ส่งเสริมการเสวนา การทำศาสนสัมพันธ์กับศาสนาต่าง ๆ รวมทั้งการนำวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามมาประยุกต์ใช้ในศาสนาอย่างถูกต้องเหมาะสม
- 8) เชื่อมโยงคุณธรรม ความรู้ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานเข้าด้วยกันก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และนำเอาความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงอย่างเด่นชัด
- 9) เป็นประจักษ์พยานด้วยชีวิตที่เรียบง่าย สมถะ เป็นอยู่อย่างพอเพียงบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมให้เกิดสันติสุข ยุติธรรมและความเสมอภาค
- 10) ส่งเสริมการวิเคราะห์ สังเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมพร้อมทั้งเสนอทางออกที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม เคารพเสรีภาพการนับถือศาสนา ความเชื่อและศรัทธาของแต่ละบุคคล
- 11) สร้างชุมชนให้เกิดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เคารพสิทธิของกันและกัน

4. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

- 1) พันธกิจการได้คู่ของพระเยซูคริสตเจ้าได้รับการสืบทอดอย่างต่อเนื่อง
- 2) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุกมิติของชีวิตโดยเน้นคุณธรรมไปพร้อมกับการพัฒนาร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ตลอดจนเอกลักษณ์ตามเจตนารมณ์ของสถานศึกษานั้น ๆ
- 3) ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมด้านจิตใจ จิตวิญญาณให้เข้มข้นยิ่ง ๆ ขึ้น โดยต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ความเมตตากรุณา เคารพรักซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาเป็นอย่างแท้จริง รับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความสุขของส่วนรวม รัก เคารพต่อบิดามารดา ครูบาอาจารย์ ผู้บริหารและสถานศึกษา
- 4) ผู้เรียนเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติในระบอบประชาธิปไตย รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รักศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทยให้คงไว้และพัฒนาสืบไป
- 5) ผู้เรียนมีความรู้ภาคทฤษฎีและสามารถนำไปปฏิบัติในการประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

5. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) จัดระบบการศึกษา ที่เอื้ออำนวยต่อผู้เรียนเป็นหลัก มีกระบวนการจัดการศึกษาหลายรูปแบบ สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน
- 2) จัดการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน ชุมชน สังคม และสถานศึกษา
- 3) เปลี่ยนแปลงองค์กรให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยไม่สูญเสียเอกลักษณ์ของสถานศึกษาคาทอลิก ถือว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เพราะอาจจะมีสถานศึกษาคาทอลิกที่เน้นเพื่อความอยู่รอด อยากมีชื่อเสียง จึงทุ่มเทไปในกิจกรรมบางอย่างมากเกินไป จนสูญเสียเอกลักษณ์ของสถานศึกษาคาทอลิก

6. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โครงสร้างนี้ยังคงใช้ได้อยู่ เพียงแต่ต้องปรับปรุงให้ระบบบริหารงานภายใน มีคุณภาพ ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) บริหารแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) ไปสู่ผู้บริหารระดับล่าง ให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากขึ้น
- 2) บริหารแบบมีส่วนร่วมให้ทุกคนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นและมีความเคารพต่อความคิดเห็นของกันและกัน
- 3) บริหารแบบจุดเดียวครบวงจร (One-Stop Service) ไม่ต้องหลายขั้นตอนซึ่งจะทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากร
- 4) เน้นการติดตาม ประเมินผล ให้ชัดเจนเป็นระบบ และต่อเนื่อง

8. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) นอกจากรูปพระเยซูเจ้า รูปกางเขน รูปพระแม่มารีย์แล้ว ควรนำนักบุญองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียนมาเป็นสัญลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิกด้วย
- 2) สิ่งที่สำคัญคือต้องนำหลักธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ หรือแบบอย่างอันดีงามของ นักบุญองค์อุปถัมภ์เหล่านี้ หรือความหมายของสัญลักษณ์ มาประกาศให้ทุกคนได้รู้ความหมาย เข้าใจและพยายามเลียนแบบอย่างให้ได้ ซึ่งจะเกิดประโยชน์มากกว่าที่จะมีรูปพระต่าง ๆ มากมาย แต่นักเรียนไม่รู้จัก ไม่เข้าใจ โดยเฉพาะเครื่องหมายกางเขน ต้องอธิบายให้ทุกคนได้ทราบถึงความหมายอย่างชัดเจน

9. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ภาวะผู้นำที่เหมาะสมคือ ผู้นำแบบตามสถานการณ์ (Contingency Leadership) โดยมีวิจรณ์ญาณ มีการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล ที่มากพอและถูกต้อง เพียงตรง และที่สำคัญต้องสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า มองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ มีสายตาที่กว้างไกลและลึกซึ้ง มีความสุขุมรอบคอบคัมภีรภาพ โดยหัวใจสำคัญ ควรเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยนิยม แต่มีใช้แบบสุตโคง

10. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มีความซื่อตรง โปร่งใส เปิดเผย ทำงานด้วยความรับผิดชอบ สามารถเสวนากันอย่าง
ตรงไปตรงมาและสร้างสรรค์ โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
- 2) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร เพื่อนครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
- 3) ให้ความสำคัญกับการประชุมปรึกษาหารือกันในคณะกรรมการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง
- 4) สามารถแบ่งปันประสบการณ์การทำงาน ความผิดพลาด ความล้มเหลวหรือผลงาน
ดีเด่นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดให้แกกันและกัน
- 5) ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้
ครูให้คำปรึกษาแนะนำ ฟังและให้เวลาแก่นักเรียน ครูควรจะจดบันทึกรายละเอียด เป็นแฟ้มประวัติ
ของนักเรียนแต่ละคน และสืบทอดทะเบียนประวัติไปให้ครูประจำชั้นที่นักเรียนเรียนสูงขึ้น จะได้
เห็นพัฒนาการ ปัญหาและความก้าวหน้าของผู้เรียน ได้ชัดเจน และจะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด
มากขึ้น
- 6) ครูทำหน้าที่ทั้งภายในห้องและนอกห้องเรียน โดยเป็นผู้ให้คำปรึกษา มิใช่ด้านการเรียน
เท่านั้น แต่ด้านปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน ปัญหาครอบครัว ปัญหาชีวิต ปัญหาเศรษฐกิจ

11. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) หลักสูตรควรจัดทำแบบหลากหลายมากขึ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครอบคลุม เนื้อหา
มากขึ้น
- 2) หลักสูตรผสมผสานในหมวดวิชาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัด
ของตนเอง
- 3) หลักสูตรต้องช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน
หรือในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) การจัดหลักสูตรจะต้องเป็นผลงานของครูผู้สอนและนักเรียนร่วมกัน แต่บางครั้งครู
อาจจะต้องเสนอแนะในเนื้อหาวิชาหลัก ๆ ความรู้หลัก ๆ ที่จำเป็นแก่ผู้เรียน ซึ่งจะลดหรือละเลย
ไม่ได้
- 5) การจัดกลุ่มกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความถนัดและความแตกต่างของ
ผู้เรียนมากขึ้น

6) หลักสูตรจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ใช้ศักยภาพของแต่ละคนอย่างเต็มเปี่ยม สามารถนำเอาศักยภาพ ความสามารถของผู้เรียนออกมาให้เห็น ได้อย่างเด่นชัด

7) หลักสูตรจะต้องเสริมสร้างและพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลัก ซึ่งอยู่เหนือกว่าความรู้ด้านสติปัญญา ส่งเสริมด้านร่างกาย สติปัญญา จิตวิญญาณ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขสันติในสังคมได้

8) กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยขัดเกลาลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียน ไปในหนทางที่ถูกต้อง เช่น คนตรี กีฬา ศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนกิจ พิธีกรรมต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างมิติชีวิตด้านจิตวิญญาณมากยิ่งขึ้น เช่น การเข้าเฝ้าพื้นฟูจิตใจ การไปนั่งวิปัสสนา สมาธิ เป็นต้น

12. บุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องเป็นแบบอย่าง (บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง : Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างของโรงเรียนคาทอลิก คือผู้ที่เปี่ยมทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียนหรือผู้ปกครอง ที่สร้างสรรค์ความดีงามให้แก่สังคมอย่างเด่นชัด เพื่อยกย่องบุคคลเหล่านี้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ทุกคนได้รู้จักและนำมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

2) บุคคลที่เป็นบุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่างจะต้องเป็นผู้ที่เสียสละ ทำคุณประโยชน์ให้แก่สถานศึกษา ชุมชน สังคมหรือประเทศชาติโดยส่วนรวม ห่มเทชีวิตกายใจให้กับบรรดาศิษย์ และบุคคลรอบข้างเป็นอย่างดี

13. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

1) พระเจ้าทรงเป็นองค์ความจริงแท้สูงสุด ทรงเป็นปฐมเหตุและจุดสุดท้ายของมนุษย์และสรรพสิ่งทั้งปวงและเน้นคุณค่าของศักดิ์ศรี สิทธิเสรีภาพ ความรับผิดชอบของตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม

2) มนุษย์มีศักดิ์ศรี และความยิ่งใหญ่เหนือสิ่งสร้างใด ๆ เป็นผลงานของพระเจ้า ซึ่งได้รับการยกย่องขึ้นสู่ระดับเหนือธรรมชาติ ในฐานะบุตรพระเจ้า มีวิญญาณเป็นอมตะจึงต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการเป็นมนุษย์ (สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, 2532, ข้อ 56)

3) มนุษย์เป็นสุดยอดของสิ่งสร้างของพระเจ้า มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน ต้องเคารพต่อสิทธิหน้าที่ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเสรีภาพที่ควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเคารพต่อคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของสังคมด้วย

14. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นกฎและบัญญัติแห่งความรักให้ชัดเจนมากที่สุดซึ่งถือว่าเป็นบรรทัดฐาน อีกทั้งไม่ทำร้ายผู้อื่น รักยอมให้อภัยและเสียสละอุทิศตนได้
- 2) การเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ของทุก ๆ คนในทุกระดับตั้งแต่ระดับสูงสุดจนกระทั่งถึงระดับต่ำสุด
- 3) เน้นความซื่อตรงโปร่งใส
- 4) เน้นการสร้างสันติสุข และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงภายในสถานศึกษา

15. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ขนบธรรมเนียมประเพณีของโรงเรียนคาทอลิกนั้น ควรจะอยู่ในบริบทของขนบธรรมเนียมประเพณีไทยอันดีงาม ซึ่งประเทศชาติได้ส่งเสริมและสถานศึกษาก็ควรจะส่งเสริมและจรรโลงไว้อย่างชัดเจนสืบต่อไป
- 2) นำเอาวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเข้ามาในบริบทของโรงเรียนคาทอลิก ประยุกต์เข้ากับวิถีชีวิตของผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้เรียนให้ดีและเหมาะสม
- 3) ขนบธรรมเนียมประเพณีบางอย่าง อาจจะขัดต่อความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาจึงต้องพิจารณาให้ถูกต้องถ่องแท้และละเอียดถี่ถ้วน และสิ่งใดที่ไม่เหมาะสมโดยเฉพาะประเพณีทางตะวันตก เช่น วันฮาโลวีน (วันปล่อยผี) ก็ไม่ควรนำเข้าไปในโรงเรียนคาทอลิก
- 4) ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น วันสำคัญ ๆ ของชาติ ของศาสนาเพื่อจะก่อให้เกิดการสานต่อสืบทอดเจตนารมณ์ของขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามต่อไป

16. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ระเบียบปฏิบัติของโรงเรียนคาทอลิกในทศวรรษหน้า ต้องเน้นที่การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) คือ หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หลักการยึดความเห็นส่วนใหญ่ (Consensus Oriented) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (Effectiveness and Efficiency) หลักการตอบสนอง (Responsiveness)

17. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

โรงเรียนแสดงเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงคุณลักษณะคาทอลิกอย่างชัดเจนและเปิดเผย ทั้งภายนอกและบรรยากาศกิจกรรมภายในอย่างเด่นชัด เน้นให้มีพิธีกรรม พิธีมิสซา พิธีศีลศักดิ์สิทธิ์และการสอนคำสอนคาทอลิกอย่างจริงจัง

คณะครูและนักเรียนพึงตระหนักถึงหน้าที่ที่จะต้องเข้าร่วมพิธีกรรมตามประเพณีของศาสนาคริสต์โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและวัฒนธรรมของโรงเรียน

จัดให้มีการสอนวิชาหลักธรรมของศาสนา หรือคำสอนของคริสตศาสนา ซึ่งเป็นการสอนศาสนาโดยตรงทั้งแก่นักเรียนที่เป็นคาทอลิกและผู้สนใจ (Treston, 1997, p. 17)

ให้บุคลากรและผู้เรียนเข้าร่วมพิธีกรรมและงานพิธีของทุกศาสนาได้ตามความเหมาะสม เช่น พิธีมิสซา พิธีแห่เทียนพรรษา (สำหรับนักเรียนพุทธ) เป็นต้น โดยยึดหลักศาสนสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนาเป็นที่ตั้ง

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

1) มนุษย์มีศักดิ์ศรีและความยิ่งใหญ่เหนือสิ่งสร้างใด ๆ เป็นผลงานของพระเจ้าซึ่งได้รับการยกย่องขึ้นสู่ระดับเหนือธรรมชาติในฐานะบุตรพระเจ้า มีวิญญาณเป็นอมตะจึงต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับการเป็นมนุษย์ (สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก, 2532, ข้อ 56)

2) แก่นความเข้าใจเกี่ยวกับมนุษย์ของคาทอลิก ตามความเข้าใจทางเทววิทยา เป็นการมองโลกในแง่ดีว่า แม้มนุษย์จะอ่อนแอและตกในบาปได้ แต่โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นคนดี ฉะนั้นแก่นแท้ของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน จะต้องสะท้อนและส่งเสริมการยอมรับพื้นฐานที่อย่างน้อย 3 ประการคือ

1. ยืนยันความดีพื้นฐานของนักเรียน

2. การให้การศึกษอบรมแก่คนทั่วไป ให้มีชีวิตอย่างรับผิดชอบ โดยอาศัยความช่วยเหลือของพระเจ้า

3. การให้ความเชื่อมั่น และหล่อหลอมประชาชนทั่วไปให้ดำเนินชีวิต สมกับคุณค่าของตัวเอง และความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์เพราะมนุษย์เป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์

3) โรงเรียนคาทอลิก ต้องเป็นสถานที่ที่ให้การต้อนรับและเปิดสำหรับทุกคนและอบรมสั่งสอนว่า มนุษย์ทุกคนเป็นเพื่อนบ้านพี่น้องกันอย่างไม่มีการขบเคี้ยว

19. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลในทุกระดับ โดยมีสัมมาคารวะ เคารพผู้ใหญ่ ผู้น้อย ให้เกียรติแก่กันและกันอย่างดี ทั้งในและนอกห้องเรียน ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ รวมทั้งระหว่างครูอาจารย์ด้วยกันและครูอาจารย์กับบรรดาศิษย์ โดยมีความไว้วางใจ จริงใจและให้ความเคารพต่อกันและกัน
- 3) มีปฏิสัมพันธ์กับศาสนิกชนในศาสนาอื่น สร้างความเข้าใจดีต่อกัน ยอมรับซึ่งกันและกันมากขึ้น

20. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก เปรียบเสมือนบ้านที่สองของผู้เรียนเพื่อก่อให้เกิดความอบอุ่น มีครูเป็นพ่อและแม่ของผู้เรียนที่ให้ความเอาใจใส่ทะนุถนอมอย่างดี เป็นปฐพีบุคคลอย่างแท้จริง เป็นพ่อเป็นแม่ในดวงใจของนักเรียน เพื่อจะได้ให้ความไว้วางใจ เชื่อใจและสามารถให้คำแนะนำตักเตือนได้เสมออย่างดี ฉะนั้น ผู้บริหาร ครูทุกคนจะต้องเป็นพ่อแม่ของ ผู้เรียนให้ได้ในทุกวิถีทาง

21. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้านและวัดให้มากยิ่งขึ้นเพื่อการอบรมสั่งสอนจะได้ไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกันมากขึ้น
- 2) สัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ เอกชน เพื่อเข้าไปช่วยเหลือหรือให้พวกเขาเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น
- 3) สิ่งสร้างทั้งปวงล้วนเป็นสิ่งดีเพราะเป็นฝีพระหัตถ์ของพระเจ้า การศึกษาจึงเป็นการสร้างจิตสำนึกเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์ของสติปัญญาของพวกเขาในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

22. การนำเทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

- 1) รู้จักใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องเหมาะสม ให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

2) รู้เท่าทันเทคโนโลยี และสื่อต่าง ๆ ที่มาทางเทคโนโลยีการรู้จำเสียงสื่อต่าง ๆ โดยมีให้สื่อเหล่านั้นเข้ามาครอบครองวิถีการดำเนินชีวิตของทุกคนในสถานศึกษา แต่มีวิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

3) แต่อย่าลืมว่า ไม่ว่าเทคโนโลยีจะทันสมัยมากเท่าใด ก็ยังไม่สามารถนำมาทดแทนครูผู้สอนได้

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ อาจารย์วิวัฒน์ เถาบุตร

อาจารย์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 14.00 - 15.00 น.

ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษาคือแหล่งที่ทำให้คนเข้าไปเรียนรู้เพื่อรู้วิธีการที่จะเรียนรู้ต่อไป

การศึกษาเป็นการช่วยคนให้เติบโตในทุก ๆ ด้าน โดยถือว่าการเติบโตด้านสติปัญญาจะก่อให้เกิดการควบคุมการเติบโตทางด้านอื่น ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สังคม คุณธรรม ความดี

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตในความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา อารมณ์ ศีลธรรม (ข้อความจริงเกี่ยวกับพระเจ้า กฎธรรมชาติ)
- 2) ทำให้คนเติบโตอย่างสมบูรณ์

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เป้าหมายการศึกษาคือ พัฒนาคอนให้มีความสุข มีความสมดุล รู้จักเพียงพอในชีวิต ไม่สุดโต่งไปด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

กระบวนการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนจากวิธีการสอน เป็นวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีไปสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้น แล้วนำองค์ความรู้ไปคอยเปรียบเทียบเพื่อจะรู้ว่าองค์ความรู้ที่จริงหรือไม่จริง ถ้ามันจริงแล้วถามต่อไปว่ามีตัวแปรอะไรที่ทำให้มันจริงซึ่งจะทำให้เราพบตัวแปรต่าง ๆ

5. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม

6. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ถ้ำแม่พระ
- 2) ไม้กางเขนที่ติดไว้ในห้องเรียน

7. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารมีความสมดุล ตระหนักว่าเมื่อตนเองจะสร้างคนให้สมดุล เขาต้องพยายามเป็นคนสมดุลก่อน เขาต้องยอมรับถึงจุดอ่อนของตนก่อนแล้ว
- 2) มีองค์ความรู้ที่พอเพียงในการบริหาร ถ้าเขาเก่งด้านไหนก็ใช้ด้านนั้นเต็มที่ และใช้ความเป็นผู้นำของตนไปดึงศักยภาพต่าง ๆ จากผู้ร่วมงาน มาสร้างเป็นทีมของผู้นำเพื่อให้เกิดองค์รวมให้ได้
- 3) ผู้บริหารต้องมองทุกคนว่าเป็นผู้นำในระดับที่ต่างกัน ความสัมพันธ์ในองค์กรจึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้นำ ผู้บริหารจึงต้องสร้างผู้นำขึ้นในสังคม การบริหารงานในองค์กรจึงบริหารงานโดย “ทีมของผู้นำ”
- 4) ผู้บริหารและผู้ร่วมงานมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี

8. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ครูต้องมีความสมดุลในตัวเอง ต้องตระหนักว่าตนมีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร เขาต้องแก้ไขจุดอ่อนเสริมจุดแข็งของตนอย่างไร
- 2) ครูต้องมีความรู้ด้านวิชาชีพครู ศาสตร์การสอนและรู้ศาสตร์ที่ครูกำลังถ่ายทอด
- 3) ครูต้องเปลี่ยนวิธีคิด วิธีสอนใหม่โดยเป็นผู้กระตุ้น ผู้เสนอแนะ มิใช่เป็นผู้ป้อน
- 4) ครูต้องรู้จักใช้เทคโนโลยี คือสามารถเปลี่ยนตัวหนังสือให้เป็นสถานการณ์จำลองได้ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนสามารถจับต้ององค์ความรู้ได้

9. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) องค์ความรู้สากล สามารถนำมาเพื่อเปลี่ยนแปลงท้องถิ่นให้ดีขึ้นได้เพื่อให้เกิดวิวัฒนาการและความก้าวหน้า
- 2) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้แสวงหาความจริง
- 3) กระบวนการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนจากวิธีการสอน เป็นวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยี ไปสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้นแล้วนำองค์ความรู้ไปคอยเปรียบเทียบเพื่อจะได้อันหนึ่งจริงหรือไม่จริง ถ้ามันจริงแล้วถามต่อไปว่ามีตัวแปรอะไรที่ทำให้มันจริง ซึ่งจะทำให้เราพบตัวแปรต่าง ๆ

10. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) กฎศีลธรรมที่เราสอนในโรงเรียนนั้น อยู่ในบรรยากาศ อยู่ในสิ่งที่เราทำ สิ่งที่เราปฏิบัติ ในสภาพแวดล้อม มากกว่าสิ่งที่เราสอนในห้องเรียน
- 2) ศีลธรรมจึงเป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเรากับพระเจ้า เรากับเพื่อนมนุษย์ เรากับตัวเอง เรากับธรรมชาติ
- 3) หลักธรรมของศาสนา เป็นบรรยากาศที่สร้างสภาพแวดล้อมขึ้นมาเพื่อให้คนเติบโตขึ้น โดยการนำของหลักศาสนา ศีลธรรมและสติปัญญาสามารถวิเคราะห์ว่าอะไรทำได้และอะไรไม่ควรทำ

11. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ความยุติธรรมต้องมาก่อนจึงจะเกิดความรักได้

12. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

จัดให้มีพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ เช่น เทศกาลคริสต์มาส การฉลององค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน โอกาสเข้าพรรษา เป็นต้น ซึ่งเปิดโอกาสให้ศาสนิกชนทุกศาสนาเข้าร่วมได้ สิ่งที่สำคัญคือทุกกิจกรรมที่ทำนั้น บ่งบอกความหมายอะไร และมีความสำคัญอย่างไรต่อผู้เรียนแต่ละคน

13. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน ทศวรรษหน้า

มนุษย์ต้องมีความสัมพันธ์กับพระเจ้า กับเพื่อนมนุษย์ กับตนเองและกับสิ่งแวดล้อม

14. ความเป็นจริง (Reality of Catholic School) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล ในทศวรรษหน้า

มีบรรยากาศของการแสวงหาความจริง ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวมนุษย์
แต่ละคน

15. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) โรงเรียนควรร่วมกิจกรรมของชุมชน และเชิญชุมชนเข้ามาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน
ด้วย ซึ่งควรจะดำเนินการอย่างมีระเบียบ แบบแผน เป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน
- 2) โรงเรียนคาทอลิกควรมีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น

16. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เทคโนโลยี สามารถนำมาใช้ได้ในทุกด้านคือ ทั้งด้านการเรียนการสอนและการบริหาร
จัดการ เพื่อทำให้กระบวนการที่เราทำดำเนินไปอย่างอัตโนมัติ ซึ่งจะทำให้เกิดสารสนเทศ
(Information) ในด้านต่าง ๆ อันจะเป็นวัตถุดิบที่สำคัญที่เอื้อในการจัดการเรียนการสอนและ
การบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
- 2) เทคโนโลยี สามารถเป็นแหล่งของวิธีการเรียนแบบใหม่ คือ สามารถเปลี่ยนหนังสือ
(Texts) ให้เป็นรูปแบบจำลอง และเป็นแหล่งที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงไปหาแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
ได้อีก ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ผู้บริหารสามารถนำไปประกอบการวางแผนกลยุทธ์เพื่อการตัดสินใจ
การลดค่าใช้จ่ายและการเพิ่มรายได้ เป็นต้น
- 3) เทคโนโลยี สามารถนำมาเพิ่มมูลค่าในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านคุณภาพของ
นักเรียน ด้านกระบวนการบริหาร และด้านการพัฒนาบุคลากร

17. จุดอ่อนที่โรงเรียนคาทอลิกต้องแก้ไขด่วน

1) ผู้บริหารที่เป็นพระสงฆ์ นักบวชมีจุดแข็งและจุดอ่อนในตัว จุดแข็งคือ เป็นภาพของความซื่อสัตย์สุจริต ส่วนจุดอ่อนคือเป็นภาพของการปกครองแบบฐานันดร ทำให้บุคลากรคิดว่าตนต้องเชื่อฟังผู้บริหารตลอดเวลา ทำให้เกิดอุปสรรคในการสร้างผู้นำในระดับที่ต่ำกว่า เพราะผู้ร่วมงานไม่กล้าแตกต่างกับผู้บริหาร

2) สูญเสียความเป็นผู้นำทางด้านการจัดการศึกษา ไม่มีจุดเด่นของตนเอง เพราะถูกกลืนโดยกระทรวงศึกษาธิการและตามกระทรวง ฯ ไม่ทัน มีมาตรฐานที่บางที่ต่ำกว่าโรงเรียนประจำจังหวัดด้วยซ้ำไป

เนื้อหาการให้สัมภาษณ์ของ ภราดา ดร.วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์

เลขานุการสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย)

เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2548 เวลา 09.00 - 10.00 น.

ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การศึกษา คือ การพัฒนาบุคคลทุกมิติ (The Integral Formation of The Human Person) คือ ร่างกาย สติปัญญา จิตวิญญาณ อารมณ์ และสังคม (บางคนก็บอกว่า ไม่จำเป็นต้องบอกว่าพัฒนาสังคม เพราะถ้าพัฒนาทั้ง 4 ด้าน แล้วสังคมจะได้รับการพัฒนาเอง)

การศึกษา คือ การดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนออกมาพัฒนาทั้งด้านวิชาการ ด้านสังคม จิตวิญญาณและวัฒนธรรม (พระคาร์ดินัล Poupard ได้เขียนเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเอกชน)

2. พันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้บริหารต้องได้รับการพัฒนา เพราะความสำเร็จขององค์กร ร้อยละ 80 เกิดจากภาวะผู้นำของผู้บริหาร ร้อยละ 20 มาจากความสามารถทางด้านวิชาการ (กฎของ Pareto) ผู้บริหารยิ่งใหญ่ ทำให้องค์กรยิ่งใหญ่ ครูยิ่งใหญ่ ทำให้นักเรียนยิ่งใหญ่ เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาออกไปก็จะทำชื่อเสียงสะท้อนกลับมา ทำให้ครู ผู้บริหาร และองค์กรยิ่งใหญ่
- 2) ครูต้องได้รับการพัฒนาทุกมิติก่อน ผู้เรียนจึงจะได้รับการพัฒนาตามมา
- 3) ผู้บริหารต้องพัฒนานักเรียนให้ ดี เก่ง เป็นสุข
- 4) พัฒนาผู้เรียนให้มีศีลธรรม เลิศล้ำนำวิชา (Ethic before Knowledge) ชีวามากกว่าเงินทอง (Life before Having) สิ่งของเป็นรองรองบุคคล (Person before Things)

3. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ผู้เรียนรู้จักให้ รักพระเจ้าสิ้นสุดจิตใจ และรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเอง
- 2) ผู้เรียนเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรมสูงส่ง วุฒิก้าวหน้าเชิงศีลธรรม มีวินัยในตนเอง มีความสามารถด้านวิชาการ วิชาชีพ มีความสามารถด้านเทคโนโลยี สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต สามารถรับใช้สังคม

- 3) ดี เก่ง เป็นสุข มาตราที่ 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 4) ผู้เรียนมีความรู้เชิงสากล (Global Literacy) คือ ความสามารถทางด้านภาษา อินเทอร์เน็ต และวัฒนธรรมสากล (International Culture)

4. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นการพัฒนาผู้บริหารและครู ให้เป็นคนดี คนเก่งก่อน
- 2) พัฒนาด้านศีลธรรม จริยธรรมควบคู่ไปกับวิชาการ
- 3) พัฒนาหลักสูตร (มีหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรท้องถิ่น) โรงเรียนต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตน ให้เหมาะสมเป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน ให้เด่นไปเลย
- 4) จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ
- 5) พัฒนาให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ ทำเป็น มีจินตนาการด้านสุนทรียะ ศิลปะ กีฬา ดนตรี สังเคราะห์ สามารถมองสิ่งต่าง ๆ แบบองค์รวมได้

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เน้นโครงสร้างแนวราบ (Flat Organization)

6. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management)
- 2) เน้นการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)
- 3) แบ่งปันความรู้ให้แกกันและกัน ทั้งผู้บริหาร และระหว่างครูด้วยกัน
- 4) คัดเลือกนักเรียน คัดเลือกครู นักกีฬาเด่น เพื่อทำชื่อเสียงให้กับสถาบันหาทุนมาให้ผู้เรียนสามารถทำวิจัย
- 5) เน้นการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม (Usefulness)

7. สัญลักษณ์ (Symbol) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) กางเขน
- 2) พระคัมภีร์

8. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (Leadership) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นคนดี มีศีลธรรม จริยธรรม (Veritas)
- 2) เป็นคนมีความรักครู รักนักเรียน รักงานการเรียนการสอน (Caritas)
- 3) เป็นคนประพฤติดี ประพฤติชอบ (Gravitas)
- 4) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)
- 5) สามารถหาคนดีคนเก่งมาทำงาน (Talent Management) สร้างผู้ตามให้เป็นผู้นำ
- 6) สามารถจัดการความรู้ (Knowledge Management) ทำให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 7) ใช้ผลงานมาตัดสินบุคลากร (Performance Based Management)

9. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นคนดี มีศีลธรรม จริยธรรม จิตวิญญาณสูงส่ง (Veritas)
- 2) เป็นคนมีความรักครู รักนักเรียน รักงานการเรียนการสอน (Caritas)
- 3) เป็นคนประพฤติดี ประพฤติชอบ (Gravitas)
- 4) เป็นคนมีสุขภาพดี
- 5) มีความเป็นผู้นำ

10. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

หลักสูตรท้องถิ่น ควรจัดให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในชีวิตจริงได้เลย ทำให้โรงเรียนนั้น ๆ มีเอกลักษณ์ของตนเอง

11. บุคคลที่ควรยึดเป็นแบบอย่าง (Hero and Heroine) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองที่เป็นคนดี มีศีลธรรม (Veritas) มีความรักต่อผู้อื่น (Caritas)

12. ความเชื่อ (Belief) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มนุษย์มีศักดิ์ศรี (Human Dignity) เพราะเป็นพระฉายาลักษณ์ของพระเป็นเจ้า
- 2) มนุษย์มีสิทธิเท่าเทียมกัน (Human Right)

13. บรรทัดฐานทางศีลธรรม (Moral Standard) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ยึดกฎธรรมชาติ
- 2) ยึดกฎเกณฑ์ของสถาบัน
- 3) ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

14. ขนบธรรมเนียมประเพณี (Tradition or Custom) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เคารพคุณค่าความเป็นมนุษย์ เคารพผู้อาวุโส
- 2) ปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

15. ระเบียบปฏิบัติ (Regulations) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า
ยึดแนวทางสร้างสรรค์ (Creative) คือ ใช้เหตุผล

16. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ยอมรับความแตกต่างและความหลากหลายของศาสนาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
- 2) มีบทภาวนาแบบกลาง ๆ ที่ศาสนิกชนทุกศาสนาอธิษฐานร่วมกัน
- 3) จัดให้มีการฉลองนักบุญองค์อุปถัมภ์ของสถาบัน
- 4) ให้ศาสนิกชนทุกศาสนา ได้ร่วมศาสนกิจในศาสนาที่ตนนับถืออย่างสม่ำเสมอ

17. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) มนุษย์เป็นทรัพย์สินที่มีค่ามากที่สุด
- 2) มนุษย์เป็นผู้มีสมรรถภาพสูง
- 3) บุคลากรต้องพัฒนาให้เขาเป็นทุนมนุษย์ (Human Capital) เพราะคนเก่งมีค่ามากกว่าเงิน

18. ธรรมชาติของมนุษย์ (Human Nature) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ทุกคนตั้งแต่ผู้บริหารถึงภารโรง ต้องตระหนักในหน้าที่การอภิบาล (Pastoral Care) นักเรียน ครูและผู้ปกครอง
- 2) นักเรียนทุกคนต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีใครถูกกลั่น

19. ความเป็นจริงของโรงเรียนคาทอลิก (Reality of Catholic School) สังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) เป็นสนามประกาศข่าวดี ทำให้คนเป็นคนดี เป็นศาสนิกชนที่ดี
- 2) เป็นสถานที่พัฒนาคนให้เก่ง มีศักยภาพทางด้านวิชาการ วิชาชีพและเทคโนโลยี

20. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อม (Relationship to the Environment) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

โรงเรียนคาทอลิกต้องเป็นผู้นำในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติที่ยั่งยืน รักษาความสะอาด

21. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม กับสภาพและฐานะของโรงเรียนสำหรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ใช้ให้คุ้มค่าอย่างแท้จริง
- 2) ให้การอบรมผู้เรียนให้รู้จักใช้สื่อให้เกิดประโยชน์

22. เอกลักษณ์ของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) ผู้เรียนมีระเบียบเรียบร้อย มีจริยมารยาท
- 2) ร่มรื่น สะอาด เหมาะสมกับการเป็นสถานศึกษา
- 3) มีถ้ำแม่พระ ไม้กางเขน มีวัด
- 4) ผู้บริหารแต่งตัวแบบนักบวชทั้งหญิงและชาย

23. จุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง
- 2) ความมีระเบียบเรียบร้อยของผู้เรียน

3) ทุกคนต้องมีความรู้เชิงสากล (Global Literacy) คือ ภาษาอังกฤษ อินเทอร์เน็ต
วัฒนธรรมสากล

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เนื้อหาการสัมมนา รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชิวพินาย
รองอธิการบดีฝ่ายแผนและการพัฒนา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เวลา 07.45-09.45 น.

ณ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา

1. ปรัชญา (Philosophy) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า

การศึกษา คือ ความเจริญงอกงามของชีวิตมนุษย์ (Growth) เพราะการศึกษาเป็นปัจจัย
 สำคัญที่จะช่วยให้คนเจริญงอกงาม

2. เป้าหมาย (Goal) การจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน
ทศวรรษหน้า

- 1) สร้างคนให้เป็นคนดี คือ เป็นคนสร้างและพาสังคมไปสู่ความสงบสุข
- 2) เบนจามิน บลูม ให้ทัศนะว่าวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ
 - 2.1) พุทธิศึกษา คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาความคิด ความรู้ ความเข้าใจของคน
 - 2.2) จริยศึกษา คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีศีลธรรม มีจริยธรรม
 - 2.3) พลศึกษา คือ การศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่สมบูรณ์

เป้าหมายการศึกษาคาทอลิก คือ เพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและ
 สร้างโลกให้มีความสุข และในยุคการศึกษาไร้พรมแดน การศึกษาจะต้องเปิดกว้างสู่สังคมโลก

3. ยุทธศาสตร์ (Strategy) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

- 1) ต้องสนองตอบสังคม
- 2) ต้องสนองตอบต่อเศรษฐกิจ
- 3) ต้องสนองตอบต่อการเมือง เพราะการเมืองเป็นผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษา
 การที่จะสร้างจริยธรรมให้กับผู้เรียนต้องเริ่มจากครอบครัว ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่

นักเรียน

คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ก่อนอื่นต้องให้ความสำคัญที่ระบบการเข้าสู่ตำแหน่งของผู้บริหาร ต้องเข้ามาด้วยระบบคุณธรรม (Merit System) เพราะระบบปัจจุบันไม่เอื้อให้ได้คนเก่ง คนดีมาเป็นผู้บริหาร และบางที่ระบบที่มีอยู่ก็ทำลายผู้บริหารเอง ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- 1) มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง
- 2) มีคุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี (Role Model) แก่ครู และนักเรียน
- 3) มีศักยภาพในการรวมสรรพกำลังในองค์กรเพื่อนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย

4. รูปแบบการบริหาร (Administrative Style) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

รูปแบบการบริหาร ผู้บริหารต้องบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) สามารถประสานร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะกับคณะกรรมการสถานศึกษา

Blake Mutton บอกว่าต้องมีความสามารถในการเลือกและประยุกต์รูปแบบ (Model) การบริหารให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทในแต่ละแห่ง ผู้บริหารไม่สามารถใช้รูปแบบเดียวกับทุกองค์การ บางองค์การผู้บริหารต้องเน้นงาน ในบางองค์การผู้บริหารต้องเน้นคน

5. โครงสร้างการบริหาร (Organizational Structure) โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

การบริหารแบบเผด็จการหรือประชาธิปไตยไม่มีอะไรดีหรือเลวไปกว่ากันขึ้นอยู่กับตัวผู้นำ (Leader) ว่าบริหารเพื่อตนเองหรือเพื่อส่วนรวม

บางสถานการณ์อาจใช้แบบประชาธิปไตย แต่บางสถานการณ์จำเป็นต้องบริหารแบบเผด็จการ เช่น สถานการณ์ของเกาหลีใต้ในอดีต ประธานาธิบดี ปักจุงฮี บริหารแบบเผด็จการ แต่เป็นเผด็จการเพื่อส่วนรวม ประเทศเกาหลีใต้จึงพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

โครงสร้างการบริหารแบบแนวดิ่ง (Tall Organization) เหมาะสำหรับองค์การที่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชายังไม่มีความรู้ความสามารถที่จะกิดตัดสินใจด้วยตนเอง ผู้บริหารต้องสั่งการ

โครงสร้างการบริหารแบบแนวราบ (Flat Organization) เหมาะสำหรับองค์การที่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีความรู้ความสามารถที่จะกิดตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารเน้นการกระจายอำนาจ คอยให้การสนับสนุนทรัพยากร คอยให้กำลังใจ

สรุปแล้วในการบริหารนั้นในบางบริบทต้องรวมศูนย์ (Centralization) แต่บางบริบทต้องกระจายอำนาจ (Decentralization)

6. คุณลักษณะของบุคลากร (Qualifications of Personnel) ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

คุณสมบัติของครูที่ดี ตามแนวคิดของ เฮดของ โรเบิร์ต เอฟ จากหนังสือ Introduction to Education New York, Mcmillan Publishing, 1987

1) Being Knowledgeable เป็นผู้มีความรู้รอบรู้ มีความรู้ มีความเข้าใจในรายวิชาต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียนมาเป็นอย่างดี มีความเชี่ยวชาญ มีความแม่นยำในวิชาที่สอน สามารถเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ ในลักษณะบูรณาการในวิชาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

2) Being Humorous เป็นผู้มีอารมณ์ขัน สามารถสอดแทรกอารมณ์ขันให้ผู้เรียนเรียนได้อย่างมีความสุข เป็นผู้สร้างความมุ่งมั่นให้กับผู้เรียน ได้ให้บรรลุปเป้าหมายตามที่มุ่งหวัง เมื่อบรรลุเป้าหมายแล้วทำให้ผู้เรียนมีความสุขจากการเรียนรู้นั้น

3) Being Flexible เป็นผู้มีความคิดหยุ่น ผ่อนปรน สามารถปรับปรุงแก้ไข ปรับเปลี่ยนสถานการณ์ สภาพการณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมเกิดประสิทธิภาพในการสอน ปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมเพื่อจะก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ นักเรียนเก่ง เราให้การบ้านมาก นักเรียนอ่อนก็ต้องใช้เวลามากขึ้น เน้นความแตกต่างของผู้เรียน

7. หลักสูตร (Curriculum) และการจัดการเรียนการสอน (Learning-Teaching Activities) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

ในอนาคตยังต้องเน้นศาสตร์เทคโนโลยี (Science Technology) เพื่อให้ก้าวทันโลกและสังคมศาสตร์ (Social Science) ด้านสังคม ด้านภาษาที่สามารถสร้างสุนทรียะให้กับสังคม ต้องมีหลักสูตรที่หลากหลายให้เลือก ใครมีศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ก็เรียนด้านวิทยาศาสตร์ ต้องเป็นหลักสูตรที่เป็นเลนของหลักสูตรบรรจุมหาวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีความเชี่ยวชาญในด้านนั้นจริง ๆ แต่ก็สามารถเปลี่ยนได้ (ถ้าเรียนไม่ไหว)

ในอนาคตโรงเรียนต้องเน้นหลักสูตรแกนกลาง (Core Curriculum) เป็นสำคัญ ส่วนหลักสูตรท้องถิ่นเป็นเพียงส่วนเสริม ขณะนี้โรงเรียนหลายแห่งยังไม่ได้นำหลักสูตรท้องถิ่นไปใช้เพราะโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการทำหลักสูตร ขาดทรัพยากรบุคคลในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ และหลักสูตรท้องถิ่นนั้นมิใช่เป็นแกนหลักในสาระของการพัฒนาผู้เรียนมันเป็นเพียงส่วนเสริมเติมเต็มให้ผลผลิต (ผู้เรียน) เห็นความสำคัญของท้องถิ่น เป็นการจรรโลงให้สังคมยังดำรงอยู่ได้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องเน้นหลักสูตรแกนกลาง ผู้เรียนต้องค้นพบตัวเอง ตั้งเป้าหมายของตน ครูต้องส่งเสริมผู้เรียนตามศักยภาพของตนเพื่อจรรโลงชีวิตของตนเองให้รอด

8. พิธีกรรมหรืองานพิธี (Ceremony) ของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลใน

ทศวรรษหน้า

โรงเรียนต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง โดยต้องทำอย่างต่อเนื่องจริงจัง

9. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนในอนาคต

ในโรงเรียนมีครูที่พูดไม่ได้ เช่น ต้นไม้ที่โรงเรียนต้องสร้างให้กับนักเรียน เพราะสิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอมผู้เรียนได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างสมดุล

10. บรรยากาศของโรงเรียนในอนาคต

โรงเรียนต้องมีบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ การมูนาละ มีบรรยากาศของความอบอุ่น ทำให้ผู้เรียนมีความสุข มีความปลอดภัย

ผู้บริหารต้องเริ่ม ครูต้องกล้าและทั้งสองฝ่ายต้องมีความพอดี และร่วมมือกันในการริเริ่มเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของโรงเรียนคาทอลิก ครูมิใช่เป็นฝ่ายรับคำสั่งเท่านั้นแต่ต้องสามารถเสนอความคิดเห็นได้

11. จุดเด่นของโรงเรียนคาทอลิก คือ การสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพโดย

สามารถส่งนักเรียนเข้าสถาบันอุดมศึกษาได้จำนวนมาก

ศิษย์เก่าสามารถสร้างความสำเร็จในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในด้านการเรียนและกิจกรรม

ศิษย์เก่าที่สำเร็จมาแล้วไปประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

12. ผู้บริหารและครูควรสร้างความสัมพันธ์ต่อกันอย่างไร

ผู้บริหารมีหน้าที่ในการสร้างแรงจูงใจที่ดี (Power of Inspiration) ให้กับครูและ
ผู้ร่วมงานโดยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

13. เทคโนโลยี (Technology) ที่ใช้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า

เทคโนโลยี เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นหัวใจพาผู้เรียนก้าวเดินไปสู่เป้าหมายได้เร็วขึ้นทำให้ผู้เรียนสามารถท่องไปในโลกกว้าง ป่าแห่งวิชาการที่เขาจะสามารถเลือกเอามาใช้ตามความรู้ความสามารถของเขา แต่ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของครูและ